

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - พ.ศ. ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม
กันยายน ๒๕๖๖

คำนำ

จังหวัดมหาสารคาม โดยหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรวมถึงผู้แทนภาคเอกชนและผู้แทนภาคการเกษตร ได้ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม โดยการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม ให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของจังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ฉบับนี้ ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และ ภาคประชาสังคม สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นกรอบการจัดทำคำของบประมาณที่เกี่ยวข้อง และเป็นเครื่องมือในการติดตามแผนงานโครงการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงเป็นแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรในทุกมิติต่อไป ซึ่งความสำเร็จในการจัดทำแผนฯ ในครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเกษตรกรจังหวัดมหาสารคาม จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม
กันยายน ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม	๒๒
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม	๕๐
ส่วนที่ ๔ แผนการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - พ.ศ. ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๕๗
ส่วนที่ ๕ สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม	๖๑
ภาคผนวก	๙๐

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ สถิติปริมาณน้ำฝน ณ สถานีอุตุนิยมวิทยา จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๕	๒๔
ตารางที่ ๒.๒ อุณหภูมิสูงสุด - ต่ำสุด พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๕	๒๔
ตารางที่ ๒.๓ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด	๒๕
ตารางที่ ๒.๔ จำนวนประชากรของจังหวัดมหาสารคาม	๒๖
ตารางที่ ๒.๕ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมหาสารคาม	๓๐
ตารางที่ ๒.๖ ขนาดและจำนวนโรงงานของจังหวัดมหาสารคาม	๓๑
ตารางที่ ๒.๗ จำนวนอุตสาหกรรมจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมของจังหวัดมหาสารคาม	๓๑
ตารางที่ ๒.๘ จำนวนแรงงานของจังหวัดมหาสารคาม	๓๒
ตารางที่ ๒.๙ จำนวนครัวเรือนผู้ตกเกณฑ์ จปฐ.	๓๓
ตารางที่ ๒.๑๐ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรของจังหวัดมหาสารคาม	๓๕
ตารางที่ ๒.๑๑ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดมหาสารคาม	๓๕
ตารางที่ ๒.๑๒ ระดับความเหมาะสมของพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม	๓๖
ตารางที่ ๒.๑๓ ข้อมูลจำนวนบ่อน้ำนอกเขตชลประทาน	๓๖
ตารางที่ ๒.๑๔ ข้อมูลอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง	๓๗
ตารางที่ ๒.๑๕ ข้อมูลสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	๓๘
ตารางที่ ๒.๑๖ ข้อมูลพื้นที่ชลประทานของโครงการคาบเกี่ยวจังหวัดมหาสารคาม	๓๘
ตารางที่ ๒.๑๗ ข้อมูลพื้นที่ชลประทานของโครงการคาบเกี่ยวจังหวัดมหาสารคาม	๓๙
ตารางที่ ๒.๑๘ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๕/๒๕๖๖	๓๙
ตารางที่ ๒.๑๙ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖	๓๙
ตารางที่ ๒.๒๐ ปริมาณผลผลิตและมูลค่าสัตว์น้ำจืดชนิดหลักที่เกษตรกรเลี้ยง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๔๐
ตารางที่ ๒.๒๑ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	๔๐
ตารางที่ ๒.๒๒ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรข้าว	๔๐
ตารางที่ ๒.๒๓ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (พืช)	๔๑
ตารางที่ ๒.๒๔ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (ประมง)	๔๒
ตารางที่ ๒.๒๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (ปศุสัตว์)	๔๒
ตารางที่ ๒.๒๖ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดมหาสารคาม	๔๓
ตารางที่ ๒.๒๗ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเกี่ยวเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด	๔๔
ตารางที่ ๒.๒๘ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม ปี ๖๕/๖๖	๔๔
ตารางที่ ๒.๒๙ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	๔๕
ตารางที่ ๒.๓๐ สถานะการดำเนินงานของสหกรณ์	๔๕
ตารางที่ ๒.๓๑ กลุ่มเกษตรกรภายใต้การดำเนินงานของสหกรณ์	๔๖
ตารางที่ ๒.๓๒ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดมหาสารคาม ปี ๒๕๖๖	๔๖
ตารางที่ ๒.๓๓ จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัดมหาสารคาม	๔๗
ตารางที่ ๒.๓๔ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ	๔๗
ตารางที่ ๒.๓๕ จำนวน Smart Farmer, Young Smart Farmer , ศูนย์ ศพก. และแปลงใหญ่	๔๘
ตารางที่ ๒.๓๖ ผลสำรวจปัญหาทางการเกษตรของจังหวัดมหาสารคาม	๔๙
ตารางที่ ๓.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-s Framework	๕๐

เรื่อง

ตารางที่ ๓.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis
ตารางที่ ๓.๓ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

หน้า

๕๒

๕๕

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งน่านโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “**ประเทศไทยมีมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน**” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็น คนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลา ของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ^๒ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) การเกษตร (หลัก) (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และ ดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทาง สังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการ ประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและ การแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาค เกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). **ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)**.

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)**.

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจาก สถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิต สินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการ ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและ ต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และ เชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาด กลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตร ชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล

เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ

เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของ รัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของ ประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหาร และผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ^๓ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประชาชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุปใน ๖ มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟูและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี ๑๓ ฉบับ มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ฉบับ ได้แก่ (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมาย

^๓ ประกาศ นร. เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). (๒๕๖๔, ๒๕ กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๔๔ ง.

(๕) เศรษฐกิจ (หลัก) (๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๗) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิด การบริหารงานคุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทาง เศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

- ๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
- ๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย
- ๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค
- ๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาค อุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากรในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ มุ่งหมายที่จะเร่ง เพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานแรงและเสริมสร้างความสามารถในการ สร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ใน ระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจ สร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความ สามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลัก ไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลาย หน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด **หมุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ** ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทย สู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมุดหมาย ได้แก่

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้าง มูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความ มั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะ หุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการ ท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับโครงสร้าง การท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทย ต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคม และโลจิสติกส์ของภูมิภาค

^๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, ตุลาคม). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**

ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๕ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

^๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๐, เมษายน). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐^๖ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนากายใต้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเพื่อแม่ (Nurture) ภายใต้กลไกตุ๊กตา ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการใช้และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
๒. การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

^๖ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๕, กุมภาพันธ์). แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระดมจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อแม่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้เพื่อการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชนและผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุลาการ เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี
๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพีซีในโรงงานอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

- ๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า
- ๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)
- ๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช
- ๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาใช้บริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค
- ๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง
- ๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว
- ๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุขภาพและการแพทย์

- ๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล
- ๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการการแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)
- ๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรมย้อนกลับ
- ๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์
- ๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement
- ๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์และสุขภาพ

๓. สาขาล้างงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

- ๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไกการกำหนดราคาคาร์บอน การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด
- ๒) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
- ๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรมให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

- ๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสีเขียวตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมืองท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ที่น่าสนใจจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเวนต์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาขั้นก้าวหน้าเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG

๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ

๔. การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นก้าวหน้า

๒.๗ แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐^๗

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง” ตามแนวคิด การเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

^๗ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, กรกฎาคม). กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐.

๑. พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ
๒. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา
๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
๔. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
๕. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน
๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. มีบทบาทเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศแต่เป็นพืชเชิงเดี่ยว พึ่งพาน้ำฝน ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลผลิตภาพต่ำ ในขณะที่เกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลัก ของประชากรส่วนใหญ่ และการจ้างงาน ในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์การเกษตร มีมูลค่า ๓๐๘,๕๗๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๓ ของผลิตภัณฑ์ภาค พืชหลักที่สำคัญของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิมและใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลัง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี สำหรับการปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐.๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (จังหวัดยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐.๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดแต่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ถือครองทำการเกษตร ต่อครัวเรือนมากกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๖๓.๘๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยพื้นที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะ ภูมิประเทศส่วนใหญ่พื้นที่ค่อนข้างราบ เหมาะสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ขณะที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขาและมีพื้นที่ฟาร์มขนาดเล็กมากประมาณ ๑๐ ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาคซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความยากจน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครพนม กาฬสินธุ์ และศรีสะเกษ โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๒.๐ ๑๒.๓ ๑๓.๑ และ ๑๓.๒ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ

๓. การเพิ่มพื้นที่ชลประทานมีข้อจำกัดด้านกายภาพไม่สามารถพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บให้เพียงพอต่อการเพาะปลูกตลอดปี พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี ๒๕๖๒ พื้นที่ชลประทานประมาณ ๗.๙ ล้านไร่ และมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๒.๓ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒

โดยพื้นที่โครงการชลประทานของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ มีสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๙ ๓๑.๓ และ ๑๙.๖ ของพื้นที่ชลประทานทั้งภาค ตามลำดับ แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ ๑๒.๓ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้ง และชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้น้ำท่วมพืชผลเสียหาย

๒.๘ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม **มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี”** โดยมีเป้าหมายผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตร

^๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (๒๕๖๔, ตุลาคม). แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

๒.๙ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีนโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑. นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒. นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๒.๑๐ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลัก ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามต้องการของตลาด

^๙ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๒๕ กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๘๖ ง.

๑.๒) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรกรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรรมที่ผลิตสินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการ ของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้ กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่าย สินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลังสตอร์ ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด โดย

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตร อัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และส่งเสริม สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมมั่นในระบบที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มงวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับ

โรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรกรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อนโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็งหรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมารวมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาดร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีในการดูแลรักษา ไร่จักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรกรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับคุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอนาคตให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรายยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทย ให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕) การประกันรายได้ของผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม น้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒.๑๑ ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๑) แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๗

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

“เกษตรกรมั่งคั่ง ยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุน สู่งานที่มีสุข ภายใต้อะไรดี”

เป้าประสงค์การพัฒนาจังหวัด

- ๑) ภาคการเกษตรมีความเข้มแข็งและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับจังหวัด
- ๒) การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ๓) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดเป็นตามเป้าประสงค์การพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนากิจการภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มศักยภาพด้านการค้า การลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู่งานที่มีสุขภายใต้อะไรดี

วัตถุประสงค์/เป้าหมายและตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาในแต่ละประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ “ส่งเสริมและพัฒนากิจการภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
๒. เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตสินค้าเกษตร

เป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
๒. มีระบบการบริหารจัดการด้านการเกษตรอย่างเหมาะสม

แนวทางการพัฒนา

๑. เสริมสร้างการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
๒. ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ “ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อนำภูมิปัญญามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด

เป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. จำนวนสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมที่นำเอาภูมิปัญญามาสร้างมูลค่าเพิ่ม

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการนำภูมิปัญญามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ “เพิ่มศักยภาพด้านการค้า การลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมศักยภาพการค้าการลงทุน และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ “พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเชิดชูปกป้องสถาบันสำคัญของชาติ
๒. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๓. เพื่อส่งเสริมสุขภาวะของประชาชนในพื้นที่
๔. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยและเด็กวัยเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

๕. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. จำนวนกิจกรรมเทิดพระเกียรติและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้น
๒. จำนวนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริเพิ่มขึ้น
๓. ประชากรในจังหวัดมีสุขภาวะที่ดีขึ้น
๔. เด็กปฐมวัยและเด็กวัยเรียนมีพัฒนาการสมวัยอย่างเต็มศักยภาพ
๕. ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

๒) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ฉบับพัฒนาเป้าหมายการพัฒนา

“เติบโตด้วยเศรษฐกิจแห่งอนาคต สังคมเป็นสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน”

เป้าประสงค์การพัฒนา

- ๑) เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการพัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีมูลค่าสูง
- ๒) เป็นศูนย์กลางด้านการค้า การลงทุน การอุตสาหกรรม การบริการและการท่องเที่ยวของภูมิภาคที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแห่งอนาคต
- ๓) เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีพื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น
- ๔) การพัฒนาคนของกลุ่มจังหวัดฯ ครอบคลุมทุกมิติ

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและยกระดับการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีมูลค่าสูงด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ

เป้าหมายและตัวชี้วัด

- ๑) อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เฉลี่ยร้อยละ ๒ ต่อปี

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ระบบโลจิสติกส์การเกษตร และเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว
- ๒) ส่งเสริมการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อผลิตสินค้าการเกษตรที่มีมูลค่าสูงด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว
- ๓) ยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของเกษตรกรและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกษตรให้แข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรครบวงจรเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจมูลค่าสูง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน การอุตสาหกรรม การบริการ และการท่องเที่ยวเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจแห่งอนาคต

เป้าหมายและตัวชี้วัด

- ๑) อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- ๒) อัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดอื่นๆในกลุ่มจังหวัด ๕๕:๔๕

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาโครงข่ายคมนาคม เพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ ระบบรางและอุตสาหกรรมอากาศยาน เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

- ๒) ยกระดับศักยภาพ SMEs ผู้ประกอบการธุรกิจเพิ่มเกิดใหม่ (Start up) และส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการและการพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจมูลค่าสูง
- ๓) ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจมูลค่าสูงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งด้านการค้า การลงทุน การอุตสาหกรรม การบริการ และการท่องเที่ยว
- ๔) พัฒนาการท่องเที่ยว และยกระดับสู่การท่องเที่ยวเชิงคุณค่า ด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- ๕) การพัฒนาตลาดสินค้า การท่องเที่ยว และการบริการกลุ่มจังหวัดในระบบเศรษฐกิจมูลค่าสูง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ อนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่สมดุลด้วยเศรษฐกิจ BCG

เป้าหมายและตัวชี้วัด

- ๑) สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่กลุ่มจังหวัด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๒ ต่อปี

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green economy) เพื่อการพัฒนาที่สมดุล
- ๒) อนุรักษ์และบริหารทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการปลูกป่าและอุตสาหกรรมเกษตรสาขาป่าไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวกลุ่มจังหวัด
- ๓) ส่งเสริมอนุรักษ์และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์แบบบูรณาการ
- ๔) พัฒนาระบบป้องกันและลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์แบบบูรณาการ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคมมีคุณภาพ ชุมชนพื้นที่และเมืองมีความเจริญน่าอยู่อย่างยั่งยืน

เป้าหมายและตัวชี้วัด

- ๑) ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ๐.๐๒ ต่อปี

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และยกระดับการศึกษาและคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียมกัน
- ๒) เสริมสร้างคุณภาพชีวิต สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน สังคม แก้ไขปัญหาคนยากจนข้ามรุ่น
- ๓) เสริมสร้างและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขที่เป็นประเด็นร่วมของกลุ่มจังหวัด
- ๔) พัฒนาชุมชน พื้นที่ และเมืองให้เป็นที่น่าอยู่สำหรับทุกคน

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดมหาสารคามตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ ๕,๒๙๑.๖๘๓ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓,๓๐๗,๓๐๑.๘๘ ไร่ มีพื้นที่ใหญ่เป็นลำดับที่ ๑๔ ของภาคและเป็นลำดับที่ ๔๑ ของประเทศไทย

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดบุรีรัมย์

๓) สภาพพื้นที่

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดมหาสารคาม เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่โดยทั่วไปมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๓๐ - ๒๓๐ เมตร ด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือเป็นที่สูงในเขตอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืน และอำเภอกันทรวิชัย ครอบคลุมพื้นที่ ประมาณครึ่งหนึ่งของพื้นที่จังหวัด และค่อย ๆ ลาดเทมาทางทิศตะวันออกและทิศใต้มีลำน้ำสำคัญสายหลักไหลผ่าน คือ ลำน้ำชี

๔) ลักษณะดิน

ลักษณะดินส่วนใหญ่ที่พบในจังหวัดมหาสารคาม มี ๔ ชนิด ดังนี้

๔.๑) กลุ่มดินไร่ สามารถแบ่งได้เป็นกลุ่มดินไร่ทั่วไป มีพื้นที่เพียงเล็กน้อย ครอบคลุมพื้นที่ทางทิศใต้ของจังหวัด อยู่ในพื้นที่บางส่วนของอำเภอวาปีปทุม และอำเภอแกลง กลุ่มดินไร่ซึ่งเป็นดินทราย ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณด้านทิศตะวันตกของจังหวัดบริเวณ อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ และอำเภอนาเชือก

๔.๒) กลุ่มดินนา ส่วนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศใต้ของจังหวัด สามารถแยกออกเป็นกลุ่มย่อยตามคุณสมบัติของดินได้เป็นกลุ่มดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเชียงยืน อำเภอวาปีปทุม อำเภอนาคู อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และบางส่วนของอำเภอเมืองมหาสารคาม กลุ่มดินนาที่อยู่บริเวณลุ่มน้ำชีทางทิศเหนือของจังหวัด ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอโกสุมพิสัย และอำเภอกันทรวิชัย และบางส่วนของทางทิศใต้ของจังหวัดในบริเวณพื้นที่อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอวาปีปทุม

๔.๓) กลุ่มดินคละ ส่วนใหญ่อยู่บริเวณตอนกลางของจังหวัด สามารถแบ่งย่อยได้เป็นกลุ่มดินไร่ทั่วไปครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งจังหวัดมหาสารคาม

๔.๔) ดินทราย อยู่กระจัดกระจายบริเวณซีกตะวันตกของจังหวัด ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก และอำเภอนาคู ดินทรายเหล่านี้มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงต่ำมาก มีความสามารถในการอุ้มน้ำน้อย

ทั้งนี้ พบว่าจังหวัดมหาสารคามมีดินที่เป็นปัญหา ประมาณ ๒,๔๔๒,๗๒๔ ไร่ ได้แก่ ดินเค็ม ดินทรายจัด และดินปนกรวด สำหรับพื้นที่ดินเค็มพบว่ามีกระจายทั่วไปทางตอนกลางและตอนล่างของจังหวัด สามารถจำแนกตามระดับความเค็ม ดังนี้

๑) ดินเค็มน้อย (slightly salt affected areas) เป็นบริเวณที่พบคราบเกลือ มีปริมาณน้อยกว่า ๑% ของพื้นที่ มีอยู่ประมาณ ๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒ ของพื้นที่นาในจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอเชียงยืน อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอลำทะเมนชัย และอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ทั้งนี้ พื้นที่ดินเค็มน้อยหากมีการใช้ประโยชน์ดินอย่างไม่เหมาะสม เกลือจากน้ำใต้ดินมีโอกาสที่จะแพร่กระจายทำให้ดินแปรสภาพไปเป็นดินเค็มปานกลาง หรือเป็นดินเค็มมาก

๒) ดินเค็มปานกลาง (moderately salt affected areas) คือพื้นที่บริเวณที่พบคราบเกลือกระจายตามผิวดินมีปริมาณ ๑ - ๑๐% ของพื้นที่ที่มีปริมาณรองลงมาครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑.๗ แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕ ของพื้นที่จังหวัดอยู่ในที่ราบในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

๓) ดินเค็มมาก (highly salt affected areas) คือบริเวณที่พบคราบเกลือตามผิวดินกระจายอยู่ทั่วไปมีปริมาณมากกว่า ๑๐% ของพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่ ๑.๗ แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕ ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณอำเภอลำทะเมนชัย

พื้นที่ดินทรายจัดมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงต่ำมาก มีความสามารถในการอุ้มน้ำน้อย มีเนื้อที่ ๑,๑๗๗,๒๕๖ ไร่ หรือร้อยละ ๓๕.๖๐ ของพื้นที่จังหวัด พบมากด้านทิศตะวันตกของจังหวัดในเขตอำเภอบรบือ อำเภอโกสุมพิสัย รองลงมา ในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง และอำเภอนาดูน ดินค่อนข้างเป็นทราย มีเนื้อที่ ๑,๐๑๔,๒๐๕ ไร่ หรือ ร้อยละ ๓๐.๖๗ ของพื้นที่จังหวัด พบมากในเขตอำเภอลำทะเมนชัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอเมือง และอำเภอมือทอง ดินปนกรวดเป็นดินต้นปนลูกรังปนกรวดที่มีการระบายน้ำได้ปานกลาง มีเนื้อที่ ๔,๖๓๐ ไร่ หรือ ร้อยละ ๐.๑๔ ของพื้นที่จังหวัด พบมากในเขตพื้นที่อำเภอนาดูน รองลงมาในเขตพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอกันทรวิชัย และอำเภอบรบือ

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

มีลักษณะฝนตกสลับกับอากาศแห้ง (Wet and dry climate) มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ประมาณ ๑๑๘ มิลลิเมตร/ปี อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีอยู่ที่ประมาณ ๒๗.๔๘ องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปีจังหวัดจะมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยประมาณ ๓๙ องศาเซลเซียส ส่วนอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ในช่วงเดือนมกราคม อยู่ที่ประมาณ ๑๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปีอยู่ที่ประมาณ ๒๗ องศาเซลเซียส จังหวัดมีฤดูกาลต่างๆ แบ่งเป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมไปจนถึงเดือนมิถุนายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่กรกฎาคมไปจนถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์

(ที่มา : สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม)

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๒.๑ สถิติปริมาณน้ำฝน ณ สถานีอุตุนิยมวิทยา จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๕

ปี	ฝนรวม (มิลลิเมตร)	จำนวน วันฝนตก (วัน)	ฝนสูงสุด (มิลลิเมตร)	วันที่ฝนสูงสุด
๒๕๕๖	๑,๑๕๖.๗๐	๙๔	๘๐.๘	๒๑ ก.ย.๕๖
๒๕๕๗	๑,๔๙๑.๙๐	๘๘	๑๔๙.๕	๒๔ ก.ย.๕๗
๒๕๕๘	๘๘๙.๑๐	๑๐๐	๔๙.๘	๑ มี.ย.๕๘
๒๕๕๙	๑,๗๒๙.๘๐	๑๐๖	๑๓๐.๖	๕ ส.ค.๕๙
๒๕๖๐	๑,๘๙๑.๒	๑๒๓	๑๓๒.๑	๒๖ ก.ค.๖๐
๒๕๖๑	๑,๒๓๓.๕๐	๑๐๐	๖๕.๗	๓๐ ส.ค.๖๑
๒๕๖๒	๑,๒๔๖.๘๐	๘๒	๑๘๓.๗	๓๐ ส.ค.๖๒
๒๕๖๓	๑,๒๖๕.๒๐	๙๘	๗๓.๖	๑ ส.ค.๖๓
๒๕๖๔	๑,๒๘๘.๙๐	๙๒	๑๐๕.๓	๔ ก.ย. ๖๔
๒๕๖๕	๑,๕๓๗.๕๐	๑๐๕	๑๐๒.๘	๑ พ.ค. ๖๕
ค่าเฉลี่ย ๑๐ ปี	๑,๓๗๓.๖๐	๙๙ วัน	๑๐๗.๔	

(ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา มหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๓) อุณหภูมิ (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๒.๒ อุณหภูมิสูงสุด - ต่ำสุด พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๕

ปี	อุณหภูมิ (°C)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๖	๔๒.๐	๑๑.๐	๒๗.๖๘
๒๕๕๗	๔๐.๓	๑๐.๐	๒๗.๖๘
๒๕๕๘	๔๑.๖	๑๑.๔	๒๘.๒๑
๒๕๕๙	๔๒.๕	๙.๕	๒๘.๒๑
๒๕๖๐	๓๙.๔	๙.๗	๒๗.๕๗
๒๕๖๑	๔๐.๓	๑๑.๖	๒๗.๕๔
๒๕๖๒	๔๓.๓	๑๑.๕	๒๘.๖๕
๒๕๖๓	๔๑.๐	๑๒.๕	๒๘.๐๔
๒๕๖๔	๓๙.๘	๑๑.๑	๒๗.๔๑
๒๕๖๕	๔๐.๓	๑๒.๘	๒๗.๔๒

(ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา มหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดมหาสารคามมีแหล่งน้ำธรรมชาติจำนวนทั้งหมด ๒,๘๔๔ แห่ง สามารถใช้ในฤดูแล้ง ๑,๕๕๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๕ แยกเป็นแม่น้ำ ห้วย ลำธาร คลอง ๙๓๙ สาย สามารถใช้ในฤดูแล้ง ๕๖๑ สาย คิดเป็นร้อยละ ๖๐ และหนองบึง ๑,๙๐๕ แห่ง ๙๙๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑ ทั้งนี้ อำเภอโกสุมพิสัยมีแหล่งน้ำธรรมชาติมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ อำเภอนาปีนรุฒ และอำเภอนาเชือก มีแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน ๔๔๙ แห่ง ๔๐๔ แห่ง และ ๓๓๑ แห่ง ตามลำดับ

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ป่าไม้ ๑๓๓,๑๒๘.๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๐ ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด บริเวณอำเภอกุดรัง อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู และอำเภอนาปีนรุฒ มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑๐ แห่ง (พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติส่วนใหญ่มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมหาสารคาม) มีวนอุทยาน จำนวน ๒ แห่ง คือ วนอุทยานโกสัมพี ตั้งอยู่ อำเภอโกสุมพิสัย เนื้อที่ ๑๓๗.๒๔๓ ไร่ และวนอุทยานชีหลง ตั้งอยู่อำเภอกันทรวิชัย เนื้อที่ ๒๗๙.๑๕๙ ไร่ มีสวนรุกขชาติ ๒ แห่ง คือ สวนรุกขชาติพุทธมณฑล อำเภอนาคู และสวนรุกขชาติท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม มีเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๑ แห่ง และประกาศเป็นเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อม คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูลำพัน อำเภอนาเชือก เนื้อที่ ๓๗๖.๐๒๕ ไร่ (ที่มา: สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม)

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่ ๒.๓ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลา กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑. เมืองมหาสารคาม	๕๕๖.๗	๑๐.๕๒	๕	๑๔	๑๘๕	๑ / ๑	๑๓	๓๐
๒. กันทรวิชัย	๓๗๒.๒	๗.๐๓	๑๖	๑๐	๑๘๓	๓	๘	-
๓. โกสุมพิสัย	๘๒๗.๙	๑๕.๖๕	๒๙	๑๗	๒๓๓	๑	๑๗	-
๔. เขียงยืน	๒๘๙	๕.๔๖	๕๓	๘	๑๑๖	๒	๗	-
๕. นาเชือก	๕๒๘.๒	๙.๙๘	๕๘	๑๐	๑๔๕	๑	๑๐	๕
๖. บรบือ	๖๘๑.๖	๑๒.๘๘	๒๖	๑๕	๒๐๙	๑	๑๕	-
๗. พยัคฆภูมิพิสัย	๔๐๙.๘	๗.๗๔	๘๐	๑๔	๒๒๗	๑	๑๔	๑๒
๘. วาปีนรุฒ	๖๐๕.๘	๑๑.๔๕	๔๐	๑๕	๒๔๑	๑	๑๕	๘
๙. นาคู	๒๔๘.๔	๔.๖๙	๖๓	๙	๙๔	๓	๖	-
๑๐. แกดดำ	๑๔๙.๕	๒.๘๓	๒๔	๕	๘๘	๒	๔	-
๑๑. ยางสีสุราช	๒๔๒.๕	๔.๕๘	๗๓	๗	๙๑	-	๗	-
๑๒. กุดรัง	๒๖๗.๐	๕.๐๕	๓๕	๕	๘๕	-	๕	-
๑๓. ชื่นชม	๑๑๓.๐	๒.๑๔	๗๐	๔	๔๗	๒	๒	๔๗
รวม	๕,๒๙๑.๖	๑๐๐	๕๗๒	๑๓๓	๑,๙๔๔	๑/๑๘	๑๒๓	๑๐๒

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่ ๒.๔ จำนวนประชากรของจังหวัดมหาสารคาม

จำนวนประชากรรวม ๙๔๑,๙๕๙ คน ลดลงจากปีก่อนในช่วงเวลาเดียวกันจำนวน ๓,๔๘๙ คน มีจำนวนครัวเรือน ๓๑๔,๙๕๙ ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวนในช่วงเวลาเดียวกันจำนวน ๖๓,๔๒๘ ครัวเรือน

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน
๑. เมืองมหาสารคาม	๗๒,๔๑๙	๗๙,๘๐๘	๑๕๒,๒๒๗	๖๑,๔๘๔
๒. แกดดำ	๑๔,๘๖๙	๑๔,๘๒๔	๒๙,๖๙๓	๘,๓๗๐
๓. โกสุมพิสัย	๕๗,๙๒๘	๖๐,๑๐๐	๑๑๘,๐๒๘	๓๖,๖๙๓
๔. กันทรวิชัย	๓๘,๙๑๘	๔๒,๙๕๐	๘๑,๘๖๘	๓๐,๘๘๐
๕. เขียงยืน	๒๙,๖๑๕	๓๐,๖๓๙	๖๐,๒๕๔	๒๐,๙๗๐
๖. บรบือ	๕๒,๘๐๗	๕๓,๖๓๐	๑๐๖,๔๓๗	๓๗,๓๓๙
๗. นาเชือก	๓๐,๒๔๐	๓๐,๖๑๔	๖๐,๘๕๔	๑๙,๙๒๕
๘. พยัคฆภูมิพิสัย	๔๓,๑๔๗	๔๔,๒๐๒	๘๗,๓๔๙	๒๖,๙๖๙
๙. วาปีปทุม	๕๕,๔๑๖	๕๖,๓๒๔	๑๑๑,๗๔๐	๓๓,๕๔๙
๑๐. นาइन	๑๘,๕๙๗	๑๘,๖๕๓	๓๗,๒๕๐	๑๐,๗๔๔
๑๑. ยางสีสุราช	๑๗,๓๒๔	๑๗,๕๕๙	๓๔,๘๘๓	๑๐,๐๒๑
๑๒. กุดรัง	๑๘,๕๗๐	๑๘,๓๗๕	๓๖,๙๔๕	๑๐,๘๘๓
๑๓. ชื่นชม	๑๒,๐๐๑	๑๒,๔๕๐	๒๔,๔๕๑	๗,๑๓๒
รวม	๔๖๑,๘๕๑	๔๘๐,๑๐๘	๙๔๑,๙๕๙	๓๑๔,๙๕๙

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ การศึกษา

จังหวัดมหาสารคามมีสถาบันการศึกษา ๑,๐๒๙ แห่ง ดังนี้

๑) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๕๙๘ แห่ง

๑.๑) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑
จำนวน ๑๙๖ แห่ง

๑.๒) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๒
จำนวน ๒๒๑ แห่ง

๑.๓) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓
จำนวน ๑๔๕ แห่ง

๑.๔) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เขต ๒๖
จำนวน ๓๕ แห่ง

๑.๕) ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๑ แห่ง

๒) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๓๓ แห่ง

๓) สำนักงานการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๑๓ แห่ง

- ๔) สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๕๙ แห่ง
- ๔.๑) โรงเรียนในสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๖ แห่ง
- (๑) โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๒๐ แห่ง
- (๒) โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง จำนวน ๗ แห่ง
- (๓) โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔ แห่ง
- (๔) โรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบล จำนวน ๕ แห่ง
- ๔.๒) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๓๒๓ แห่ง
- ๕) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๕ แห่ง ประกอบด้วย
- ๕.๑) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ๕.๒) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ๕.๓) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย จำนวน ๓ แห่ง (แยกฝ่ายประถมและมัธยม)
- ๖) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๙ แห่ง
- ๖.๑) สังกัดรัฐบาล จำนวน ๖ แห่ง
- (๑) วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม
- (๒) วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
- (๓) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดมหาสารคาม
- (๔) วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม
- (๕) วิทยาลัยเทคนิควาปีปทุม
- (๖) วิทยาลัยการอาชีพพยัคฆภูมิพิสัย
- ๖.๒) สังกัดเอกชน จำนวน ๓ แห่ง
- ๗) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา : มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน ๑ แห่ง
- ๘) กระทรวงสาธารณสุข : วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จำนวน ๑ แห่ง
- ๙) สถาบันศึกษาสังกัดกรมการศาสนา (โรงเรียนปริยัติธรรม) จำนวน ๙ แห่ง

๑.๓.๒ สถานบริการสาธารณสุข

จังหวัดมหาสารคาม มีสถานบริการสาธารณสุขทั้งของรัฐและของเอกชน จำนวน ๒๙๒ แห่ง มีแพทย์รวมทั้งหมด ๒๘๗ คน จำนวนแพทย์ต่อประชากร ๑ ต่อ ๓,๓๕๔ ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขมากขึ้น และมีโอกาสได้รับบริการทางการแพทย์มากขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาสุขภาพ เนื่องจากประชาชนยังขาดความตระหนักเกี่ยวกับโรคร้ายต่างๆ และมีพฤติกรรมด้านสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่งของจังหวัดมหาสารคาม จะใช้การคมนาคมทางถนนเป็นหลักประกอบด้วย ถนนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน ถนนทางหลวงแผ่นดินสายรองประธาน ถนนทางหลวงแผ่นดินสายรองประธาน และทางหลวงชนบทและทางหลวงท้องถิ่น ดังนี้

๑) ถนนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน ประกอบด้วย

๑.๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓ (บ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-ยโสธร-อุบลราชธานี) เป็นเส้นทางที่มีความสำคัญในระดับภาค ทำหน้าที่เชื่อมโยงจังหวัดตอนกลางกับจังหวัดตอนล่างของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางทิศตะวันออก

๑.๒) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓ (ตอนเลี้ยวเมืองด้านตะวันออกและด้านตะวันตก) เป็นระบบถนนวงแหวนของชุมชนเมืองมหาสารคาม มีบทบาทในการแบ่งเบาปริมาณการจราจรของระบบถนนสายหลัก และทำให้การเชื่อมโยงติดต่อของชุมชนภายในจังหวัดมีประสิทธิภาพมากขึ้นและทำหน้าที่เป็นทางเลี้ยวเมือง (BY PASS) กรณีไม่ต้องการผ่านชุมชนเมืองมหาสารคาม

๒) ถนนทางหลวงแผ่นดินสายรองประธาน ประกอบด้วย

๒.๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๘ (มหาสารคาม-โกสุมพิสัย-ท่าพระ เชื่อมโยงกับถนนมิตรภาพจังหวัดขอนแก่น) เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดมหาสารคาม กับจังหวัดขอนแก่น ผ่านอำเภอโกสุมพิสัย เทศบาลตำบลท่าพระ และบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ)

๒.๒) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๓ (มหาสารคาม-กันทรวิชัย-กาฬสินธุ์) เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดมหาสารคาม กับจังหวัดกาฬสินธุ์ ผ่านอำเภอกันทรวิชัย อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๓) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๙ (บรบือ-นาเชือก-พยัคฆภูมิพิสัย-บุรีรัมย์) เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดมหาสารคาม กับจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นจังหวัดทางตอนใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒.๔) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๙ (สายขอนแก่น - เชียงยืน - กาฬสินธุ์)

๒.๕) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๒ (สายพยัคฆภูมิพิสัย - พุทไธสง - สุวรรณภูมิ)

๓) ถนนทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด/อำเภอ หรือสถานที่สำคัญ เพื่อให้สามารถติดต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีบทบาทในการแบ่งเบาปริมาณการจราจรของระบบถนนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน และทำหน้าที่การเชื่อมโยงติดต่อระหว่างชุมชนสำคัญของจังหวัด ประกอบด้วย

๓.๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๔๐ (อำเภอเมืองมหาสารคาม - อำเภอวาปีปทุม - อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย - จังหวัดบุรีรัมย์)

๓.๒) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๔๕ (ร้อยเอ็ด - หอนงคูโคก - อำเภอวาปีปทุม)

๓.๓) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๓๗ (สายโกสุมพิสัย - เชียงยืน)

๓.๔) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๕๒ (สายเชียงยืน - ชื่นชม - กระนวน)

๓.๕) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๐๐ (สายโกสุมพิสัย - กุดรัง)

๓.๖) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๒๒ (สายโกสุมพิสัย - กุดรัง - บรบือ - นาดี)

๓.๗) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๖๓ (สายบรบือ - วาปีปทุม)

๓.๘) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๘๑ (สายนาเชือก - นาดี)

๓.๙) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑๘ (สายกันทรวิชัย - เชียงยืน)

๓.๑๐) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๘๐ (สายมหาสารคาม - แกดคำ)

๔) ทางหลวงชนบทและทางหลวงท้องถิ่น

เป็นระบบถนนที่เชื่อมโยงติดต่อระหว่างชุมชนศูนย์กลางชนบทและพื้นที่ชนบท เป็นเส้นทางที่นำผลผลิตจากพื้นที่เกษตรกรรมมายังตลาดที่เป็นชุมชนศูนย์กลางของพื้นที่และการกระจายสินค้าตลอดจนการบริการต่าง ๆ ไปสู่พื้นที่โดยรอบและมีบทบาทในการแบ่งเบาปริมาณการจราจรของระบบถนนประธานและทำหน้าที่เชื่อมโยงติดต่อระหว่างชุมชนสำคัญของจังหวัด

(ที่มา : สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม)

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

จังหวัดมหาสารคาม มีผลการสำรวจข้อมูลจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำแนกตามประเภทต่างๆ ซึ่งข้อมูลสะสมในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของจังหวัดมหาสารคาม พบว่า

(๑) จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ทั้งสิ้น ๓๑๓,๙๔๕ ราย โดยอำเภอที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ามากที่สุดอันดับแรก คือ อำเภอเมืองมหาสารคาม เท่ากับ ๙๙,๖๒๘ ราย รองลงมาได้แก่ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย เท่ากับ ๕๓,๖๗๓ ราย อันดับที่สาม ได้แก่ อำเภอบรบือ เท่ากับ ๔๖,๗๒๖ ราย

(๒) การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (วัดต์/ชั่วโมง) จากสถิติของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดมหาสารคาม ข้อมูลสะสมในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า จังหวัดได้จำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้ส่วนต่างๆ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย สถานธุรกิจ และอุตสาหกรรม สถานที่ราชการและสาธารณะ และอื่นๆ รวมทั้งสิ้น ๙๖๔,๘๘๘,๘๗๕.๘ วัดต์/ชั่วโมง (ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดมหาสารคาม ๒๕๖๕)

๑.๔.๓ การประปา

จังหวัดมีพื้นที่ให้บริการน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ อำเภอกุฉินชัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอลำทะเมนชัย จำแนกการให้บริการออกเป็น ๒ สาขา คือ

๑) การประปาส่วนภูมิภาค สาขามหาสารคาม มีพื้นที่ให้บริการน้ำประปา ๔ อำเภอ ประกอบด้วย

๑.๑) อำเภอเมืองมหาสารคาม ให้บริการพื้นที่ เทศบาลเมืองมหาสารคาม เทศบาลตำบลแวงน่าง อบต.แก้ง อบต.แก้งเลิงจาน อบต.เขวา อบต.ท่าสองคอน อบต.แวงน่าง อบต.หนองกุง อบต.หนองโน อบต.หนองปลิง และ อบต.ห้วยแอ่ง

๑.๒) อำเภอกันทรวิชัย ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลขามเรียง เทศบาลตำบลโคกพระ เทศบาลตำบลท่าขอนยาง อบต.ขามเฒ่าพัฒนา อบต.คันธารราษฎร์ อบต.โคกพระ อบต.ศรีสุข และ อบต.มะค่า

๑.๓) อำเภอโกสุมพิสัย ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลหัวขวาง และ อบต.หัวขวาง

๑.๔) อำเภอบรบือ ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลบรบือ อบต.โนนราษี อบต.บรบือ อบต.บ่อใหญ่ อบต.หนองสิม อบต.หนองโก อบต.หนองจิก และ อบต.กุฉินชัย (อำเภอกุฉินชัย)

๒) การประปาส่วนภูมิภาคพยัคฆภูมิพิสัย มีพื้นที่รับผิดชอบในการให้บริการน้ำประปา ๒ อำเภอ คือ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอลำทะเมนชัย

๑.๔.๔ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด (โปรดทำเครื่องหมาย)

มีด่าน สุลกากร ที่ตั้ง..... ประเภท.....(ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่นๆ)

ตรวจพืช ที่ตั้ง..... มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันพืช ไม่มี มี

ตรวจประมง ที่ตั้ง..... มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ไม่มี มี

ปศุสัตว์ ที่ตั้ง ด่านกักกันสัตว์มหาสารคาม หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์ ไม่มี มี

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ๑๖ สาขา

ผลผลิตมวลรวมจังหวัด (GPP) ประมาณการมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปี ๒๕๖๔ มูลค่า ๖๖,๐๒๔ ล้านบาท มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๓,๐๙๓ ล้านบาท มีรายได้ผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน/ปี จำนวน ๘๕,๒๒๘ บาท คิดเป็นลำดับที่ ๔๔ ของประเทศ และเป็นลำดับที่ ๑๐ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่แยกเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๖๖,๐๒๔ ล้านบาท แยกเป็นภาคเกษตร ๑๓,๘๒๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๑๙๕ ล้านบาท และภาคนอกเกษตร ๕๒,๒๐๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๒,๘๙๗ ล้านบาท ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๕ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมหาสารคาม

สาขา	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔ ^๑
๑. ภาคเกษตร	๑๒,๖๔๐	๑๒,๐๔๘	๑๓,๖๒๖	๑๓,๘๒๑
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๑๒,๖๔๐	๑๒,๐๔๘	๑๓,๖๒๖	๑๓,๘๒๑
๒. ภาคนอกเกษตร	๔๖,๔๗๙	๔๗,๑๖๓	๔๙,๓๐๖	๕๒,๒๐๓
๒.๑ ด้านอุตสาหกรรม	๘,๙๔๒	๘,๙๘๑	๙,๖๙๘	๑๑,๓๔๒
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๖๖	๖๓	๕๘	๕๘
การผลิต	๗,๙๓๔	๗,๙๘๐	๘,๕๑๑	๙,๙๓๑
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบปรับอากาศ	๗๐๔	๗๙๕	๘๔๙	๙๓๓
การจัดหาน้ำ การกำจัดน้ำเสียและของเสียรวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	๒๓๘	๒๔๓	๒๗๙	๔๒๐
๒.๒ ด้านบริการ	๓๗,๕๓๘	๓๘,๑๘๑	๓๙,๖๐๘	๔๐,๘๖๑
การก่อสร้าง	๓,๓๓๘	๓,๐๘๖	๓,๓๙๑	๓,๖๓๒
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	๖,๔๐๘	๖,๘๒๗	๗,๐๗๗	๖,๘๗๖
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๑,๗๖๐	๑,๙๕๕	๑,๗๑๗	๑,๘๖๔
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๓๗๕	๔๐๑	๔๓๗	๓๒๙
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๔๓๑	๕๘๐	๕๔๘	๕๒๐
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๕,๙๒๕	๕,๙๐๒	๖,๐๕๕	๕,๙๓๓
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๒,๗๑๓	๒,๖๗๗	๒,๙๕๔	๓,๗๖๔
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจการทางวิชาการ	๒๐	๒๗	๒๓	๒๑
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	๕๖	๖๖	๔๖	๕๑
การบริหารราชการ/การป้องกันประเทศ/การประกันสังคมภาคบังคับ	๒,๔๖๘	๒,๕๓๗	๒,๖๔๓	๒,๖๕๒
การศึกษา	๑๐,๗๐๓	๑๐,๖๗๓	๑๑,๑๑๘	๑๑,๔๐๙
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๒,๒๖๑	๒,๓๙๐	๒,๕๕๗	๒,๘๓๐
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	๑๕๓	๑๘๒	๑๖๒	๑๘๘
กิจกรรมบริการอื่นๆ	๙๒๗	๘๘๐	๘๗๙	๗๘๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๕๙,๑๒๐	๕๙,๒๑๐	๖๒,๙๓๒	๖๖,๐๒๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (บาท)	๗๔,๖๙๒	๗๕,๓๓๗	๘๐,๖๔๘	๘๕,๒๒๘
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๗๙๒	๗๘๖	๗๘๐	๗๗๕

(ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.))

๑.๔.๒ ข้อมูลด้านอุตสาหกรรมของจังหวัด

ตารางที่ ๒.๖ ขนาดและจำนวนโรงงานของจังหวัดมหาสารคาม

จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ๒๔๔ แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวน ๒ แห่ง แบ่งเป็นขนาดเล็กเพิ่มขึ้น ๑๗ แห่ง ขนาดกลางลดลง ๑๕ แห่ง เงินทุนเพิ่มขึ้น ๗๘.๒๙ ล้านบาท

ขนาดโรงงาน	จำนวนโรงงาน	จำนวนคนงาน (คน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)
๑. ขนาดเล็ก	๒๒๓	๒,๕๙๕	๖,๒๖๙.๐๓
๒. ขนาดกลาง	๑๖	๒,๐๑๙	๕,๔๖๙.๐๘
๓. ขนาดใหญ่	๕	๒,๔๔๑	๔๒๔,๓๒
รวม	๒๔๔	๗,๐๕๕	๑๒,๑๖๒.๔๓

(ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒.๗ จำนวนอุตสาหกรรมจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมของจังหวัดมหาสารคาม

รหัส	กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน
๑	ผลิตภัณฑ์จากพืช	๒๕	๒,๔๘๒.๕๕	๖๖๔
๒	อุตสาหกรรมอาหาร	๔๒	๓,๙๖๗.๒๙	๑,๑๔๗
๓	อุตสาหกรรมเครื่องตี	๑	๑,๔๘๐.๐๐	๙๕
๔	สิ่งทอ	๗	๓๗๔.๐๐	๑,๓๖๒
๕	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายยกเว้นรองเท้า	๒	๔๐.๓๔	๖๓๘
๖	ผลิตหนังสือและผลิตภัณฑ์จากหนังสือ	๐	-	-
๗	แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	๒๒	๑๘๒.๗๗	๒๔๒
๘	เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้/แก้ว/ยางหรือโลหะอื่น ๆ	๑	๐.๘๐	๕
๙	ผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	๐	-	-
๑๐	การพิมพ์ การเย็บเล่ม ทำปกหรือการทำแม่พิมพ์	๑	๗๖.๑๖	๑๓
๑๑	เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	๑	๑๗๘.๐๐	๒๒๔
๑๒	ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม	๑๑	๓๑๙.๙๖	๘๖
๑๓	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	๐	-	-
๑๔	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	๗	๑๕๖.๒๕	๑๕๔
๑๕	ผลิตภัณฑ์โลหะ	๖๒	๑,๐๓๙.๘๘	๗๙๖
๑๖	ผลิตโลหะขั้นมูลฐาน	๒	๖๑.๒๕	๓๑
๑๗	ผลิตภัณฑ์โลหะ	๗	๖๘.๔๒	๖๔
๑๘	ผลิตเครื่องจักรและเครื่องกล	๑	๑๑.๕๐	๙

รหัส	กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน
๑๙	ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	๓	๕๒.๘๘	๗๐๗
๒๐	ผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและ อุปกรณ์	๒๔	๙๙๔.๖๓	๕๗๓
๒๑	การผลิตอื่นๆ	๒๕	๗๒๕.๗๗	๒๔๕
รวม		๒๔๔	๑๒,๑๖๒.๔๓	๗,๐๕๕

(ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม

๑.๖.๑ ข้อมูลแรงงาน

ตารางที่ ๒.๘ จำนวนแรงงานของจังหวัดมหาสารคาม

ประเภท	จำนวนปัจจุบัน (คน)
๑.กำลังแรงงานวัยทำงานหรืออายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป	๖๒๘,๖๐๖
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	๓๘๙,๕๙๑
ผู้มีงานทำ	๓๘๘,๕๓๙
ผู้ว่างงาน	๒๖๗
ผู้รอฤดูกาล	๗๘๕
๒.การมีงานทำ	๓๘๘,๕๓๙
๒.๑ ในภาคเกษตรกรรม	๑๘๗,๓๖๘
๒.๒ นอกภาคเกษตร ได้แก่ (๓ ลำดับแรก)	๒๐๑,๑๗๑
(๑) การขายส่งและขายปลีก	๖๘,๖๗๑
(๒) การก่อสร้าง	๒๙,๘๗๘
(๓) การผลิต	๒๖,๓๖๗
๓.แรงงานนอกระบบ	๓๐๖,๖๒๑
๓.๑ ในภาคเกษตรกรรม	๒๑๔,๖๓๕
๓.๒ นอกภาคเกษตร ได้แก่ (๒ ลำดับแรก)	๙๑,๙๘๖
(๑) การขายส่งและขายปลีก	๓๔,๐๘๗
(๒) การก่อสร้าง	๑๒,๓๔๑
(๓) การผลิต	๑๑,๕๕๘

(ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๑.๖.๒ จำนวนครัวเรือนผู้ตกเกณฑ์ จปฐ. (๓๘,๐๐๐)

ตารางที่ ๒.๙ จำนวนครัวเรือนผู้ตกเกณฑ์ จปฐ.

ปี	จำนวนประชากร			ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. (ครัวเรือน)	รายได้/คน/ปี (บาท)
	ชาย	หญิง	รวม		
๒๕๖๐	๓๔๒,๙๘๙	๓๖๑,๙๙๙	๗๐๔,๙๘๘	๑,๗๙๗	๗๔,๘๒๓.๖๑
๒๕๖๑	๓๔๙,๖๘๖	๓๖๘,๙๗๘	๗๑๘,๖๖๔	๑,๓๔๘	๗๓,๑๕๓.๒๙
๒๕๖๒	๓๔๙,๖๓๔	๓๖๙,๕๑๓	๗๑๙,๑๔๗	๑,๒๗๒	๗๒,๙๘๑.๔๒
๒๕๖๓	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	๓๒๙,๔๓๒	๓๕๕,๕๐๕	๖๘๔,๙๓๗	๑,๐๙๙	๔๑,๘๓๓.๘๗
๒๕๖๕	๓๓๒,๙๒๔	๓๕๙,๖๙๖	๖๙๒,๖๒๐	๕๓๒	๗๘,๒๕๗.๓๙

(ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๑.๖.๓ ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

๑) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่

๑.๑) บ้านหนองเขื่อนช้าง ตั้งอยู่บ้านหนองเขื่อนช้าง ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นแหล่งหัตถกรรมด้านผ้าทอพื้นเมือง

๑.๒) บ้านหม้อ ตั้งอยู่บ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นแหล่งหัตถกรรมที่ผลิตภาชนะดินเผา

๑.๓) กลุ่มจิตรกรรมบ้านเบญจรงค์แกลลอรี่ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๔๗ หมู่ที่ ๒ บ้านโคกพระ ถนนถีนานนท์ ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลิตงานหัตถกรรมเครื่องเบญจรงค์แบบดั้งเดิมและแบบประยุกต์ และงานจิตรกรรม

๑.๔) ผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์เครื่องหวาย บ้านเลขที่ ๙๔ หมู่ ๗ บ้านวังไผ่ ถนนมหาสารคาม กมลาไสย ตำบลลาดพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลิตงานหัตถกรรมเครื่องหวายประเภทเฟอร์นิเจอร์

๑.๕) งานนมัสการพระธาตุนาคุณ อำภอนาคุณ เป็นงานประเพณีประจำปี ซึ่งจัดขึ้นในช่วงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี เพื่อเป็นการนมัสการองค์พระธาตุ ในงานมีขบวนแห่ประเพณี ๑๒ เดือน และการแสดงตำนานนครจำปาศรี

๑.๖) งานบุญเบิกฟ้า จัดขึ้นในวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี ถือเป็นงานประเพณีประจำปีของชาวจังหวัดมหาสารคาม และเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งมีแนวความคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูการทำนา เพื่อให้คนทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญของชาวนา ตลอดจนการบำรุงดิน อันเป็นหัวใจของการผลิตข้าว กำหนดจัดงาน ๑๐ วัน ๑๐ คืน

๑.๗) งานประเพณีบุญบั้งไฟ จัดขึ้นในเดือน ๖ ของทุกปีที่อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

๑.๘) งานออนซอนกลองยาว เป็นประเพณีของชาวอำเภอบ้านไผ่ ซึ่งทุกหมู่บ้านมีคณะกลองยาว โดยมีการผลิตกลองยาวเสียงดีไว้สำหรับประกวดกลองยาวของชนะเลิศระดับประเทศ ซึ่งจะจัดงานหลังวันมาฆบูชาประมาณ ๑ เดือน หรือประมาณกลางเดือนมีนาคมของทุกปี

๑.๙) งานประเพณีแข่งเรือยาว ลอยกระทง ล่องเรือไฟ เป็นงานประเพณีชาวพุทธ ที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมากระทั่งปัจจุบัน จะจัดขึ้นในวันออกพรรษา เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีอันดีงาม สถานที่จัดงานบริเวณบึงบอน ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย

๑.๑๐) งานบุญพาข้าวลิง หรืองานบุญเลี้ยงอาหารลิง เป็นงานประจำปีของชาว อำเภอโกสุมพิสัย ยึดเอาวันที่ ๒ เดือนเมษายนของทุกปีเป็นวันจัดงาน เพื่อหารายได้สมทบเป็นกองทุนจัดซื้ออาหารไว้เลี้ยงฝูงลิงตลอดทั้งปี ซึ่งเป็นการแสดงออกในการทำบุญทำทานให้กับสัตว์

๑.๑๑) พระพุทธรมงคล ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นพระพุทธรูปยืนข้างต้นโพธิ์จันทน์โคนต้นโพธิ์ห่อหุ้มไปบางส่วน มีลักษณะเป็นพระที่ทำมาจากหินทราย ศิลปะยุคทวารวดี สูงราว ๔ เมตร พระพุทธรมงคลเป็นพระพุทธรูปสำคัญของจังหวัดมหาสารคาม

๑.๑๒) พระพุทธรมิ่งเมืองหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “หลวงพ่อยืน” ตั้งอยู่ที่วัดสุวรรณาวาสไม่ไกลจากพระพุทธรมงคล ด้วยเป็นพระที่มีตำนานการสร้างร่วมกันถูกสร้างขึ้นมาพร้อมๆ กันด้วย วัตถุประสงค์การสร้างเดียวกัน ลักษณะเป็นพระที่ทำมาจากศิลาแลงสูงราว ๔ เมตร กว้าง ๑ เมตร

๑.๑๓) วัดป่าวังน้ำเย็น ตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม วัดแห่งนี้มีศาลาการเปรียญไม้ที่ใหญ่หิมา สร้างโดยใช้เสาไม้สักร้อย ๆ ต้น ภายในวัดยังมีเจดีย์ศรีมหาสารคาม ที่องค์เจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

๒) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่

๒.๑) วนอุทยานโกสัมพี ตั้งอยู่ที่บ้านหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕๐ ไร่ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำชี มีสภาพเป็นป่าเบญจพรรณ มีต้นไม้หลากหลายชนิดทำให้มีความร่มรื่น และยังมีฝูงลิงแสมขนสีทองอาศัยอยู่บนพันตัว

๒.๒) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดุนลำพัน ตั้งอยู่ที่ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓๕๐ ไร่ ภายในเป็นป่าพรุน้ำจืด หรือป่าทามผสมกับป่าบกทำให้มีความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์ป่า เป็นที่อยู่ของปูทูลกระหม่อม หรือปูแ้ง ซึ่งเป็นปูที่หายากและพบเพียงแห่งเดียวที่ป่าดุนลำพัน

๒.๓) หาดเจ้าสำราญ อยู่ที่บ้านวังยาว ตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม เป็นหาดทรายที่มีลักษณะส่วนโค้งไปตามลำน้ำชี ระยะทางประมาณ ๘๐๐ เมตร ในฤดูแล้งน้ำในลำน้ำชีจะลดลงสามารถมองเห็นหาดทรายได้สวยงาม

๒.๔) อุทยานวังมัจฉา ตั้งอยู่ที่บ้านโขงกุดหวาย ตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม มีพื้นที่เป็นเกาะล้อมรอบด้วยน้ำเป็นแหล่งปลาชุกชุม บนเกาะมีสัตว์ป่าหลายชนิดเหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนและชมธรรมชาติ

๒.๕) สะพานไม้วัดป่าวังเกาะเกิ้ง ตั้งอยู่ที่ตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม วัดป่าแห่งนี้มีดีที่สะพานไม้ ด้วยวัดป่าวังเกาะเกิ้งตั้งอยู่ในพื้นที่ดินที่ถูกลำน้ำชีหลงล้อมรอบจนมีสภาพเป็นเกาะ พระอาจารย์กมล (หลวงพ่อดุ้ม) จึงได้ร่วมกับชาวบ้านและนักศึกษาที่มาออกค่ายอาสาพัฒนา ลงมือทำการก่อสร้างสะพานแห่งนี้ ตัวสะพานได้นำแบบมาจากสะพานมอญ และได้เพิ่มศาลาพักตรงกึ่งกลางเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้คน ทั้งนี้ บริเวณค้ำน้ำใต้สะพานมีฝูงปลาชะโดยักษ์อาศัยอยู่จำนวนมาก นอกจากนี้ภายในวัดมีลักษณะเป็นป่ารกทึบมีฝูงหมูป่าเป็นจำนวนมาก

๒.๖) สะพานไม้แกดำ ตั้งอยู่ที่ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ เป็นสะพานไม้ยาวประมาณ ๑ กิโลเมตร ทอดจากชายฝั่งหนองแกดำด้านวัดดาวดึงษ์แกดำ ไปยังหมู่บ้านหัวขัว คำว่า ขัว ภาษาอีสานแปลว่า สะพาน ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งมานี้ น่าจะเป็นไปได้ว่า สะพาน และหมู่บ้านสร้างขึ้นมาพร้อม ๆ กันคนแก่คนเฒ่าที่รู้จักในหมู่บ้านอายุ ๘๐ กว่าปี ก็บอกว่าเกิดมาก็เห็นสะพานอยู่อย่างนี้แล้วเหมือนกัน แต่ถ้าถามถึงคนผู้สร้างสะพาน ล้วนล้มหายตายจากไปหมดแล้ว จึงประมาณอายุของสะพานได้น่าจะ ๑๐๐ ปี สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการไปมาหาสู่กันระหว่างคน ๒ ฝากฝั่งหนอง

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครัวเรือนเกษตรกร

ตารางที่ ๒.๑๐ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรของจังหวัดมหาสารคาม (เพิ่มขึ้น ๔๐,๓๘๕ ครัวเรือนจากปีที่ผ่านมา)

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	ร้อยละจำนวนครัวเรือนเกษตรกร/ครัวเรือนทั้งหมด
เมืองมหาสารคาม	๕๖,๘๔๙	๑๘,๗๔๔	๓๒.๙๗
บรบือ	๓๕,๕๒๑	๒๑,๔๑๓	๖๐.๒๘
วาปีปทุม	๓๒,๐๐๔	๒๒,๗๖๗	๗๑.๑๔
โกสุมพิสัย	๓๔,๖๙๓	๒๒,๐๗๑	๖๓.๖๒
กันทรวิชัย	๒๘,๒๘๒	๑๔,๘๓๖	๕๒.๔๖
พยัคฆภูมิพิสัย	๒๔,๙๕๖	๑๗,๖๒๖	๗๐.๖๓
เขียงยืน	๑๙,๕๓๖	๑๑,๗๒๒	๖๐.๐๐
นาเชือก	๑๘,๒๒๐	๑๒,๕๙๘	๖๙.๑๔
นาตุ้ม	๑๐,๐๔๒	๘,๕๒๖	๘๕.๙๐
ยางสีสุราช	๙,๔๓๑	๗,๓๔๐	๗๗.๘๓
แกดำ	๗,๙๒๑	๖,๕๑๕	๘๒.๒๕
กุตุรง	๑๐,๒๗๕	๗,๕๖๓	๗๓.๖๑
ชื่นชม	๖,๗๕๒	๓,๙๘๐	๕๘.๙๕
รวม	๒๙๔,๔๘๒	๑๗๕,๗๐๑	๕๙.๖๖

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๒.๑๑ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดมหาสารคาม

เมื่อเทียบกับข้อมูลปีที่ผ่านมา พบว่า พื้นที่ทำนาลดลง ๗๒,๖๖๙ ไร่ และ พื้นที่ไม้ผล/ไม้ยืนต้นลดลง ๑๐๗ ไร่ ส่วนพื้นที่พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก ลดลง ๒๑๘,๑๒๑.๕ ไร่

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชผัก/ไม้ดอก		พืชไร่			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ทั้งหมด
เมืองฯ	๓๔๗,๙๓๕.๖	๑๙๐,๑๗๔.๐	๕๔.๖๖	๓๐๐.๕	๐.๐๙	๒๙๖.๐	๐.๑			๑๙๐,๗๗๐.๕	๕๔.๘
โกสุมพิสัย	๕๑๗,๔๒๒.๕	๒๔๓,๖๑๕.๐	๔๗.๐๘	๕,๙๑๙.๕	๑.๑๔	๑๓๒.๐	๐.๐			๒๔๙,๖๖๖.๕	๔๘.๓
วาปีปทุม	๓๗๘,๖๐๘.๘	๒๘๘,๐๓๙.๐	๗๖.๐๘	๓,๘๙๖.๐	๑.๐๓	๒๖,๙๐๕.๐	๗.๑			๓๑๘,๘๔๐.๐	๘๔.๒
บรบือ	๔๒๖,๐๑๓.๘	๒๗๓,๕๘๑.๐	๖๔.๒๒	๕,๑๗๘.๐	๑.๒๒	๒๕๔.๐	๐.๑			๒๗๙,๐๑๓.๐	๖๕.๕

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชผัก/ไม้ดอก		พืชไร่		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ทั้งหมด
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่		
พยุหะภูมิพิสัย	๓๓๐,๑๒๓.๘	๒๘๓,๗๗๒.๐	๘๕.๙๖	๓๔๐.๐	๐.๑๐	๒๗๒.๐	๐.๑			๒๘๔,๓๘๔.๐	๘๖.๑
กันทรวิชัย	๒๓๒,๖๓๘.๑	๑๖๔,๔๒๗.๐	๗๐.๖๘	๑,๘๕๗.๒	๐.๘๐	๑๑,๔๙๑.๐	๔.๙			๑๗๗,๗๗๕.๒	๗๖.๔
นาเชือก	๒๕๖,๑๑๔.๔	๑๔๐,๒๓๖.๐	๕๔.๗๖	๑,๓๔๔.๓	๐.๕๒	๑๖๐.๐	๐.๑			๑๔๑,๗๔๐.๓	๕๕.๓
เขยียืน	๑๘๐,๖๔๑.๙	๑๒๖,๒๓๖.๐	๖๙.๘๘	๑,๖๕๗.๐	๐.๙๒	๓,๔๘๙	๑.๙			๑๓๑,๓๘๒.๐	๗๒.๗
นาคู	๑๕๕,๒๘๐.๖	๑๑๖,๒๘๘.๐	๗๕.๘๙	๒,๖๒๐.๐	๑.๖๙	๒,๗๖๕.๕	๑.๘			๑๒๑,๖๗๔.๐	๗๘.๔
แกดำ	๙๓,๔๕๐.๖	๗๓,๕๓๔.๐	๗๘.๖๙	๔๘๙.๐	๐.๕๒	๑๑๓.๐	๐.๑			๗๔,๑๓๖.๐	๗๙.๓
ยางสีสุราช	๑๕๑,๕๖๖.๙	๙๓,๔๗๘.๐	๖๑.๖๗	๓๖๖.๐	๐.๒๖	๒๐๘.๐	๐.๑			๙๔,๐๘๒.๐	๖๒.๑
กุฉีกรัง	๑๖๖,๘๗๕.๐	๙๔,๓๘๕.๐	๕๖.๕๖	๕๒๖.๕	๐.๓๒	๑๑๑.๗	๐.๑			๙๕,๐๒๓.๒	๕๖.๙
ชื่นชม	๗๐,๖๓๐.๐	๓๘,๔๑๕.๐	๕๔.๓๙	๓๖๘.๕	๐.๕๒	๕๙๓.๐	๐.๘			๓๙,๓๗๖.๕	๕๕.๘
รวม	๓,๓๐๗,๓๐๑.๙	๒,๑๒๖,๑๘๐	๖๔.๒๙	๒๔,๘๙๒.๕	๐.๗๕	๔๖,๗๙๑.๒	๑.๔	๒๗๗,๒๔๘	๘.๓๘	๒,๔๗๕,๑๑๒	๗๔.๘๒

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒.๑๒ ระดับความเหมาะสมของพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม (พื้นที่ปลูกจริง)

ระดับความเหมาะสม/ชนิดพืช	S๑ (ไร่)	S๒ (ไร่)	S๑ + S๒ (ไร่)	S๓ (ไร่)	N (ไร่)	N + S๓ (ไร่)	รวม
ข้าว	๑๕๙,๗๕๖.๖๕	๘๔๔,๙๕๘.๘๐	๑,๐๐๔,๗๑๕.๔๕	๖๐๔,๐๕๓.๓๐	๔๖๐,๒๓๔.๓๕	๑,๐๖๔,๒๘๗.๖๕	๒,๐๖๙,๐๐๓.๑๑
มันสำปะหลัง	๒,๗๕๙.๕๔	๒๕๒,๘๕๖.๔๒	๒๕๕,๖๑๕.๙๖	๑๙๖.๔๙	๖๓,๘๙๓.๒๓	๖๔,๐๘๙.๗๒	๓๑๙,๗๐๕.๖๘
อ้อย	๔.๐๐	๑๐๒,๑๑๔.๕๘	๑๐๒,๑๑๘.๕๘	๔๙,๖๔๑.๓๖	๐.๐๐	๔๙,๖๔๑.๓๖	๑๕๑,๗๕๙.๘๖
ยางพารา	๒๙๓.๙๓	๙,๐๗๕.๑๗	๙,๓๖๙.๑๐	๖๒๑.๐๕	๐.๐๐	๖๒๑.๐๕	๙,๙๙๐.๐๐

(ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ แหล่งนํ้านอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๒.๑๓ ข้อมูลจำนวนบ่อนํ้านอกเขตชลประทาน (บ่อจิว)

อำเภอ	จำนวนบ่อนํ้าในแต่ละปี										
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
๑. เมือง	๒๐๐	๒๗๒	๑๓๓	๒๐๐	๒๓๗	๑๗๘	๒๒๕	๒๗๗	๒๑๘	๒๑๘	๒๑๕๘
๒. แกดำ	๑๐๐	๑๐๐	๕๘	๑๐๕	๓๘	๑๑๒	๑๑๒	๑๗๑	๑๑๖	๑๓๓	๑๐๔๕

อำเภอ	จำนวนบ่อน้ำในแต่ละปี										
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
๓. โกสุมพิสัย	๑๙๐	๑๖๗	๑๗๐	๑๗๐	๑๕๗	๑๗๖	๒๑๗	๑๙๐	๒๗๐	๓๐๘	๒๐๑๕
๔. กันทรวิชัย	๑๔๐	๙๒	๗๐	๑๕๐	๑๑๑	๑๓๖	๒๓๘	๑๓๑	๑๖๐	๑๙๓	๑๔๒๑
๕. เขียงยืน	๑๓๐	๑๐๕	๓๒	๑๐๕	๕๙	๘๑	๗๕	๑๑๑	๑๖๒	๒๒๔	๑๐๘๔
๖. บรบือ	๒๐๐	๓๑๒	๑๕๘	๓๒๐	๓๔๕	๒๐๖	๔๕๐	๕๕๒	๓๗๒	๔๔๖	๓๓๖๑
๗. นาเชือก	๑๑๐	๒๓๔	๑๕๙	๒๖๐	๒๓๐	๒๑๒	๒๕๙	๒๖๑	๒๖๔	๓๐๑	๒๒๙๐
๘. พยัคฆภูมิสิสัย	๒๕๐	๒๔๐	๐	๒๕๐	๑๕๑	๒๖๖	๓๓๖	๒๗๕	๒๕๗	๒๕๙	๒๒๘๔
๙. วาปีปทุม	๒๕๐	๓๑๖	๙๗	๒๕๕	๒๕๒	๑๙๕	๓๒๓	๒๔๘	๒๕๘	๓๑๙	๒๕๑๓
๑๐. นาคู	๑๕๐	๒๗๙	๑๑๒	๒๐๐	๒๒๔	๑๓๙	๒๗๖	๒๖๖	๑๘๗	๑๕๒	๑๙๘๕
๑๑. ยางสีสุราช	๑๕๐	๒๐๐	๐	๑๖๕	๖๕	๑๓๑	๑๕๙	๑๗๘	๑๘๘	๑๖๗	๑๔๐๓
๑๒. กุดรัง	๑๐๐	๑๐๐	๒๐๐	๑๒๐	๑๑๐	๑๑๕	๑๗๗	๑๕๑	๑๑๒	๑๕๓	๑๓๓๘
๑๓. ชื่นชม	๓๐	๒๓	๑๑	๕๐	๒๑	๕๓	๘๖	๘๙	๘๖	๘๗	๕๓๖
รวม	๒,๐๐๐	๒,๔๔๐	๑,๒๐๐	๒,๓๕๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๙๓๓	๒,๙๐๐	๒,๖๕๐	๒,๙๖๐	๒๓,๔๓๓

(ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๓.๒ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

ตารางที่ ๒.๑๔ ข้อมูลอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน..๑๗..แห่ง

ชื่ออ่างเก็บน้ำ	ตำบล	อำเภอ	พื้นที่รับน้ำ (ตร.ม)	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑. ห้วยคะคาง	โคกก่อ	เมืองมหาสารคาม	๗๒.๕๐	๔.๑๒๖	๔,๑๘๖
๒. แก่งเลิงจาน	แก่งเลิงจาน	เมืองมหาสารคาม	๒๐๘.๐๐	๘.๐๒๔	๓,๐๐๐
๓. หนองกระทุ่ม	เขวา	เมืองมหาสารคาม	๒๐๘.๐๐	๒.๖๓๖	๒,๔๐๙
๔. ห้วยขอนแก่น	วังยาว	โกสุมพิสัย	๗๒.๕๐	๘.๖๕๙	๗,๓๖๖
๕. หนองบัว	โคกพระ	กันทรวิชัย	๒๖.๐๐	๓.๕๘๐	๑,๙๒๙
๖. หนองแกดำ	แกดำ	แกดำ	๔.๓๕	๑.๖๒๕	๑,๗๐๐
๗. ห้วยจอกขวาง	หนองแสง	วาปีปทุม	๑๔๑.๐๐	๓.๐๓๖	๑,๐๑๓
๘. หนองไฮ	ประชาพัฒนา	วาปีปทุม	๗.๘๐	๒.๒๔๔	๑,๑๔๗
๙. ฮองซองแมว	จัวบา	วาปีปทุม	๓.๐๐	๐.๕๖๔	-
๑๐. ห้วยค้อ	เขวาไร่	นาเชือก	๒๐๘.๐๐	๓๑.๓๓๘	๑๘,๕๑๐

ชื่ออ่างเก็บน้ำ	ตำบล	อำเภอ	พื้นที่รับน้ำ (ตร.ม)	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
๑๑. ห้วยประดู่	บ่อใหญ่	บรบือ	๑๖.๗๕	๒.๘๐๔	๒,๗๒๐
๑๒. ร่องหัวช้าง	หนองโก	บรบือ	๒๕.๐๐	๑.๒๙๐	๑,๕๖๐
๑๓. เอกสัต์ยสุนทร	หนองสิม	บรบือ	๘.๐๐	๐.๘๗	๑,๕๐๐
๑๔. ห้วยเชียงคำ	กำพี้	บรบือ	๒๑.๘๐	๕.๐๖๖	๓,๒๐๐
๑๕. หนองคูขาด	หนองคูขาด	บรบือ	๒.๒๔	๐.๓๖๘	๓๘๐
๑๖. หนองบ่อ	บรบือ	บรบือ	๒๐.๕๐	๓.๕๘๔	๒,๐๐๐
๑๗. หนองเทวราช	เชียงยืน	เชียงยืน	๘.๙๕	๑.๖๐๖	๖๐๐
รวม			๑,๐๕๔.๓๙	๘๑.๔๒	๕๓,๑๒๐

(ที่มา : โครงการชลประทานมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒.๑๕ ข้อมูลสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า แยกรายอำเภอ จำนวน...๙๙...แห่ง

อำเภอ	จำนวนแห่ง	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑. เมืองมหาสารคาม	๓๖	๖๐,๖๐๐
๒. โกสุมพิสัย	๒๗	๔๑,๓๙๓
๓. กันทรวิชัย	๒๗	๕๖,๕๐๐
๔. ชื่นชม	๕	๖,๗๐๐
๕. วาปีปทุม	๑	๓,๐๐๐
๖. เชียงยืน	๓	๗,๐๐๐
รวม	๙๙	๑๗๕,๑๙๓

(ที่มา : โครงการชลประทานมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒.๑๖ ข้อมูลพื้นที่ชลประทานของโครงการคาบเกี่ยวจังหวัดมหาสารคาม

ชื่อโครงการ	อำเภอ	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
๑.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาหนองหวาย	น้ำพอง	๑๒๓,๒๕๖
๒.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีกลาง	เชียงขวัญ	๑๑,๕๘๐
๓.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเสียวใหญ่	บรบือ	๓๓,๕๕๓
๔.โครงการชลประทานร้อยเอ็ด (บางส่วน)	เมืองร้อยเอ็ด	๖,๘๑๔
๕.โครงการชลประทานมหาสารคาม	เมืองมหาสารคาม	๕๑,๑๒๐
รวม		๒๒๖,๓๒๓

(ที่มา : โครงการชลประทานมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒.๑๗ ข้อมูลพื้นที่ชลประทานของโครงการคาบเกี่ยวจังหวัดมหาสารคาม

ชื่อโครงการ	อำเภอ	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑. พื้นที่ป้องกันและบรรเทาอุทกภัยบ้านตูม-ตัว	เมืองมหาสารคาม	๓๗,๐๐๐

(ที่มา : โครงการชลประทานมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด

ตารางที่ ๒.๑๘ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๕/๒๕๖๖

ชนิดพืช	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยวเก็บเกี่ยว	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาเกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
๑. ข้าวนาปี	๒๙๑,๕๙๖	๒,๑๘๘,๓๓๘	๑,๙๕๔,๑๒๘.๗๔	๘๒๔,๑๗๒,๘๑๖	๔๒๑.๗๖	๑๑.๗๓
๒. ข้าวนาปี (หอมมะลิ)	๑๕๔,๑๐๙	๑,๒๕๓,๑๔๙	๑,๐๙๐,๕๖๖.๗๑	๔๓๙,๑๗๖,๙๒๓	๔๐๒.๗๑	๑๒.๕๒
๓. ข้าวนาปี (เหนียว)	๑๓๗,๔๗๘	๙๓๕,๑๒๕	๘๖๓,๕๕๑.๗๐	๓๘๔,๙๘๘,๖๔๖	๔๔๕.๘๓	๑๐.๘๓
๔. ข้าวนาปรัง	๒๐,๐๘๒	๑๘๕,๘๙๓	๑๒๕,๔๕๙.๗๕	๙๔,๔๒๐,๒๓๘	๗๕๒.๕๙	๗.๔๐
๕. มันสำปะหลัง	๑๖,๔๗๒	๑๖๓,๔๙๒	๑๖๐,๔๔๙.๐๐	๕๒๗,๘๓๒,๐๐๐	๓,๒๙๐.๐๐	๓.๒๒
๖. อ้อยโรงงาน	๑,๐๗๐	๑๑๓,๗๕๖	๑๑๓,๗๕๖.๐๐	๑,๒๑๒,๖๔๒,๐๐๐	๑๐,๖๖๐.๐๓	๑.๐๗

หมายเหตุ : ข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลประมาณการยังไม่ใช้ข้อมูลเอกภาพที่ได้รับการรับรอง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด

ตารางที่ ๒.๑๙ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต (ลูกต่อปี)		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
๑. โคเนื้อ	๖๔,๕๘๐	๓๕๗,๓๓๓	๗,๕๒๑	ตัว	๓๓,๒๙๖	๒๕๐,๑๔๙,๒๑๖
๒. กระบือ	๑๓,๗๖๓	๖๙,๔๒๒				
๓. สุกร	๒,๗๒๒	๑๓๑,๘๖๙				
๔. ไก่พื้นเมือง	๖๘,๓๖๗	๓,๒๒๐,๘๒๐				
๕. ไก่ไข่	๔,๑๔๗	๔๕๑,๒๕๖				
๖. ไก่เนื้อ	๑,๔๔๖	๗๐๐,๑๙๐				
๗. ไก่ลูกผสม	๑๔๙	๕๓,๘๒๖				

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๖๕/๖๖

ตารางที่ ๒.๒๐ ปริมาณผลผลิตและมูลค่าสัตว์น้ำจืดชนิดหลักที่เกษตรกรเลี้ยง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต (ลูกต่อปี)		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
๑.ปลานิล	๑๒,๓๑๖	-	๑,๕๓๙,๖๐๐	กก.	๕๐	๗๖,๙๘๐,๐๐๐
๒.ปลาดุก	๕,๔๙๘	-	๑,๑๙๒,๘๐๐	กก.	๖๕	๗๗,๕๓๒,๐๐๐
๓.ปลาตะเพียน	๙,๓๕๑	-	๘๘๑,๓๒๐	กก.	๕๐	๔๔,๐๖๖,๐๐๐
๔.กบ	๑๖๑	-	๒๐๙,๔๒๘	กก.	๘๐	๑๖,๗๕๕,๒๔๐

(ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๒.๒๑ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต (ตัน)
<u>ด้านพืช</u>		
- ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๑๙๓,๘๙๐ ไร่	๗๐,๗๗๐
- มันแกวบริบือ	๔,๙๗๑ ไร่	๑๕,๑๒๐
<u>ด้านสัตว์</u>		
-	-	-
<u>ด้านประมง</u>		
-	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม , ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒.๒๒ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรข้าว

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ (ไร่/แปลง/ราย/ตัว)	จำนวนปริมาณผลผลิต (กก.)
GAP		
แปลงใหม่	เกษตรกร ๒๙๒ ราย พื้นที่ ๒,๗๕๕ ไร่	๙๖๔,๒๕๐
แปลงติดตาม	เกษตรกร ๖๕๐ ราย พื้นที่ ๖,๙๐๓ ไร่	๒,๔๑๖,๐๕๐
แปลงต่ออายุ	เกษตรกร ๑,๘๗๘ ราย พื้นที่ ๑๘,๖๓๘ ไร่	๖,๕๒๓,๓๐๐
<u>อินทรีย์</u>		
การรับรองอินทรีย์ (Tn+)	๓๗ กลุ่ม เกษตรกร ๑,๓๑๗ ราย ๑,๕๑๕ แปลง ๑๑,๙๖๗.๒๕ ไร่	๔,๑๘๘,๕๓๗.๕๐
การรับรองต่อเนื่อง	๖ กลุ่ม ๑๐๐ ราย ๑๒๓ แปลง ๑,๑๖๕.๕๐ ไร่	๔๐๗,๙๒๕.๐๐

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ (ไร่/แปลง/ราย/ตัว)	จำนวนปริมาณผลผลิต (กก.)
GAP Seed		
ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านแก่น้อย	เกษตรกร ๓๓๕ ราย ๓๒ แปลง ๓๒ ไร่	๑๑๗,๒๕๐
ศูนย์ข้าวชุมชนรวมพลังปลูกข้าวอินทรีย์บ้านโนน	เกษตรกร ๖๖ ราย ๑๒ แปลง ๑๒ ไร่	๓๓,๐๐๐
ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านยางสินไชย	เกษตรกร ๙๔ ราย ๑๔ แปลง ๑๔ ไร่	๓๒,๙๐๐
ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองน้ำใส	เกษตรกร ๑๖๕ ราย ๒๓ แปลง ๒๓ ไร่	๖๖,๐๐๐
ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองบัวแปะ	เกษตรกร ๑๐๐ ราย ๑๐ แปลง ๑๐ ไร่	๓๘,๐๐๐
ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองพอก	เกษตรกร ๑๑๐ ราย ๑๕ แปลง ๑๕ ไร่	๔๖,๒๐๐
ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองเรือ	เกษตรกร ๑๖๗ ราย ๑๙ แปลง ๑๙ ไร่	๗๕,๑๕๐

(ที่มา : ศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒.๒๓ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (พืช)

ข้อมูลสินค้าเกษตร (พืช) GAP เพิ่มขึ้น ๑,๖๘๘.๗๒ ไร่ ส่วนข้อมูลสินค้าเกษตรอินทรีย์ (พืช) ลดลง ๓๗.๒๖ ไร่ เมื่อเทียบกับข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมา

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ(ไร่/แปลง/ราย/ตัว)	
GAP	๑,๑๑๗ แปลง	๓,๐๙๓.๕๙ ไร่
๑.มันสำปะหลัง	๑๒๐ แปลง	๑,๑๗๘ ไร่
๒.พืชตระกูลแตง (แตงโม,แตงกวา,แตงไทย,เมล่อน)	๔๖ แปลง	๓๙๓.๖๓ ไร่
๓.มะม่วง	๘๑ แปลง	๓๓๔.๕๕ ไร่
๔.สุมไพร์	๑๔๙ แปลง	๓๑๖ ไร่
๕.กล้วย	๑๖๙ แปลง	๑๔๗.๕ ไร่
๖.ข้าวโพด	๗๑ แปลง	๑๑๓.๗ ไร่
๗.พืชตระกูลกะหล่ำ (กะหล่ำปลี,กะหล่ำดอก,กวางตุ้ง)	๑๐๖ แปลง	๖๐.๘๖ ไร่
๘.พืชตระกูลถั่ว	๗๑ แปลง	๕๐.๗๕ ไร่
๙.พืชตระกูลพริก	๕๐ แปลง	๔๑.๒๘ ไร่
๑๐.พืชตระกูลมะเขือ (มะเขือ,มะเขือเทศ,มะเขือเปราะ)	๔๓ แปลง	๘.๓๒ ไร่
๑๑.อื่นๆ จำนวน ๓๙ ชนิด	๒๐๘ แปลง	๔๔๙ ไร่
อินทรีย์	๒๒๘ แปลง	๖๔๕.๗๕ ไร่
๑.พืชผสมผสาน	๑๐๓ แปลง	๑๗๗.๒๕ ไร่
๒.พืชไร่	๖๙ แปลง	๔๕๑ ไร่
๓.พืชผัก	๒๑ แปลง	๖.๕๐ ไร่
๔.ไม้ผล	๙ แปลง	๒.๕๐ ไร่
๕.พืชสมุนไพร	๒๖ แปลง	๑๓.๕๐ ไร่

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ(ไร่/แปลง/ราย/ตัว)	
โรงคัดบรรจุผลิตผล/การแปรรูปผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์	๑ แห่ง	
๑. โรงงานแปรรูปอ้อยอินทรีย์ โรงงานน้ำตาลวังขนาย	๑ แห่ง	อ.โกสุมพิสัย

(ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒.๒๔ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (ประมง)

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ (ไร่/แปลง/ราย/ตัว)	จำนวนปริมาณผลผลิต
GAP		
๑.ปูนา	๐.๐๕ ไร่	๑๐๐ กก./ปี
๒.กบ	๐.๐๕ ไร่	๑๐๐ กก./ปี
๓.ปลาตะเพียน	๑๑ ไร่	๒,๘๐๐ กก./ปี
๔.ปลาดุก	๓๐ ไร่	๑๘,๗๐๐ กก./ปี
๕.ปลากดเหลือง-แพะพันธุ์	๑๑ ไร่	๕,๐๐๐,๐๐๐ ตัว/ปี
๖.ปลาน้ำจืด (เบญจพรรณ)	๒๗ ไร่	๕,๘๕๐ กก./ปี
๗.ปลาน้ำจืด (เบญจพรรณ) แพะพันธุ์	๙๖ ไร่	๑๑,๑๗๐,๐๐๐ ตัว/ปี
อินทรีย์		
-	-	-

(ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒.๒๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (ปศุสัตว์)

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ (ไร่/แปลง/ราย/ตัว)	จำนวนปริมาณผลผลิต
GAP		
๑.มาตรฐานฟาร์มสุกร (GAP)	๑๑๒ ฟาร์ม	๑๐๑,๗๒๕ ตัว
๒.มาตรฐานฟาร์มไก่เนื้อ (GAP)	๑๐๔ ฟาร์ม	๒,๑๕๘,๗๐๐ ตัว
๓.มาตรฐานฟาร์มไก่ไข่ (GAP)	๒๙ ฟาร์ม	๖๑๙,๐๐๐ ตัว
๔.มาตรฐานฟาร์มโคนม (GAP)	๑๑๖ ฟาร์ม	๑,๙๖๙ ตัว
๕.มาตรฐานฟาร์มโคเนื้อ (GAP)	๑ ฟาร์ม	๒๓๑ ตัว
๖.มาตรฐานฟาร์มแพะ (GAP)	๑ ฟาร์ม	๒๓๒ ตัว
๗.มาตรฐานฟาร์มจิ้งหรีด (GAP)	๑ ฟาร์ม	๑,๕๐๐,๐๐๐
อินทรีย์		
-	-	-
๑.ศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบ (GMP)	๔ แห่ง	๑๐๓๖๘๗๖๕ กก.

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ ๒.๒๖ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดมหาสารคาม

ที่	สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	ที่อยู่	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ
๑	ข้าวหอมมะลิแดง ข้าวหอมใบเตย ข้าวอี้ม ๓ สี	วิสาหกิจชุมชนปลูกข้าว ปลอดภัยชุมชนหนองหิน	๑๔๑ หมู่ที่ ๔ หนองหินใต้ ต.โคกก่อ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม	๐๘๖-๒๓๒๔๘๓๗
๒	ข้าวหอมมะลิ ตราดักสิลา	สหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด	๓ หมู่ที่ ๒ บ้านสมสนุก ต.หนองสิม อ.บรบือ จ.มหาสารคาม	๐๘๙-๓๙๕๕๒๔๖
๓	ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปและ เกษตรผสมผสานบ้านโนนแคน	๔๖ หมู่ที่ ๑๖ โนนแคน ต.เวียง สะอาด อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ. มหาสารคาม	๐๘๖-๑๐๘๔๔๔๕
๔	ข้าวกล้องหอมมะลิ ข้าวไรซ์เบอร์รี่	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูป ข้าวบ้านโนนม่วง	๒ หมู่ที่ ๕ โนนม่วง ต.ราษฎร์เจริญ อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ.มหาสารคาม	๐๖๙-๐๕๑๕๙๕๕
๕	ข้าว	ศูนย์ข้าวชุมชน บ้านหนองนกเขียน	๑๓ ม.๑๓ ต.ดงใหญ่ อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม	ในชุมชน
๖	ผ้าไหมมัดหมี่	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม วิสาหกิจชุมชนบ้านหนองบัวแปะ	๓๒ ม.๑ ต.สร้างแข่ง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	ในชุมชน
๗	ข้าวกล้อง ๓ สี ๙ สายพันธุ์	กลุ่มข้าวฮางอุดร	๑๔๑ หมู่ที่ ๑ ต.กุดรัง อ.กุดรัง จ.มหาสารคาม	๐๖๒-๙๙๑๖๖๕๒
๘	มะเขือเทศราชินี	กลุ่มปลูกมะเขือเทศราชินี	๓๑ หมู่ที่ ๗ โคกกลาง ต.ชื่นชม อ.ชื่นชม จ.มหาสารคาม	๐๘๒-๑๒๙๒๖๒๒
๙	ผักปลอดภัย กะหล่ำปลี	กลุ่มปลูกผักปลอดภัย	๓๐ หมู่ที่ ๕ ต.ชื่นชม อ.ชื่นชม จ.มหาสารคาม	๐๙๒-๔๙๑๐๖๘๒
๑๐	ขมิ้นชัน	กลุ่มไร้สดใส สมุนไพรไทยวาปี	๙๗ หมู่ที่ ๖ บ้านเขวาค้อ ต.แคน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม	๐๘๒-๘๔๖๖๘๓๔

(ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒.๒๗ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

หน่วย : ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๕												ปี ๒๕๖๖											
	ม ค	ก พ	มี ค	เม ย	พ ค	มิ ย	ก ค	ส ค	ก ย	ต ค	พ ย	ธ ค	ม ค	ก พ	มี ค	เม ย	พ ค	มิ ย	ก ค	ส ค	ก ย	ต ค	พ ย	ธ ค
พืชไร่																								
๑.ข้าวนาปี																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)																								
๒.มันสำปะหลัง																								
โรงงาน																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)	๔	๕	๔	๓	๒	๒	๒	๒	๓	๑๙	๒๑	๓๓	๑๗	๑๕	๑๔	๙	๓	๒	๑	๑	๖	๙	๙	๑๔
๓.อ้อยโรงงาน																								
โรงงาน																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)	๒๘	๒๗											๔๔	๔๐	๒๙									๓๑

(ที่มา : ปฏิทินสินค้าเกษตรจังหวัดมหาสารคาม : ๒๕๖๕/๖๖)

๒.๔.๘ ต้นทุนสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

ตารางที่ ๒.๒๘ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม ปี ๖๕/๖๖

รายการ	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ข้อมูลปี ๖๖ เทียบปี ๖๕
ข้าวนาปี			
ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	๓,๔๗๔.๓๔	๒,๖๘๗.๐๕	ลดลง ๗๘๗.๒๙
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	๖๙๔.๐๑	๖๑๗.๒๖	ลดลง ๗๖.๗๕
ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาท)	๔,๑๖๘.๓๕	๓,๓๐๔.๓๑	ลดลง ๘๖๔.๐๔
ต้นทุนรวมต่อตัน (บาท)	๑๒,๐๑๒.๕๔	๙,๐๘๐.๐๐	ลดลง ๒,๙๓๒.๕๔
ข้าวนาปรัง			
ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	๓,๗๙๐.๔๑	๔,๑๗๒.๗๙	เพิ่มขึ้น ๓๘๒.๓๘
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	๙๐๓.๘๔	๑,๐๒๑.๑๓	เพิ่มขึ้น ๑๑๗.๒๙
ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาท)	๔,๖๙๔.๒๕	๕,๑๙๓.๙๒	เพิ่มขึ้น ๔๙๙.๖๗
ต้นทุนรวมต่อตัน (บาท)	๘,๓๖๗.๖๕	๘,๖๓๐.๐๐	เพิ่มขึ้น ๒๖๒.๓๕
มันสำปะหลัง			
ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	๕,๑๕๒.๖๓	๕,๑๑๐.๓๐	ลดลง ๔๒.๓๓
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	๙๘๓.๔๓	๙๔๑.๘๙	ลดลง ๔๑.๕๔
ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาท/ไร่)	๖,๑๓๖.๐๖	๖,๐๕๒.๑๓	ลดลง ๘๓.๙๓
ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม (บาท)	๑.๗๙	๑.๘๓	เพิ่มขึ้น ๐.๐๔
ยางพารา			
ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	๙,๒๘๕.๕๙	๖,๔๗๗.๔๘	ลดลง ๒,๘๐๘.๑๑
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	๔,๒๗๕.๒๖	๓,๘๙๙.๕๗	ลดลง ๓๗๕.๖๙
ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาท/ไร่)	๑๓,๕๖๐.๘๕	๑๐,๓๗๗.๐๕	ลดลง ๓,๑๘๓.๘๐
ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม (บาท)	๕๙.๔๘	๒๒.๘๖	ลดลง ๓๖.๖๒

รายการ	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ข้อมูลปี ๖๖ เทียบปี ๖๕
อ้อย			
ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)		๖,๖๗๗.๗๙	
ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)		๑,๗๖๔.๔๗	
ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาท/ไร่)		๘,๔๔๒.๒๖	
ต้นทุนรวมต่อตัน (บาท)		๙๕๐.๐๐	

(ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๔ ขอนแก่น : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

จังหวัดมหาสารคาม มีสหกรณ์ทั้งหมดจำนวน ๙๓ แห่ง หยุดดำเนินการ ๑๑ แห่ง มีสมาชิก ๒๐๗,๗๗๒ ราย โดยสามารถแบ่งเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร ๕๙ แห่ง หยุดดำเนินการ ๙ แห่ง มีสมาชิก ๑๔๙,๗๖๓ ราย และสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ๓๔ แห่ง หยุดดำเนินการ ๒ แห่ง มีสมาชิก ๕๘,๐๐๙ ราย ตารางที่ ๒.๒๙ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๕๙	๑๔๙,๗๖๓
๑. ระดับชั้น ๑	๑๗	๒๒,๘๗๔
๒. ระดับชั้น ๒	๓๑	๑๒๕,๗๔๖
๓. ระดับชั้น ๓	๒	๑,๑๔๓
๔. ระดับชั้น ๔ (หยุดดำเนินการ)	๙	-
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๓๔	๕๘,๐๐๙
๑. ระดับชั้น ๑	๘	๕,๔๙๘
๒. ระดับชั้น ๒	๑๙	๕๑,๓๕๕
๓. ระดับชั้น ๓	๕	๑,๑๕๖
๔. ระดับชั้น ๔ (หยุดดำเนินการ)	๒	-

(ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๕.๒ สถานะการดำเนินงานของสหกรณ์

ตารางที่ ๒.๓๐ สถานะการดำเนินงานของสหกรณ์

ที่	ประเภท	ดำเนินการปกติ	ไม่ครบ ๒ ปี	หยุด	เลิก	ชำระบัญชี	ชำระบัญชี-ล้มละลาย	รวม
๑	สหกรณ์การเกษตร	๔๖	๒	๑	๐	๘	๑	๕๘
๒	สหกรณ์นิคม	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๓	สหกรณ์ประมง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๔	สหกรณ์ออมทรัพย์	๙	๐	๐	๐	๑	๐	๑๐
๕	สหกรณ์ร้านค้า	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๖	สหกรณ์บริหาร	๓	๐	๐	๐	๐	๐	๓
๗	สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๑๕	๐	๓	๐	๑	๐	๑๙
	รวม	๗๓	๒	๔	๐	๑๐	๑	๙๐

(ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม : มิถุนายน ๒๕๖๖)

๒.๕.๓ กลุ่มเกษตรกรภายใต้การดำเนินงานของสหกรณ์

ตารางที่ ๒.๓๑ กลุ่มเกษตรกรภายใต้การดำเนินงานของสหกรณ์

ที่	ประเภท	ดำเนินการปกติ	ไม่ครบ ๒ ปี	หยุด	เลิก	ชำระบัญชี	ชำระบัญชี-ล้มละลาย	รวม
๑	กลุ่มเกษตรกรทำนา	๕๑	๐	๑	๐	๑๖	๐	๖๘
๒	กลุ่มเกษตรกรทำสวน	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๑
๓	กลุ่มเกษตรกรทำไร่	๒	๐	๐	๐	๐	๑	๓
๔	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	๙	๐	๐	๐	๑	๐	๑๐
๕	กลุ่มเกษตรกรประมง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๖	อื่นๆ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม		๖๓	๐	๑	๐	๑๗	๑	๘๒

(ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม : มิถุนายน ๒๕๖๖)

๒.๕.๔ กลุ่มเกษตรกรจังหวัด

ตารางที่ ๒.๓๒ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดมหาสารคาม ปี ๒๕๖๖

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
๑. เมืองมหาสารคาม	๒๖	๓๑๘	๒๓	๒๓๐	๕	๕๗	๔๖๔	๕,๘๗๕
๒. แกดดำ	๓	๓๐	๒๒	๒๒๐	๐	๐	๗๘	๑,๒๑๙
๓. โกสุมพิสัย	๙	๑๐๐	๒๗	๒๘๓	๙	๑๐๑	๑๒๑	๑,๖๔๐
๔. กันทรวิชัย	๑๕	๒๑๑	๓	๓๒	๒	๒๐	๓๐๕	๓,๒๘๐
๕. เชียงยืน	๘	๘๗	๑๒	๑๒๐	๑	๑๕	๑๒๕	๑,๔๒๖
๖. บรบือ	๘	๑๐๑	๗	๗๐	๐	๐	๑๖๑	๓,๗๓๔
๗. นาเชือก	๘	๑๓๘	๒๒	๓๗๒	๙	๑๘๓	๒๕๑	๔,๓๙๘
๘. พยัคฆภูมิสิสัย	๑๒	๑๒๔	๒๗	๓๕๐	๓	๖๑	๓๙๒	๕,๖๔๖
๙. วาปีปทุม	๗	๘๕	๑๗	๒๑๒	๑	๑๑	๗๘๐	๑๑,๓๕๗
๑๐. นาดี	๖	๖๑	๑๐	๑๐๕	๑	๑๐	๓๒๘	๕,๒๐๑
๑๑. ยางสีสุราช	๗๖	๗	๑๗	๑๗๘	๑	๑๔	๓๑๗	๕,๓๑๙
๑๒. กุดรัง	๘	๘๐	๑	๑๐	๓	๓๐	๔๔๖	๕,๓๒๕
๑๓. ชื่นชม	๒	๒๓	๒	๒๐	๐	๐	๘๔	๙๐๑
รวม	๑๘๘	๑๓๖๕	๑๙๐	๒๒๐๒	๓๕	๕๐๒	๓,๘๕๒	๕๕,๓๒๑

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒.๓๓ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดมหาสารคาม

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร												
	เกษตรและสหกรณ์	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตรหมู่บ้าน (อกม.)	สหกรณ์	ชลประทาน	เศรษฐกิจการเกษตร	ปฏิรูปที่ดิน	ขานาชั้นนำ	ยางพารา
เมือง	๐	๓	๓๑	๔	๙๖	๑๘๕	๑๘๕	๔	๓	๑	๔	๓๒	๐
แกดำ	๐	๐	๑๓	๓	๔๒	๘๘	๙๔	๔	๐	๑	๐	๕๑	๐
โกสุมพิสัย	๑	๐	๒๘	๘	๔๘	๒๓๓	๒๕๐	๔	๓	๑	๒๐	๑๐	๐
กันทรวิชัย	๒	๒	๒๘	๔	๖๗	๑๘๓	๑๘๓	๔	๐	๑	๐	๓๕	๔
เขียงยืน	๑	๕	๑๒	๑๐	๔๖	๑๑๖	๑๑๖	๓	๐	๑	๐	๔๖	๐
บรบือ	๐	๔	๑๓	๗	๓๑๗	๒๐๙	๒๒๖	๔	๒	๑	๙	๓๙	๐
นาเชือก	๐	๑๐	๑๐	๑๒	๔๓	๑๔๕	๑๖๗	๔	๖	๑	๙	๑๐๒	๐
พยัคฆภูมิพิสัย	๐	๗	๒๑	๖	๑๓	๒๒๗	๒๒๘	๔	๐	๑	๐	๘๐	๐
วาปีปทุม	๐	๙	๓๐	๖	๑๗	๒๔๑	๓๗๘	๔	๐	๑	๐	๑๐๔	๗
นาโดน	๑	๙	๘	-	๒๐	๙๔	๑๐๑	๔	๐	๑	๓	๔๕	๐
ยางสีสุราช	๐	๓	๙	๑	๘๕	๙๑	๙๑	๔	๐	๑	๑	๑๑๕	๐
กุฉีกรัง	๐	๘	๙	๒	๑๘	๘๕	๘๖	๒	๐	๑	๕	๒๕	๐
ชื่นชม	๐	๐	๑๒	๔	๓๘	๔๗	๖๑	๓	๐	๑	๐	๐	๐
รวมทั้งสิ้น	๕	๖๐	๒๒๔	๖๗	๘๕๐	๑,๙๔๔	๒,๑๖๖	๔๘	๑๔	๑๓	๕๑	๖๘๔	๑๑

(ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ข้อมูลปัจจุบัน ถ้ามี)

ตารางที่ ๒.๓๔ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ

อำเภอ	ชื่อปราชญ์ชาวบ้าน	ชื่อศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน	กิจกรรมหลัก
กันทรวิชัย	นายอดิศร เหล่าสะพาน	ศูนย์เรียนรู้ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนมัน	การเพาะเห็ด เกษตรผสมผสาน เกษตรปลอดภัย
กันทรวิชัย	นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์	ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน	เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์
นาโดน	นายล้วน กุลแก้ว	ศูนย์คุณธรรมนำชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง	เกษตรแบบผสมผสาน เกษตรอินทรีย์
โกสุมพิสัย	นายบรรจง แสนยะมูล	ศูนย์เรียนรู้ไร่แสนดี เกษตรทฤษฎีใหม่	เกษตรอินทรีย์ ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้

(ที่มา: สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer, แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

ตารางที่ ๒.๓๕ จำนวน Smart Farmer, Young Smart Farmer , ศูนย์ ศพก. และแปลงใหญ่

ข้อมูล	จำนวน (แห่ง/ราย/แปลง)	จำนวนสมาชิก	จำนวนพื้นที่
๑. Smart Farmer	๑๘๖		
๒. Young Smart Farmer	๑๑๑		
๓. ศพก. หลัก	๑๓		
๔. ศพก. เครือข่าย	๒๔๗		
๕. กลุ่มแปลงใหญ่ (รวม)	๓๒๒	๑๔,๕๒๐	๑๓๑,๒๓๘.๐๐
แยกเป็น			
๕.๑ ข้าว	๑๙๑	๘,๘๕๖	๑๐๓,๔๓๘.๕๐
๕.๒ มันสำปะหลัง	๓๔	๑,๓๙๘	๑๔,๒๐๖.๐๐
๕.๓ อ้อยโรงงาน	๙	๔๘๖	๔,๕๙๐.๗๕
๕.๔ หม่อนไหม	๑	๓๓	๗๖.๐๐
๕.๕ พืชผัก/สมุนไพร	๕๙	๒,๓๘๕	๒,๓๗๘.๒๕
๕.๖ ปศุสัตว์	๑๖	๘๕๓	๓,๖๖๐.๒๕
๕.๗ ประมง	๑	๓๕	๓๕.๐๐
๕.๘ ยางพารา	๒	๙๔	๗๑๒.๗๕
๕.๙ มะม่วง	๒	๑๐๗	๗๓๖.๐๐
๕.๑๐ ข้าวโพด	๑	๓๑	๖๒.๐๐
๕.๑๑ ฝรั่ง	๑	๕๐	๐.๐๐
๕.๑๒ กล้วยน้ำว้า	๑	๔๑	๕๗๙.๒๕
๕.๑๓ แตงโม	๑	๕๙	๕๙๐.๐๐
๕.๑๔ ถั่วลิสง	๑	๓๐	๔๕.๐๐
๕.๑๕ มันแกว	๑	๓๒	๘๓.๐๐
๕.๑๖ มะพร้าว	๑	๓๐	๔๕.๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๘ ปัญหาทางการเกษตร

ตารางที่ ๒.๓๖ ผลสำรวจปัญหาทางการเกษตรของจังหวัดมหาสารคาม

ปัญหา	ค่าเฉลี่ยความรุนแรงของปัญหาเต็ม ๕ คะแนน
๑. การบริหารจัดการน้ำ	๔.๐๘
๒. ต้นทุนในการผลิต	๓.๘๔
๓. ขาดการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เชิงพาณิชย์	๓.๖๗
๔. การบริหารจัดการดิน	๓.๖๒
๕. การกำจัดศัตรูพืช	๓.๕๗
๖. การคัดสรรเมล็ดพันธุ์พืช	๓.๔๗
๗. องค์กรความรู้ในการผลิต	๓.๓๘

(ที่มา : สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม : พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๓.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	<ol style="list-style-type: none">๑. เป็นแหล่งผลิตพืช ประมงน้ำจืด และสัตว์เศรษฐกิจสำคัญ โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ โคเนื้อ อ้อยโรงงาน พืชสมุนไพร และพันธุ์ปลาน้ำจืด๒. มีพื้นที่ที่เหมาะสมและมีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง โคเนื้อ๓. มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรเพื่อรองรับวัตถุดิบในพื้นที่ เช่น โรงสี โรงงานน้ำตาล และโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง	<ol style="list-style-type: none">๑. ระบบชลประทานและการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรมีไม่เพียงพอ๒. ขาดแหล่งกักเก็บน้ำ ระบบกระจายน้ำและการจัดหาแหล่งน้ำยังไม่เพียงพอต่อการทำเกษตรในทุกฤดูกาล๓. ขาดการจัดสรรพื้นที่และใช้ประโยชน์ไม่ตรงตามความเหมาะสมของพื้นที่มีการปลูกพืชตามหลักการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)๔. สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์ขาดการบำรุงดิน และส่วนใหญ่เป็นดินทราย ไม่สามารถอุ้มน้ำได้
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	<ol style="list-style-type: none">๑. คริวเรือนประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม๒. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบและสนับสนุนงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่หลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา	<ol style="list-style-type: none">๑. อัตราการเคลื่อนย้ายของวัยแรงงานภาคเกษตรกรรมออกนอกพื้นที่ ยังสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง๒. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ๓. ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง๔. เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	<p>๑. มีการส่งเสริมและพัฒนาให้ทำเกษตรกรรมยั่งยืนและการเกษตรในหลากหลายรูปแบบ และต่อยอดพัฒนาไปถึงการแปรรูปและการตลาด</p> <p>๒. มีการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทดแทนแรงงานมากขึ้น</p> <p>๓. เกษตรกรยังมีวิถีชีวิตการใช้ภูมิปัญญา และมีวัฒนธรรมท้องถิ่นมาปรับใช้ในการทำการเกษตร</p>	<p>๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังยึดติดกับการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว</p> <p>๒. ภาคการเกษตรส่วนใหญ่ยังเน้นรูปแบบการผลิตในปริมาณมาก ไม่เน้นคุณภาพและมาตรฐาน</p> <p>๓. เกษตรกรยังใช้สารเคมีเป็นหลักในการทำการเกษตร</p> <p>๔. เกษตรกรยังขาดการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง</p>
บุคลากร (Staff)	<p>๑. เกษตรกรมีการสั่งสมองค์ความรู้และภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรมมายาวนาน</p> <p>๒. มีศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน ๕ ศูนย์ และมี ศูนย์ AIC และศูนย์ ศพก. รวมทั้ง ศูนย์เครือข่ายทุกอำเภอ</p> <p>๓. มี Smart Farmer/Young Smart Farmer และมีอาสาสมัครด้านการเกษตรครบทุกด้านและมีเป็นจำนวนมาก</p>	<p>๑. เกษตรกรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนการผลิต การคำนวณต้นทุนและรายได้ การบริหารจัดการผลผลิต การตลาด และการแปรรูปผลผลิต</p> <p>๒. เกษตรกรขาดกำลังใจทำการเกษตรเนื่องจากผลผลิตราคาตกต่ำ</p> <p>๓. การขาดแคลนแรงงานในช่วงฤดูการผลิต</p> <p>๔. เกษตรกรขาดที่ปรึกษาด้านธุรกิจเกษตร</p> <p>๕. ขาดการสร้างเครือข่ายเกษตรกร</p>
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	<p>๑. เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอาชีพของตนเอง</p> <p>๒. เจ้าหน้าที่มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญด้านวิชาการเกษตรและสหกรณ์</p>	<p>๑. เกษตรกรขาดการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ</p> <p>๒. ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p>
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	<p>๑. นโยบายของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร</p> <p>๒. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่</p> <p>๓. มีอาสาสมัครในทุกพื้นที่ เช่น อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อาสาปศุสัตว์ ประมงอาสา หมอดินอาสา เป็นต้น</p>	<p>๑. ขาดการบริหารจัดการด้านการตลาดสินค้าเกษตรในจังหวัด</p> <p>๒. ขาดการบริหารจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ที่มีปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย</p> <p>๓. เกษตรกรยังขาดการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการผลิตและการบริหารจัดการด้านการตลาด โดยเฉพาะตลาดออนไลน์</p> <p>๔. เกษตรกรใช้พื้นที่เกษตรกรรมไม่คุ้มค่า โดยมีระยะเวลาในการใช้ประโยชน์จากที่ดินต่อปีน้อย คิดเป็น ๑ ใน ๓ ของระยะเวลาทั้งหมดต่อปี</p>
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	<p>๑. อาชีพเกษตรกรยังเป็นอาชีพหลักของคนไทยและสามารถสร้างรายได้และสร้างเป็นอาชีพเสริมเสริมแก่กลุ่มคนอาชีพอื่นได้</p>	<p>๑. เกษตรกรปลูกพืชตามกระแสนิยม</p> <p>๒. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตร ถ้าหลังไม่มีเกียรติ</p> <p>๓. ยังยึดติดกับการเกษตรแบบสารเคมี</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

- ๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ
- ๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค
- ๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
- ๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่ ๓.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p>ด้านการเมือง</p> <ul style="list-style-type: none">๑. นโยบายการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วย BCG Model และการขับเคลื่อนคาร์บอนเครดิตสำหรับภาคการเกษตร๒. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตรและการขับเคลื่อน BCG Model๓. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นโอกาสในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัด๔. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับอาหารปลอดภัย (Food Safety) เมืองเกษตรสีเขียว (Green Agricultural City) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และการบริหารจัดการน้ำและดินเพื่อการเกษตร๕. นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจและลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และการสนับสนุนให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรเข้าถึงแหล่งทุนของรัฐบาล๖. การรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ	<ul style="list-style-type: none">๑. ความไม่มั่นคงและเสถียรภาพทางการเมือง๒. ภาวะสงครามและความขัดแย้งระหว่างประเทศ ส่งผลต่อการส่งออกและนำเข้าวัตถุดิบและปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p><u>ด้านเศรษฐกิจ</u></p> <p>๑. ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ , GAP , GI และโคเนื้อ เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ</p> <p>๒. การส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและตลาดสินค้าเกษตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ช่วยกระจายสินค้าทั้งภายในและภายนอกจังหวัด</p> <p>๓. เส้นทางขนส่งที่สามารถเชื่อมต่อระหว่างประเทศสายอีสต์เวสคอร์ดอร์สและการพัฒนาทางรถไฟของจังหวัดมหาสารคาม</p> <p>๔. พื้นที่ตั้งอยู่ตอนกลางของภาคและมีความสะดวกในการเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตร</p>	<p>๑. คู่แข่งทางการค้าของข้าวหอมมะลิมีเพิ่มมากขึ้น</p> <p>๒. ค่าแรงงานและต้นทุนการผลิตที่สูง โดยเฉพาะน้ำมันเชื้อเพลิงและปุ๋ย</p> <p>๓. มาตรการกีดกันทางการค้าจากต่างประเทศ ภาวะเศรษฐกิจโลกมีความผันผวน สินค้าเกษตรราคาตกต่ำ</p> <p>๔. การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเขตการค้าเสรี (FTA) ทำให้การแข่งขันด้านการค้ามีแนวโน้มสูงขึ้นและสินค้าเกษตรราคาถูกลงเข้ามาจำหน่ายในประเทศ</p> <p>๗. ภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้กำลังซื้อลดลงเนื่องจากผู้บริโภคใช้มาตรการรัดเข็มขัด</p>
<p><u>ด้านสังคม</u></p> <p>๑. กระแสผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้นทำให้สามารถปรับเปลี่ยนไปสู่การผลิตอาหารที่มีคุณภาพและมูลค่าสูง</p> <p>๒. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p> <p>๓. New Normal และ Social Network</p>	<p>๑. การขยายตัวของชุมชนเมืองมีแนวโน้มสูงขึ้น พื้นที่การเกษตรมีแนวโน้มลดลงรวมทั้งการถือครองเปลี่ยนมือเป็นของนายทุน</p>
<p><u>ด้านเทคโนโลยี</u></p> <p>๑. หน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร</p> <p>๒. ประชาชนหันมาสนใจในการสั่งซื้อสินค้าทางการเกษตรในตลาดออนไลน์มากขึ้น</p> <p>๓. มี Application สำหรับจำหน่ายสินค้าเกษตร</p> <p>๔. มหาวิทยาลัยและสถานศึกษาจำนวนมากในพื้นที่ที่มีการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตร รวมไปถึงการมีผลงานวิจัยหลากหลายที่สามารถนำมาพัฒนาด้านการเกษตร เช่น การทำ GPS / Big Data / Application</p> <p>๕. การส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์</p>	<p>๑. เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆ เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร ยังมีราคาสูง</p> <p>๒. เทคโนโลยีและนวัตกรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว</p> <p>๓. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่</p>

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p><u>ด้านกฎหมาย</u></p> <ol style="list-style-type: none">๑. กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและการบังคับควบคุมการใช้สารเคมี๒. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค๓. มีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยมากขึ้น๔. การเกษตรพันธสัญญา	<ol style="list-style-type: none">๑. เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ไม่ปรับตัวให้ทันต่อกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป๒. เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจการบังคับใช้และควบคุมการใช้สารเคมี๓. เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานบังคับใช้และควบคุมยังมีไม่เพียงพอ๔. กฎหมายการจ้างงาน
<p><u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u></p> <ol style="list-style-type: none">๑. มีลักษณะพื้นที่ และสภาพภูมิอากาศเหมาะสมแก่การทำการเกษตร โดยเฉพาะการเพาะปลูกข้าวหอมมะลิและเลี้ยงสัตว์๒. กระแสการทำการเกษตรกรรมแบบยั่งยืน และการทำแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ๓. เกิดกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศ	<ol style="list-style-type: none">๑. สภาพพื้นที่มีลักษณะที่เอื้อต่อการเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง ท่วมซ้ำซาก และแล้งซ้ำซาก๒. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ส่งผลให้เกิดความแปรปรวน เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ และส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตของจังหวัด

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๓.๓ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

การกำหนดแนวทางการพัฒนา (TOWS Matrix)

		สภาพแวดล้อมภายใน			
		จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)		
โอกาส (Opportunities : O)		<p>๑. เป็นแหล่งผลิตพืช ประมงน้ำจืด และสัตว์เศรษฐกิจสำคัญ โดยเฉพาะ ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ โคเนื้อ อ้อยโรงงาน พืชสมุนไพร และพันธุ์ปลาน้ำจืด</p> <p>๒. มีพื้นที่ที่เหมาะสมและมีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง</p> <p>๓. มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรเพื่อรองรับวัตถุดิบในพื้นที่ เช่น โรงสี โรงงานน้ำตาล และโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง</p> <p>๔. คริวเรือประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๕. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบและสนับสนุนงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่หลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา</p> <p>๖. เกษตรกรยังมีวิถีชีวิตการใช้ภูมิปัญญาและมีวัฒนธรรมท้องถิ่นมาปรับใช้ในการทำการเกษตร</p> <p>๗. เกษตรกรมีการสั่งสมองค์ความรู้และภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรมมายาวนาน</p> <p>๘. อาชีพเกษตรกรยังเป็นอาชีพหลักของคนไทยและสามารถสร้างรายได้และสร้างเป็นอาชีพเสริมเสริมแก่กลุ่มคนอาชีพอื่นได้</p>	<p>๑. ระบบชลประทานและการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอขาดแหล่งกักเก็บน้ำ/ระบบกระจายน้ำและการจัดหาแหล่งน้ำยังไม่เพียงพอต่อการทำเกษตรในทุกฤดูกาล</p> <p>๒. การจัดสรรพื้นที่และใช้ประโยชน์ไม่ตรงตามความเหมาะสมของพื้นที่มีการปลูกพืชตามหลักการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)</p> <p>๓. สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์ขาดการบำรุงดิน และส่วนใหญ่เป็นดินทราย ไม่สามารถอุ้มน้ำได้</p> <p>๔. อัตราการเคลื่อนย้ายของวัยแรงงานภาคเกษตรกรรมออกนอกพื้นที่ที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ</p> <p>๕. เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อบีต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ</p> <p>๖. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังยึดติดกับการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว โดยยังเน้นรูปแบบการผลิตในปริมาณมาก ไม่นับคุณภาพและมาตรฐาน</p> <p>๗. เกษตรกรยังใช้สารเคมี โดยยังคงยึดติดกับการเกษตรแบบสารเคมี</p> <p>๘. การขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง</p> <p>๙. เกษตรกรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนการผลิต การคำนวณต้นทุนและรายได้ การบริหารจัดการผลผลิต การตลาดและการแปรรูปผลผลิต</p> <p>๑๐. ขาดการบริหารจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ภัยแล้งและอุทกภัย</p>		
สภาพแวดล้อมภายนอก	<p>๑. นโยบายการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วย BCG Model และการขับเคลื่อนคาร์บอนเครดิตสำหรับภาคการเกษตร</p> <p>๒. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับความปลอดภัย (Food Safety) เมืองเกษตรสีเขียว (Green Agricultural City) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และการบริหารจัดการน้ำและดินเพื่อการเกษตร</p> <p>๓. นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจและลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และสนับสนุนแหล่งทุนให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรของรัฐบาล</p> <p>๔. ข้าวหอมมะลิอินทรีย์/ GAP / GI และโคเนื้อ เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ</p> <p>๕. การส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและตลาดออนไลน์ที่ช่วยกระจายสินค้าทั้งภายในและภายนอกจังหวัด</p> <p>๖. เส้นทางขนส่งที่สามารถเชื่อมต่อระหว่างประเทศสายอีสต์เวสต์คอร์ริดอร์และการพัฒนาทางรถไฟของจังหวัดมหาสารคาม</p> <p>๗. พื้นที่ตั้งอยู่ตอนกลางของภาคและมีความสะดวกในการเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตร</p> <p>๘. กระแสผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้นทำให้สามารถปรับเปลี่ยนไปสู่การผลิตอาหารที่มีคุณภาพและมูลค่าสูง</p> <p>๙. หน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร</p> <p>๑๐. มหาวิทยาลัยและสถานศึกษาจำนวนมากในพื้นที่ที่มีการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตร รวมไปถึงการมีผลงานวิจัยหลากหลายที่สามารถนำมาพัฒนาด้านการเกษตร เช่น การทำ GPS / Big Data / Application</p> <p>๑๑. กระแสการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน และการทำแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ</p>	แนวทางการพัฒนาเชิงรุก (S-O Strategies)	<p>* (S๑+O๔) ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปข้าวหอมมะลิและโคเนื้อคุณภาพสูง</p> <p>* (S๔+O๘) ส่งเสริมการทำเกษตรมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย GAP / เกษตรอินทรีย์ และสินค้าเกษตร GI</p> <p>* (S๘+O๙) ส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม</p> <p>* (S๔+O๑๑) ส่งเสริมการทำเกษตรแบบเกษตรกรรมแบบยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร</p>	แนวทางการพัฒนาเชิงพัฒนา (W-O Strategies)	<p>* (W๑+O๒) พัฒนาและสร้างพื้นที่กักเก็บน้ำ บ่อกักเก็บน้ำในระดับชุมชนและไร่นา รวมไปถึงการพัฒนาระบบกระจายน้ำให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>* (W๘+O๓) ส่งเสริมเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรมืออาชีพ เกิดการรวมกลุ่มและเข้าถึงแหล่งทุนในการพัฒนาอาชีพ</p> <p>* (W๙+O๕) พัฒนาเกษตรกรให้สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการด้านการตลาด</p> <p>* (W๒+O๒) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสม</p> <p>* (W๑๐+๑๐) สร้างและพัฒนาระบบเตือนภัยด้านการเกษตรล่วงหน้าและข้อมูลข่าวสารให้ทันต่อเหตุการณ์</p>

สภาพแวดล้อมภายนอก	<p style="text-align: center;">ภัยคุกคาม (Threat : T)</p> <p>๑. ความไม่มั่นคงและเสถียรภาพทางการเมือง ๒. คู่แข่งทางการค้าของข้าวหอมมะลิมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเขตการค้าเสรี (FTA) ทำให้การแข่งขันด้านการค้ามีแนวโน้มสูงขึ้นและสินค้าเกษตรราคาถูกกดดันเข้ามาจำหน่ายในประเทศ ๓. ค่าแรงงานและต้นทุนการผลิตที่สูง โดยเฉพาะน้ำมันและปุ๋ย ๔. มาตรการกีดกันทางการค้าจากต่างประเทศ และภาวะเศรษฐกิจโลกมีความผันผวน สินค้าเกษตรราคาตกต่ำ ๕. ภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้กำลังซื้อลดลงเนื่องจากผู้บริโภคใช้มาตรการรัดเข็มขัด ๖. แรงงานภาคการเกษตรโดยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและคนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตรกร ๗. เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆ เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร ยังมีราคาสูง ๘. ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อย ท่วมซ้ำซาก และแล้งซ้ำซาก</p>	<p style="text-align: center;">แนวทางการพัฒนาเชิงรับ (S-T Strategies)</p> <p>* (S๘+T๖) ส่งเสริมการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ และการพัฒนา Smart Farmer * (S๑+T๒) การสร้างผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิและโคเนื้อ * (S๕+T๓) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตที่ลดต้นทุนและเพิ่มคุณภาพการผลิตของสินค้าการเกษตรมาใช้ * (S๘+T๕) ส่งเสริมการทำเกษตรและพืชผักสวนครัวในระดับครัวเรือนเพื่อลดค่าครองชีพ</p>	<p style="text-align: center;">แนวทางการพัฒนาเชิงแก้ปัญหา (W-T Strategies)</p> <p>* (W๙+T๔) ส่งเสริมกิจกรรมเชื่อมโยงตลาดโดยตรงระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค * (W๒+T๒) พัฒนาพื้นที่เกษตรที่ไม่เหมาะสมไปเป็นการเกษตรทางเลือกหรือเกษตรผสมผสาน เพื่อรองรับปัจจัยเสี่ยงจากราคาผลผลิตตกต่ำและความผันผวนของเศรษฐกิจ * (W๒+T๓) ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยและเพาะปลูกพืชหลังนา เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์/หญ้าอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนและจำหน่ายสู่ภาคอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ * (W๓+T๓) ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ และพืชปุ๋ยสด</p>
--------------------------	---	--	--

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ฉบับบททวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“เกษตรมูลค่าสูงด้วยระบบเศรษฐกิจชีวภาพ นำสู่ชีวิตคุณภาพ
ภายใต้ทรัพยากรทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่สมดุลและยั่งยืน”

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๒.๑ ผลผลิตอันต์มวลรวมภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น
- ๒.๒ จำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานมีจำนวนเพิ่มขึ้น
- ๒.๓ จำนวนเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมเป็นเกษตรกรมืออาชีพมีจำนวนเพิ่มขึ้น
- ๒.๔ พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนของจังหวัดเพิ่มขึ้น
- ๒.๕ บุคลากรของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พัฒนาเป็น Smart Officer

๓. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร
ภายใต้ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ

วัตถุประสงค์	๑. เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น บนพื้นฐานการผลิตที่มีคุณภาพและได้รับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย
๒. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและการอุตสาหกรรมแปรรูปภาคการเกษตร
ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด	๑. จำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๓% จากปีที่ผ่านมา
๒. ผลผลิตอันต์มวลรวมภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ ๑ ต่อปี
แนวทางการพัฒนา	๑. การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและได้รับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย
๒. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
โครงการสำคัญ	๑. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
๒. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร
๓. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

วัตถุประสงค์	๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมืออาชีพ
๒. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ พัฒนาความมั่นคงด้านอาชีพการเกษตรและสร้างรายได้ มีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม |
|--------------|---|

	<p>๓. เพื่อส่งเสริมเกษตรกรให้เกิดการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งสู่การผลิตและการตลาด</p>
คำเป้าหมายและตัวชี้วัด	<p>๑. จำนวนเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมเป็นเกษตรกรมืออาชีพมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ของปีที่ผ่านมา</p> <p>๒. จำนวนกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพหรือการเชื่อมโยงธุรกิจและการตลาดไม่น้อยกว่าปีละ ๓ แห่ง</p>
แนวทางการพัฒนา	<p>๑. การพัฒนาองค์ความรู้สู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ</p> <p>๒. การเสริมสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ สร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร</p> <p>๓. การสร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร</p>
โครงการสำคัญ	<p>๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)</p> <p>๒. โครงการศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)</p> <p>๓. โครงการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร</p>
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓	<p>การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรภาคการเกษตรและสิ่งแวดล้อม ภายใต้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว</p>
วัตถุประสงค์	<p>๑. เพื่อพัฒนาและเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งน้ำการเกษตร</p> <p>๒. เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลและยั่งยืน</p>
คำเป้าหมายและตัวชี้วัด	<p>๑. จำนวนพื้นที่ชลประทานและพื้นที่ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นทุกปี</p> <p>๒. จำนวนแปลงหรือพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ การเกษตรอย่างเหมาะสม ปีละ ๕,๐๐๐ แปลง/ไร่</p> <p>๓. พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนของจังหวัดเพิ่มขึ้น ปีละ ๔,๐๐๐ ไร่</p> <p>๔. จำนวนพื้นที่กิจกรรมการเกษตรคาร์บอนเครดิตเพิ่มขึ้นทุกปี</p>
แนวทางการพัฒนา	<p>๑. การพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ</p> <p>๒. การพัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร</p> <p>๓. การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>
โครงการสำคัญ	<p>๑. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ</p> <p>๒. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อบริหารจัดการเชิงรุก (agri-Map)</p> <p>๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร</p> <p>๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน</p>

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานและการบูรณาการการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม มีธรรมาภิบาล โปร่งใส และตรวจสอบได้
๒. เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการข้อมูลตามชนิดสินค้าที่สำคัญให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐
๒. ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการตามชนิดสินค้า มีความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และสามารถแปลงสู่การปฏิบัติได้ จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ชนิด

แนวทางการพัฒนา

๑. การพัฒนาสมรรถนะ ทักษะ และการบูรณาการการทำงานของบุคลากรทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพสูง
๒. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ

โครงการสำคัญ

๑. โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ (SCP , SCD และ อ.พ.ก.)
๒. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
๓. การจัดทำปฏิทินสินค้าเกษตรรายเดือนของจังหวัด (พืช , สัตว์ และประมง)

๔. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กับแผน ๓ ระดับ

แผนระดับ ๑	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ 	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมาย ใช้ประโยชน์และการสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ประเด็น สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นย่อย เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
-------------------	--	---

แผนระดับ ๒ <small>(ให้กรอกเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างน้อยต้องระบุความสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)</small>	<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ : ผลผลิตถั่วเหลือง มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : เกษตรปลอดภัย <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายแผนย่อย : สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน 	<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเติบโตอย่างยั่งยืน</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ : สภาพแวดล้อมของ ประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายแผนย่อย : การบริโภคและ การผลิตของ ประเทศ มีความยั่งยืนสูงขึ้น - แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน 	<p>แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป เรื่องความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม ประเด็นการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล 	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายการพัฒนา : มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น - แนวทางการพัฒนา : การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 	<p>นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ ๑๒ : เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติรองรับนโยบายที่ ๑๘ : การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ
---	--	--	--	---	---

แผนระดับ ๓ <small>(ให้กรอกเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างน้อยต้องระบุความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนกระทรวง ๕ ปี และแผน BCG)</small>	<p>แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม</p> <p>“เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้า การลงทุน ส่งสังคมมีสุขภาพดี สิ่งแวดล้อมที่ดี”</p> <p>สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดฯ ที่กำหนดว่า ส่งเสริมและยกระดับการเกษตรและอุตสาหกรรม การเกษตรที่มีมูลค่าสูงด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ</p>	<p>แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ฉบับทบทวน</p> <p>“เติบโตด้วยเศรษฐกิจแห่งอนาคต สังคมเป็นสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน”</p> <p>สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาภาค (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ที่กำหนดให้ พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอด ไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ</p>	<p>แผนพัฒนาภาค (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐</p> <p>“ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง”</p> <p>สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี ที่กำหนดให้ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร</p>	<p>แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)</p> <p>“เกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี</p> <p>สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาในแผนปฏิบัติการฯ BCG ในการยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน (สาขา การเกษตรและอาหาร)</p>	<p>แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG</p> <p>“เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากร จากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม”</p> <p>สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาแผนพัฒนาจังหวัด ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร</p>
--	--	--	---	--	--

สาระสำคัญ แผนพัฒนา การเกษตรและ สหกรณ์	<p>เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด</p> <p>“เกษตรมูลค่าสูงด้วยระบบเศรษฐกิจชีวภาพ นำสู่ชีวิตคุณภาพ ภายใต้อุตสาหกรรมเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่สมดุลและยั่งยืน”</p>	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	
		<p>๑. ผลผลิตถั่วเหลืองรวมภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น</p> <p>๓. จำนวนเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมเป็นเกษตรกรมืออาชีพมีจำนวนเพิ่มขึ้น</p> <p>๕. บุคลากรของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พัฒนาเป็น Smart Officer</p>	<p>๒. จำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานมีจำนวนเพิ่มขึ้น</p> <p>๔. พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนของจังหวัดเพิ่มขึ้น</p>

ประเด็นการพัฒนา ด้านการเกษตรและ สหกรณ์	๑. การเพิ่มศักยภาพผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ภายใต้อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ	๒. การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	๓. การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรภาคการเกษตรและสิ่งแวดล้อมภายใต้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว	๔. การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
---	---	---	---	--

โครงการสำคัญ	<p>๑. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร</p> <p>๒. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่</p> <p>๓. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป</p>	<p>๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง(SmartFarmer)</p> <p>๒. โครงการศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)</p> <p>๓. โครงการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร</p>	<p>๑. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ</p> <p>๒. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อบริหารจัดการเชิงรุก (agri-Map)</p> <p>๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร</p> <p>๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน</p>	<p>๑. โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ (SCP , SCD และ อ.พ.ก.)</p> <p>๒. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด</p> <p>๓. การจัดทำปฏิทินสินค้าเกษตรรายเดือน</p>
---------------------	---	--	---	--

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรภายใต้ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ								
๑. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่			๗,๐๘๐,๙๙๐	๗,๐๘๐,๙๙๐	๗,๐๘๐,๙๙๐	๗,๐๘๐,๙๙๐	๗,๐๘๐,๙๙๐	๓๕,๔๐๔,๙๕๐
๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งปปกติ	สนง.กษจ.	๓,๐๑๘,๒๐๐	๓,๐๑๘,๒๐๐	๓,๐๑๘,๒๐๐	๓,๐๑๘,๒๐๐	๓,๐๑๘,๒๐๐	๑๕,๐๙๑,๐๐๐
๑.๒ ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ข้าว)	งปปกติ	ศวช.	๒,๐๔๖,๑๐๐	๒,๐๔๖,๑๐๐	๒,๐๔๖,๑๐๐	๒,๐๔๖,๑๐๐	๒,๐๔๖,๑๐๐	๑๐,๒๓๐,๕๐๐
๑.๓ ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่ สปก.	งปปกติ	สปก.	๑,๖๒๑,๘๐๐	๑,๖๒๑,๘๐๐	๑,๖๒๑,๘๐๐	๑,๖๒๑,๘๐๐	๑,๖๒๑,๘๐๐	๘,๑๐๙,๐๐๐
๑.๔ ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ด้านพืช)	งปปกติ	ศวพ.	๙๐,๘๐๐	๙๐,๘๐๐	๙๐,๘๐๐	๙๐,๘๐๐	๙๐,๘๐๐	๔๕๕,๐๐๐
๑.๕ ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ด้านบัญชี)	งปปกติ	สศตส.	๑๘๐,๕๙๐	๑๘๐,๕๙๐	๑๘๐,๕๙๐	๑๘๐,๕๙๐	๑๘๐,๕๙๐	๙๐๒,๙๕๐
๑.๖ ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ด้านปศุสัตว์)	งปปกติ	ปศจ.	๑๒๓,๕๐๐	๑๒๓,๕๐๐	๑๒๓,๕๐๐	๑๒๓,๕๐๐	๑๒๓,๕๐๐	๖๑๗,๕๐๐
๒. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร			๓,๑๗๓,๕๗๘	๓,๑๗๓,๕๗๘	๓,๑๗๓,๕๗๘	๓,๑๗๓,๕๗๘	๓,๑๗๓,๕๗๘	๑๕,๘๖๗,๘๙๐
๒.๑ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (ด้านประมง)	งปปกติ	ปมจ./ศพจ.	๑๓๘,๘๐๐	๑๓๘,๘๐๐	๑๓๘,๘๐๐	๑๓๘,๘๐๐	๑๓๘,๘๐๐	๖๙๔,๐๐๐
๒.๒ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (ด้านปศุสัตว์)	งปปกติ	ปศจ.	๔๐๒,๔๐๐	๔๐๒,๔๐๐	๔๐๒,๔๐๐	๔๐๒,๔๐๐	๔๐๒,๔๐๐	๒,๐๑๒,๐๐๐
๒.๓ ตรวจรับรองมาตรฐานการผลิตพืช	งปปกติ	ศวพ.	๙๕๗,๕๓๘	๙๕๗,๕๓๘	๙๕๗,๕๓๘	๙๕๗,๕๓๘	๙๕๗,๕๓๘	๔,๗๘๗,๖๙๐
๒.๔ พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP	งปปกติ	กษจ.	๔๙๔,๘๔๐	๔๙๔,๘๔๐	๔๙๔,๘๔๐	๔๙๔,๘๔๐	๔๙๔,๘๔๐	๒,๔๗๔,๒๐๐
๒.๕ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (ข้าว)	งปปกติ	ศวช.	๑,๑๖๐,๐๐๐	๑,๑๖๐,๐๐๐	๑,๑๖๐,๐๐๐	๑,๑๖๐,๐๐๐	๑,๑๖๐,๐๐๐	๕,๘๐๐,๐๐๐
๒.๖ ยกระดับและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานใหม่	งปปกติ	มม.	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
๓. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร			๒๙,๖๓๗,๕๐๐	๒๙,๖๓๗,๕๐๐	๒๙,๖๓๗,๕๐๐	๒๙,๖๓๗,๕๐๐	๒๙,๖๓๗,๕๐๐	๑๔๘,๑๘๗,๕๐๐
๓.๑ พัฒนาศักยภาพด้านการประมง	งปปกติ	ศพจ.	๑๗๓,๔๐๐	๑๗๓,๔๐๐	๑๗๓,๔๐๐	๑๗๓,๔๐๐	๑๗๓,๔๐๐	๘๖๗,๐๐๐
๓.๒ พัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์	งปปกติ	ศวอ	๒,๑๑๗,๓๐๐	๒,๑๑๗,๓๐๐	๒,๑๑๗,๓๐๐	๒,๑๑๗,๓๐๐	๒,๑๑๗,๓๐๐	๑๐,๕๘๖,๕๐๐
๓.๓ พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร (ปศุสัตว์)	งปปกติ	ศวอ	๑,๗๘๑,๓๐๐	๑,๗๘๑,๓๐๐	๑,๗๘๑,๓๐๐	๑,๗๘๑,๓๐๐	๑,๗๘๑,๓๐๐	๘,๙๐๖,๕๐๐
๓.๔ พัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์	งปปกติ	ปศจ.	๓,๗๓๖,๘๐๐	๓,๗๓๖,๘๐๐	๓,๗๓๖,๘๐๐	๓,๗๓๖,๘๐๐	๓,๗๓๖,๘๐๐	๑๘,๖๘๔,๐๐๐
๓.๕ พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร (ปศุสัตว์)	งปปกติ	ปศจ.	๒,๑๖๔,๕๐๐	๒,๑๖๔,๕๐๐	๒,๑๖๔,๕๐๐	๒,๑๖๔,๕๐๐	๒,๑๖๔,๕๐๐	๑๐,๘๒๒,๕๐๐
๓.๖ พัฒนาศักยภาพสินค้าชุมชน	งปปกติ	ศผส.	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๑,๘๐๐,๐๐๐
๓.๗ พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร	งปปกติ	ศผส.	๕๒๕,๔๐๐	๕๒๕,๔๐๐	๕๒๕,๔๐๐	๕๒๕,๔๐๐	๕๒๕,๔๐๐	๒,๖๒๗,๐๐๐
๓.๘ พัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์	งปปกติ	ศบส.	๔,๗๙๑,๓๐๐	๔,๗๙๑,๓๐๐	๔,๗๙๑,๓๐๐	๔,๗๙๑,๓๐๐	๔,๗๙๑,๓๐๐	๒๓,๙๕๖,๕๐๐
๓.๙ พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร (พืช)	งปปกติ	ศวพ.	๘๕๔,๐๐๐	๘๕๔,๐๐๐	๘๕๔,๐๐๐	๘๕๔,๐๐๐	๘๕๔,๐๐๐	๔,๒๗๐,๐๐๐
๓.๑๐ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	งปปกติ	ศวพ.	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๓.๑๑ ส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัด	งบปกติ	กษจ.	๑,๗๐๗,๕๐๐	๑,๗๐๗,๕๐๐	๑,๗๐๗,๕๐๐	๑,๗๐๗,๕๐๐	๑,๗๐๗,๕๐๐	๘,๕๓๗,๕๐๐
๓.๑๒ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	งบปกติ	กษจ.	๘๑,๐๐๐	๘๑,๐๐๐	๘๑,๐๐๐	๘๑,๐๐๐	๘๑,๐๐๐	๔๐๕,๐๐๐
๓.๑๓ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	กษจ.	๖๘๙,๐๐๐	๖๘๙,๐๐๐	๖๘๙,๐๐๐	๖๘๙,๐๐๐	๖๘๙,๐๐๐	๓,๔๔๕,๐๐๐
๓.๑๔ ผลิตและขยายพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาค การเกษตร	งบปกติ	ศขพ.๗	๘,๘๒๔,๘๐๐	๘,๘๒๔,๘๐๐	๘,๘๒๔,๘๐๐	๘,๘๒๔,๘๐๐	๘,๘๒๔,๘๐๐	๔๔,๑๒๔,๐๐๐
๓.๑๕ เสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ชุมชน	งบปกติ	ศวข.	๑,๒๓๙,๘๐๐	๑,๒๓๙,๘๐๐	๑,๒๓๙,๘๐๐	๑,๒๓๙,๘๐๐	๑,๒๓๙,๘๐๐	๖,๑๕๙,๐๐๐
๓.๑๖ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	งบปกติ	มม.	๒๓๔,๖๐๐	๒๓๔,๖๐๐	๒๓๔,๖๐๐	๒๓๔,๖๐๐	๒๓๔,๖๐๐	๑,๑๗๓,๐๐๐
๓.๑๗ ส่งเสริมเกษตรแปรรูปสินค้าเกษตรในสหกรณ์และกลุ่ม สหกรณ์	งบปกติ	สกจ.	๕๖,๘๐๐	๕๖,๘๐๐	๕๖,๘๐๐	๕๖,๘๐๐	๕๖,๘๐๐	๒๘๔,๐๐๐
๔. โครงการยกระดับการผลิตโคเนื้อสู่มาตรฐานและส่งเสริมการ พัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้	งบ จว.	ปศจ.	๑,๔๒๕,๙๐๐	๑,๔๒๕,๙๐๐	๑,๔๒๕,๙๐๐	๑,๔๒๕,๙๐๐	๑,๔๒๕,๙๐๐	๗,๑๒๙,๕๐๐
๕. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อยกระดับสู่มาตรฐานฟาร์มที่ ดีและแปรรูปผลิตภัณฑ์นมเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต	งบ จว.	ปศจ.	๑,๕๒๗,๕๐๐	๑,๕๒๗,๕๐๐	๑,๕๒๗,๕๐๐	๑,๕๒๗,๕๐๐	๑,๕๒๗,๕๐๐	๗,๖๓๗,๕๐๐
๖. โครงการยกระดับศักยภาพการผลิตมันสำปะหลังให้ได้คุณภาพตาม มาตรฐาน GAP	งบ จว.	ศวพ.	๒,๓๑๖,๐๐๐	๒,๓๑๖,๐๐๐	๒,๓๑๖,๐๐๐	๒,๓๑๖,๐๐๐	๒,๓๑๖,๐๐๐	๑๑,๕๘๐,๐๐๐
๗. โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อให้ได้ผลผลิต ที่ดีและมีคุณภาพ	งบ จว.	กษจ.	๑,๖๔๔,๗๐๐	๑,๖๔๔,๗๐๐	๑,๖๔๔,๗๐๐	๑,๖๔๔,๗๐๐	๑,๖๔๔,๗๐๐	๘,๒๒๓,๕๐๐
รวม			๔๖,๘๐๖,๑๖๘	๔๖,๘๐๖,๑๖๘	๔๖,๘๐๖,๑๖๘	๔๖,๘๐๖,๑๖๘	๔๖,๘๐๖,๑๖๘	๒๓๔,๐๓๐,๘๔๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร								
๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)			๔๒๕,๗๐๐	๔๒๕,๗๐๐	๔๒๕,๗๐๐	๔๒๕,๗๐๐	๔๒๕,๗๐๐	๒,๑๒๘,๕๐๐
๑.๑ พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชีสู่การเป็น Smart Farmer	งปปกติ	สตส.	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๙๕,๐๐๐
๑.๒ เสริมสร้างศักยภาพด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ให้กับ Smart Farmer	งปปกติ	ศผส.	๑๑๔,๒๐๐	๑๑๔,๒๐๐	๑๑๔,๒๐๐	๑๑๔,๒๐๐	๑๑๔,๒๐๐	๕๗๑,๐๐๐
๑.๓ พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (ด้านปศุสัตว์)	งปปกติ	ปศจ.	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๑๐๗,๕๐๐
๑.๔ พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer)	งปปกติ	ศขพ.๗	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐
๑.๖ พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	งปปกติ	กษจ.	๑๖๑,๐๐๐	๑๖๑,๐๐๐	๑๖๑,๐๐๐	๑๖๑,๐๐๐	๑๖๑,๐๐๐	๘๐๕,๐๐๐
๑.๗ พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (ด้านข้าว)	งปปกติ	ศวข.	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
๒. โครงการศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)			๒,๒๒๓,๓๐๐	๒,๒๒๓,๓๐๐	๒,๒๒๓,๓๐๐	๒,๒๒๓,๓๐๐	๒,๒๒๓,๓๐๐	๑๑,๑๑๖,๕๐๐
๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ด้านบัญชี)	งปปกติ	สตส.	๘๗,๐๐๐	๘๗,๐๐๐	๘๗,๐๐๐	๘๗,๐๐๐	๘๗,๐๐๐	๔๓๕,๐๐๐
๒.๒ เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ด้านประมง)	งปปกติ	ปมจ.	๒๖๒,๖๐๐	๒๖๒,๖๐๐	๒๖๒,๖๐๐	๒๖๒,๖๐๐	๒๖๒,๖๐๐	๑,๓๑๓,๐๐๐
๒.๓ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์	งปปกติ	ศผส.	๗๑,๙๐๐	๗๑,๙๐๐	๗๑,๙๐๐	๗๑,๙๐๐	๗๑,๙๐๐	๓๕๙,๕๐๐
๒.๔ เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ด้านปศุสัตว์)	งปปกติ	ปศจ.	๑๐๐,๕๐๐	๑๐๐,๕๐๐	๑๐๐,๕๐๐	๑๐๐,๕๐๐	๑๐๐,๕๐๐	๕๐๒,๕๐๐
๒.๕ เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ด้านพัฒนาดิน)	งปปกติ	พด.	๑๐๗,๙๐๐	๑๐๗,๙๐๐	๑๐๗,๙๐๐	๑๐๗,๙๐๐	๑๐๗,๙๐๐	๕๓๙,๕๐๐
๒.๖ เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ด้านพืช)	งปปกติ	ศวพ.	๕๐๕,๒๐๐	๕๐๕,๒๐๐	๕๐๕,๒๐๐	๕๐๕,๒๐๐	๕๐๕,๒๐๐	๒,๕๒๖,๐๐๐
๒.๗ เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์หลัก)	งปปกติ	กษจ.	๑,๐๘๘,๒๐๐	๑,๐๘๘,๒๐๐	๑,๐๘๘,๒๐๐	๑,๐๘๘,๒๐๐	๑,๐๘๘,๒๐๐	๕,๔๔๑,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๓. โครงการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร วิชากิจ ชุมชน กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร			๑๑,๐๐๑,๔๐๐	๑๑,๐๐๑,๔๐๐	๑๑,๐๐๑,๔๐๐	๑๑,๐๐๑,๔๐๐	๑๑,๐๐๑,๔๐๐	๕๕,๐๐๗,๐๐๐
๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร (ด้านบัญชี)	งปปกติ	สตส.	๑๒๑,๕๐๐	๑๒๑,๕๐๐	๑๒๑,๕๐๐	๑๒๑,๕๐๐	๑๒๑,๕๐๐	๖๐๗,๕๐๐
๓.๒ เสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการ เศรษฐกิจระดับครัวเรือน	งปปกติ	สตส.	๑๓๑,๐๐๐	๑๓๑,๐๐๐	๑๓๑,๐๐๐	๑๓๑,๐๐๐	๑๓๑,๐๐๐	๖๕๕,๐๐๐
๓.๓ สร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	งปปกติ	กษจ.	๖๒๔,๘๐๐	๖๒๔,๘๐๐	๖๒๔,๘๐๐	๖๒๔,๘๐๐	๖๒๔,๘๐๐	๓,๑๒๔,๐๐๐
๓.๔ ส่งเสริมและพัฒนาวิชากิจชุมชน	งปปกติ	กษจ.	๓๑๔,๒๐๐	๓๑๔,๒๐๐	๓๑๔,๒๐๐	๓๑๔,๒๐๐	๓๑๔,๒๐๐	๑,๕๗๑,๐๐๐
๓.๕ ส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย	งปปกติ	กษจ.	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐
๓.๖ การพัฒนาเกษตรกร	งปปกติ	ศษพ.๗	๑,๕๗๘,๕๐๐	๑,๕๗๘,๕๐๐	๑,๕๗๘,๕๐๐	๑,๕๗๘,๕๐๐	๑,๕๗๘,๕๐๐	๗,๘๙๒,๕๐๐
๓.๗ การพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	งปปกติ	สปก.	๒๗,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๑๓๕,๐๐๐
๓.๘ การสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการ กิจการการยาง (ยางแห้ง)	งปปกติ	กยท.	๑๕๓,๐๐๐	๑๕๓,๐๐๐	๑๕๓,๐๐๐	๑๕๓,๐๐๐	๑๕๓,๐๐๐	๗๖๕,๐๐๐
๓.๙ การสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	งปปกติ	มม.	๘๙,๐๐๐	๘๙,๐๐๐	๘๙,๐๐๐	๘๙,๐๐๐	๘๙,๐๐๐	๔๔๕,๐๐๐
๓.๑๐ ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความ เข้มแข็งตามศักยภาพ	งปปกติ	สกก.	๓,๘๗๒,๙๐๐	๓,๘๗๒,๙๐๐	๓,๘๗๒,๙๐๐	๓,๘๗๒,๙๐๐	๓,๘๗๒,๙๐๐	๑๙,๓๖๔,๕๐๐
๓.๑๑ พัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน	งปปกติ	สกก.	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
๓.๑๒ ยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร	งปปกติ	สกก.	๒๐,๕๐๐	๒๐,๕๐๐	๒๐,๕๐๐	๒๐,๕๐๐	๒๐,๕๐๐	๑๐๒,๕๐๐
๓.๑๓ แก้ไขปัญหาหนี้สินและพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกรด้วยระบบสหกรณ์	งปปกติ	สกก.	๓,๕๔๘,๐๐๐	๓,๕๔๘,๐๐๐	๓,๕๔๘,๐๐๐	๓,๕๔๘,๐๐๐	๓,๕๔๘,๐๐๐	๑๗,๗๔๐,๐๐๐
๓.๑๔ การส่งเสริมอาชีพประมง	งปปกติ	ปมจ.	๒๐๕,๐๐๐	๒๐๕,๐๐๐	๒๐๕,๐๐๐	๒๐๕,๐๐๐	๒๐๕,๐๐๐	๑,๐๒๕,๐๐๐
๓.๑๕ การสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง	งปปกติ	ปมจ./ศพจ.	๒๕๒,๐๐๐	๒๕๒,๐๐๐	๒๕๒,๐๐๐	๒๕๒,๐๐๐	๒๕๒,๐๐๐	๑,๒๖๐,๐๐๐
๔. โครงการส่งเสริมเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นอาหารโปรตีนและเพิ่ม รายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	งป จว.	ปศจ.	๘๖๙,๗๐๐	๘๖๙,๗๐๐	๘๖๙,๗๐๐	๘๖๙,๗๐๐	๘๖๙,๗๐๐	๔,๓๔๘,๕๐๐
๕. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมง	งป จว.	ปมจ.	๓๓๖,๑๐๐	๓๓๖,๑๐๐	๓๓๖,๑๐๐	๓๓๖,๑๐๐	๓๓๖,๑๐๐	๑,๖๘๐,๕๐๐
รวม			๑๔,๘๕๖,๒๐๐	๑๔,๘๕๖,๒๐๐	๑๔,๘๕๖,๒๐๐	๑๔,๘๕๖,๒๐๐	๑๔,๘๕๖,๒๐๐	๗๔,๒๘๑,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรภาคการเกษตรและสิ่งแวดล้อมภายใต้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว								
๑. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ			๑๓๘,๔๙๕,๙๐๐	๑๓๘,๔๙๕,๙๐๐	๑๓๘,๔๙๕,๙๐๐	๑๓๘,๔๙๕,๙๐๐	๑๓๘,๔๙๕,๙๐๐	๖๙๒,๔๗๙,๕๐๐
๑.๑ การจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	งปปกติ	ขป.	๔๔,๒๖๗,๘๐๐	๔๔,๒๖๗,๘๐๐	๔๔,๒๖๗,๘๐๐	๔๔,๒๖๗,๘๐๐	๔๔,๒๖๗,๘๐๐	๒๒๑,๓๓๙,๐๐๐
๑.๒ การปรับปรุงงานชลประทาน	งปปกติ	ขป.	๑๖,๐๕๘,๐๐๐	๑๖,๐๕๘,๐๐๐	๑๖,๐๕๘,๐๐๐	๑๖,๐๕๘,๐๐๐	๑๖,๐๕๘,๐๐๐	๘๐,๒๙๐,๐๐๐
๑.๓ การสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำและงานชลประทาน	งปปกติ	ขป.	๔๘,๔๒๘,๐๐๐	๔๘,๔๒๘,๐๐๐	๔๘,๔๒๘,๐๐๐	๔๘,๔๒๘,๐๐๐	๔๘,๔๒๘,๐๐๐	๒๔๒,๑๔๐,๐๐๐
๑.๔ การส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งปปกติ	ขป.	๙๖๓,๐๐๐	๙๖๓,๐๐๐	๙๖๓,๐๐๐	๙๖๓,๐๐๐	๙๖๓,๐๐๐	๔,๘๑๕,๐๐๐
๑.๕ การจัดการงานชลประทาน	งปปกติ	คป.เสียหายใหญ่	๑๕,๓๓๐,๒๐๐	๑๕,๓๓๐,๒๐๐	๑๕,๓๓๐,๒๐๐	๑๕,๓๓๐,๒๐๐	๑๕,๓๓๐,๒๐๐	๗๖,๖๕๑,๐๐๐
๑.๖ การบริหารทรัพยากรดินและน้ำ	งปปกติ	พต.	๗,๔๓๐,๙๐๐	๗,๔๓๐,๙๐๐	๗,๔๓๐,๙๐๐	๗,๔๓๐,๙๐๐	๗,๔๓๐,๙๐๐	๓๗,๑๕๔,๕๐๐
๑.๗ การบริหารจัดการดินและน้ำเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ	งปปกติ	พต.	๑,๗๑๘,๐๐๐	๑,๗๑๘,๐๐๐	๑,๗๑๘,๐๐๐	๑,๗๑๘,๐๐๐	๑,๗๑๘,๐๐๐	๘,๕๙๐,๐๐๐
๑.๘ การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	งปปกติ	พต.	๔,๓๐๐,๐๐๐	๔,๓๐๐,๐๐๐	๔,๓๐๐,๐๐๐	๔,๓๐๐,๐๐๐	๔,๓๐๐,๐๐๐	๒๑,๕๐๐,๐๐๐
๒. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร			๑๖,๓๗๓,๗๐๐	๑๖,๓๗๓,๗๐๐	๑๖,๓๗๓,๗๐๐	๑๖,๓๗๓,๗๐๐	๑๖,๓๗๓,๗๐๐	๘๑,๘๖๘,๕๐๐
๒.๑ การบริหารจัดการสินค้าการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (ส่งเสริมบัญชี)	งปปกติ	สตส.	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐
๒.๒ การบริหารจัดการสินค้าการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (ด้านประมง)	งปปกติ	ศพจ.	๑๗๔,๐๐๐	๑๗๔,๐๐๐	๑๗๔,๐๐๐	๑๗๔,๐๐๐	๑๗๔,๐๐๐	๘๗๐,๐๐๐
๒.๓ การบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (ด้านปศุสัตว์)	งปปกติ	ปศจ.	๑๕๙,๐๐๐	๑๕๙,๐๐๐	๑๕๙,๐๐๐	๑๕๙,๐๐๐	๑๕๙,๐๐๐	๗๙๕,๐๐๐
๒.๔ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาที่ดิน	งปปกติ	พต.	๒๑๒,๗๐๐	๒๑๒,๗๐๐	๒๑๒,๗๐๐	๒๑๒,๗๐๐	๒๑๒,๗๐๐	๑,๐๖๓,๕๐๐
๒.๕ การบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (ปรับปรุงและพัฒนาที่ดิน)	งปปกติ	พต.	๘,๑๐๐,๐๐๐	๘,๑๐๐,๐๐๐	๘,๑๐๐,๐๐๐	๘,๑๐๐,๐๐๐	๘,๑๐๐,๐๐๐	๔๐,๕๐๐,๐๐๐
๒.๖ การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ	งปปกติ	พต.	๗,๑๕๐,๐๐๐	๗,๑๕๐,๐๐๐	๗,๑๕๐,๐๐๐	๗,๑๕๐,๐๐๐	๗,๑๕๐,๐๐๐	๓๕,๗๕๐,๐๐๐
๒.๗ การบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (ด้านพืช)	งปปกติ	ศวพ.	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๕๕๐,๐๐๐
๒.๘ การบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	งปปกติ	กษจ.	๔๑๘,๐๐๐	๔๑๘,๐๐๐	๔๑๘,๐๐๐	๔๑๘,๐๐๐	๔๑๘,๐๐๐	๒,๐๙๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ของเกษตรกร			๒,๖๔๑,๕๐๐	๒,๖๔๑,๕๐๐	๒,๖๔๑,๕๐๐	๒,๖๔๑,๕๐๐	๒,๖๔๑,๕๐๐	๑๓,๒๐๗,๕๐๐
๓.๑ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของ เกษตรกร (ด้านประมง)	งปม.	ปมจ.	๑๘๒,๐๐๐	๑๘๒,๐๐๐	๑๘๒,๐๐๐	๑๘๒,๐๐๐	๑๘๒,๐๐๐	๙๑๐,๐๐๐
๓.๒ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ของเกษตรกร (ด้านปศุสัตว์)	งปม.	ปศจ.	๗๔,๕๐๐	๗๔,๕๐๐	๗๔,๕๐๐	๗๔,๕๐๐	๗๔,๕๐๐	๓๗๒,๕๐๐
๓.๓ การบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและ ผู้ด้อยโอกาส (ในเขต สปก.)	งปม.	สปก.	๖๕๒,๕๐๐	๖๕๒,๕๐๐	๖๕๒,๕๐๐	๖๕๒,๕๐๐	๖๕๒,๕๐๐	๓,๒๖๒,๕๐๐
๓.๓ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของ เกษตรกร (ในเขต สปก.)	งปม.	สปก.	๑,๗๒๐,๐๐๐	๑,๗๒๐,๐๐๐	๑,๗๒๐,๐๐๐	๑,๗๒๐,๐๐๐	๑,๗๒๐,๐๐๐	๘,๖๐๐,๐๐๐
๓.๔ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ของเกษตรกร	งปม.	สกจ.	๑๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐	๖๒,๕๐๐
๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง			๕,๘๒๒,๐๐๐	๕,๘๒๒,๐๐๐	๕,๘๒๒,๐๐๐	๕,๘๒๒,๐๐๐	๕,๘๒๒,๐๐๐	๒๙,๑๑๐,๐๐๐
๔.๑ การพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง (เกษตรผสมผสาน)	งปม.	กษ.	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๑๗๕,๐๐๐
๔.๒ การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	งปม.	กษ.	๘๗,๕๐๐	๘๗,๕๐๐	๘๗,๕๐๐	๘๗,๕๐๐	๘๗,๕๐๐	๔๓๗,๕๐๐
๔.๓ การพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (ส่งเสริมด้านบัญชี)	งปม.	สตส.	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
๔.๔ การพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ (ส่งเสริมด้านบัญชี)	งปม.	สตส.	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐
๔.๕ การพัฒนาเกษตรผสมผสาน (ส่งเสริมด้านบัญชี)	งปม.	สตส.	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๗๐,๐๐๐
๔.๖ การพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (ด้านประมง)	งปม.	ปมจ.	๕๘,๕๐๐	๕๘,๕๐๐	๕๘,๕๐๐	๕๘,๕๐๐	๕๘,๕๐๐	๒๙๒,๕๐๐
๔.๗ การบริหารจัดการทรัพยากรประมง	งปม.	ปมจ./ศพจ.	๔๑๑,๐๐๐	๔๑๑,๐๐๐	๔๑๑,๐๐๐	๔๑๑,๐๐๐	๔๑๑,๐๐๐	๒,๐๕๕,๐๐๐
๔.๘ การส่งเสริมปศุสัตว์อินทรีย์	งปม.	ศผส.	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
๔.๙ การพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง (ด้านพืชอาหารสัตว์)	งปม.	ศวอ.	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
๔.๑๐ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	งปม.	ศวอ.	๓๒๐,๐๐๐	๓๒๐,๐๐๐	๓๒๐,๐๐๐	๓๒๐,๐๐๐	๓๒๐,๐๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐
๔.๑๑ การพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง (ด้านปศุสัตว์)	งปม.	ปศจ.	๔๑๓,๐๐๐	๔๑๓,๐๐๐	๔๑๓,๐๐๐	๔๑๓,๐๐๐	๔๑๓,๐๐๐	๒,๐๖๕,๐๐๐
๔.๑๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	งปม.	พด.	๓๓๘,๐๐๐	๓๓๘,๐๐๐	๓๓๘,๐๐๐	๓๓๘,๐๐๐	๓๓๘,๐๐๐	๑,๖๙๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๔.๑๓ การพัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์)	งปปกติ	กษจ.	๒๓,๕๐๐	๒๓,๕๐๐	๒๓,๕๐๐	๒๓,๕๐๐	๒๓,๕๐๐	๑๑๗,๕๐๐
๔.๑๔ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	งปปกติ	กษจ.	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
๔.๑๕ การส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	งปปกติ	กษจ.	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
๔.๑๖ การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	งปปกติ	สปก.	๔๕๕,๐๐๐	๔๕๕,๐๐๐	๔๕๕,๐๐๐	๔๕๕,๐๐๐	๔๕๕,๐๐๐	๒,๒๗๕,๐๐๐
๔.๑๗ การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (ในเขต สปก.)	งปปกติ	สปก.	๗๕๙,๐๐๐	๗๕๙,๐๐๐	๗๕๙,๐๐๐	๗๕๙,๐๐๐	๗๕๙,๐๐๐	๓,๗๙๕,๐๐๐
๔.๑๘ ส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	งปปกติ	สปก.	๑,๑๗๐,๐๐๐	๑,๑๗๐,๐๐๐	๑,๑๗๐,๐๐๐	๑,๑๗๐,๐๐๐	๑,๑๗๐,๐๐๐	๕,๘๙๐,๐๐๐
๔.๑๙ การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (สินค้าข้าว)	งปปกติ	ศวช.	๑,๓๔๕,๐๐๐	๑,๓๔๕,๐๐๐	๑,๓๔๕,๐๐๐	๑,๓๔๕,๐๐๐	๑,๓๔๕,๐๐๐	๖,๗๒๕,๐๐๐
๔.๒๐ การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (สินค้าหม่อนไหม)	งปปกติ	มม.	๒๐,๕๐๐	๒๐,๕๐๐	๒๐,๕๐๐	๒๐,๕๐๐	๒๐,๕๐๐	๑๐๒,๕๐๐
๕. โครงการชุมชนต้นแบบการผลิตพืชอาหารและสมุนไพรอินทรีย์ แบบบูรณาการจังหวัดมหาสารคาม	งป จว.	ศวพ.	๙๐๔,๔๐๐	๙๐๔,๔๐๐	๙๐๔,๔๐๐	๙๐๔,๔๐๐	๙๐๔,๔๐๐	๔,๕๒๒,๐๐๐
๖. โครงการต้นแบบการพัฒนาการเกษตรตามศักยภาพของพื้นที่ ตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน	งป จว.	กษ.	๑,๐๙๘,๒๐๐	๑,๐๙๘,๒๐๐	๑,๐๙๘,๒๐๐	๑,๐๙๘,๒๐๐	๑,๐๙๘,๒๐๐	๕,๔๙๑,๐๐๐
๗. โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งป จว.	กษจ.	๓,๗๖๓,๒๐๐	๓,๗๖๓,๒๐๐	๓,๗๖๓,๒๐๐	๓,๗๖๓,๒๐๐	๓,๗๖๓,๒๐๐	๑๘,๘๑๖,๐๐๐
รวม			๑๖๙,๐๙๘,๙๐๐	๑๖๙,๐๙๘,๙๐๐	๑๖๙,๐๙๘,๙๐๐	๑๖๙,๐๙๘,๙๐๐	๑๖๙,๐๙๘,๙๐๐	๘๔๕,๔๙๔,๕๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด								
๑. โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ (SCP , SCD และ อ.พ.ก.)	งปม.กต.	กษ.	๑๓๐,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐	๖๕๐,๐๐๐
๒. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	งปม.กต.	กษ.	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
๓. การจัดทำปฏิทินสินค้าเกษตรรายเดือนของจังหวัด (พืช , สัตว์ และประมง)	งปม.กต.	กษ.	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
รวม			๑๕๕,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	๗๗๕,๐๐๐

หมายเหตุ : แหล่งงบประมาณ ได้แก่ - งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

- งบกระทรวง/กรม

- งบท้องถิ่น

- งบประมาณอื่นๆ (ให้ระบุชื่อแหล่งงบประมาณ เช่น เอกชน กองทุน เงินกู้)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรภายใต้ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ยกระดับการผลิตโคเนื้อสู่มาตรฐานและส่งเสริมการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) รัฐบาลมีนโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร มีเป้าประสงค์เชิงนโยบาย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการ มูลค่าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพทางการเกษตรที่สำคัญอาชีพหนึ่ง ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการเลี้ยง โคเนื้อของเกษตรกรไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แรงงานทาการเกษตรเป็นหลัก เมื่อใช้งานหมดอายุจึงปลด จำหน่ายเป็นโคเนื้อ ปัจจุบันรูปแบบการเลี้ยงโคเนื้อได้เปลี่ยนมาเป็นการเลี้ยงเพื่อจำหน่ายเป็นโคเนื้อเพื่อผลิตเนื้อโค ทั้งนี้เพราะความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์เพิ่มขึ้น ทั้งจากความต้องการของประชากรในประเทศเอง และนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ตลอดจนความต้องการของตลาดต่างประเทศ ลักษณะการ เลี้ยงจะเป็นการเลี้ยงครั้งละหลายๆ ตัว และมีรูปแบบเป็นฟาร์มมากขึ้น ในขณะเดียวกันรัฐบาลได้มี นโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อและเป็นโครงการหนึ่งในแผนปรับโครงสร้างระบบการผลิตการเกษตร โดย หวังว่าจะให้การเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ การส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อที่ผ่านมายังประสบปัญหาเนื่องจากนโยบายในการ ส่งเสริมและพัฒนาโคเนื้อขาดความต่อเนื่องและขาดการส่งเสริมเกษตรกรอย่างภายใต้ยุทธศาสตร์จังหวัดมหาสารคามให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร การพัฒนาความสามารถในการผลิต การบริหารจัดการองค์กรเกษตรกรและเครือข่ายให้เข้มแข็ง และในด้านส่งเสริมการค้าขาย เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภคที่จะได้รับสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย มีคุณภาพ ซึ่งแนวทางการดำเนินการดังกล่าวมีความจะเป็นต้องพัฒนาสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่เกษตรกรเพื่อให้เกิดประโยชน์และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจังหวัดมหาสารคาม มีหน่วยงานทางวิชาการของกรมปศุสัตว์ สถาบันการศึกษา สมาคมภาคธุรกิจ หอการค้าจังหวัด การท่องเที่ยว และภาคเอกชน ที่ให้การสนับสนุนบูรณาการในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันเป็นภาคีเครือข่าย ซึ่งทุกหน่วยงานและองค์กรมีองค์ความรู้ที่หลากหลาย เช่น ด้านการเกษตร การประกอบธุรกิจ และการท่องเที่ยว สามารถสนับสนุนเอื้อประโยชน์ต่อกันเป็นเครือข่าย บนพื้นฐานศักยภาพภาคการเกษตรและปศุสัตว์ของจังหวัดมหาสารคาม ทุกภาคส่วนได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ตลอดห่วงโซ่การผลิต ซึ่งจังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตร ดังนั้น การใช้ผลพลอยได้จากภาคการเกษตรมาประยุกต์ใช้เป็นอาหารในการเลี้ยงโคเนื้อ เพื่อลดต้นทุนและสร้างรายได้เพิ่มแก่เกษตรกร ตลอดทั้งเป็นการ พัฒนาผลิตภัณฑ์โคเนื้อ ภายใต้ตราสัญลักษณ์ “โคเนื้อดีกสิลา (TAKSILA BEEF)” จึงเป็นแนวทางในการพัฒนาระดับมาตรฐานการผลิตโคเนื้อเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืนต่อไป</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิตโคเนื้อจากการใช้ผลพลอยได้ภาคการเกษตร ๒. เพื่อยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงโคเนื้อสู่ระบบการเลี้ยงที่มีความปลอดภัย ๓. เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตจากการสร้างผลิตภัณฑ์จากเนื้อโค
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ๒. เกษตรกรมีการยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงให้มีความปลอดภัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ๓. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีต้นทุนการผลิตลดลงหรือมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ๔. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๕. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๑๓ อำเภอในจังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘
๘. งบประมาณที่เสนอขอ	๑,๔๒๕,๙๔๐ บาท (งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)
๙. ผลผลิต (output)	๑. เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมการผลิตยอดไขมันสำปะหลังหมักเพื่อใช้เป็นอาหารโคและการทำอาหารผสมครบส่วนจากยอดไขมันสำปะหลังหมัก ๒. เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมการยกระดับมาตรฐานฟาร์มโคเนื้อให้มีความปลอดภัย ๓. เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการผลิตยอดไขมันสำปะหลังหมักและผลิตอาหารผสมครบส่วน ๔. มีศูนย์กลางในการรวบรวมไขมันสำปะหลัง ๕. เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์โคเนื้อ
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีความรู้ด้านการผลิตยอดไขมันสำปะหลังหมัก ๒. ฟาร์มโคเนื้อมีการยกระดับมาตรฐานให้มีความปลอดภัย ๓. เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการผลิตยอดไขมันสำปะหลังหมักและผลิตอาหารผสมครบส่วน ๔. มีการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตไขมันสำปะหลัง ผู้ผลิตอาหารสัตว์และผู้เลี้ยงโคเนื้อ ๕. เกษตรกรมีความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์โคเนื้อ

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรภายใต้ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อยกระดับสู่มาตรฐานฟาร์มที่ดีและแปรรูปผลิตภัณฑ์นมเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีนโยบายเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการเลี้ยงโคนมของประเทศที่มีการเลี้ยงมานาน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนทำให้การเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพที่มีการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมทั่วประเทศ จำนวน ๒๑,๑๐๗ ครัวเรือน โคนมจำนวน ๗๓๓,๙๖๐ ตัว และในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจำนวน ๒๒๑ ครัวเรือน โคนมจำนวน ๗,๔๙๑ ตัว (ที่มา: ข้อมูล ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ กรมปศุสัตว์) รวมทั้งผู้ประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโคนมจำนวนมาก แต่การเลี้ยงโคนมในปัจจุบันยังมีปัญหา คือ การผลิตน้ำนมของเกษตรกรที่มีต้นทุนสูงเนื่องจากต้นทุนด้านอาหารโคนม ทั้งอาหารข้นและอาหารหยาบ รวมทั้งการขนส่งน้ำนมจากฟาร์มเกษตรกรสู่สหกรณ์หรือศูนย์รวบรวมน้ำนม มีค่าใช้จ่ายสูงปัญหาน้ำนมล้นตลาดและมีปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำนม เนื่องจากระบบการจัดการในฟาร์มที่ยังไม่ได้มาตรฐานฟาร์มและระบบการจัดการฟาร์มที่ดี ทำให้การผลิตน้ำนมของเกษตรกรยังไม่ได้คุณภาพ</p> <p>ดังนั้น จึงมีความสำคัญ และจำเป็น ต้องพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงโคนมให้เป็นฟาร์มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี(GAP)และส่งเสริมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์นมให้มีคุณภาพสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด ตลอดจนพัฒนาห่วงโซ่การผลิต การบริหารจัดการฟาร์มโคนมของเกษตรกร จะต้องกำหนดกลยุทธ์เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการ ในรูปแบบเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มโคนม เช่น ยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงโคนมให้เป็นฟาร์มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี(GAP) และปรับปรุงประสิทธิภาพในการแปรรูปผลิตภัณฑ์นมสดสร้างผลิตภัณฑ์นมสดที่มีความหลากหลายและเป็นที่ต้องการในท้องตลาด เน้นการผลิตให้กับผู้บริโภคปลอดภัย การสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ผลิตและผู้จำหน่าย ขบวนการดังกล่าวจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการในการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคนมเพื่อให้ได้ผลผลิตเชิงปริมาณและคุณภาพและลดต้นทุนให้แก่เกษตรกร</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงโคนมให้เป็นฟาร์มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี(GAP) 2. เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์นมให้มีคุณภาพสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด 3. เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาดในโคนม
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีการยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงโคนมให้เป็นฟาร์มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี(GAP)ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ 2. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ 3. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม มีความรู้จากการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐
๔. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๕. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘
๘. งบประมาณที่เสนอขอ	๑,๕๒๗,๔๖๐ บาท (งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)
๙. ผลผลิต (output)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงโคนมให้เป็นฟาร์มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) 2. พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์นมและสร้างรายได้ 3. ได้รับความรู้จากการฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการยกระดับมาตรฐานฟาร์ม
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฟาร์มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีมาตรฐาน GAP ฟาร์ม 2. มีการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์นมและสามารถสร้างรายได้ 3. ฟาร์มโคนมมีประสิทธิภาพการผลิตและปริมาณน้ำนมดิบที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรภายใต้ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับศักยภาพการผลิตมันสำปะหลังให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน GAP
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
๓. แนวทางการพัฒนา	ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน
๔. หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ มุ่งเน้นให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านเศรษฐกิจฐานราก ได้กำหนดเป้าหมายประเด็นของแผนแม่บท โดยมีเป้าหมาย รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อย เพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง และมีแผนงานที่ต้องมีการขับเคลื่อนตามเป้าหมายดังกล่าว เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดเป้าหมายการพัฒนา “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่าพัฒนาการค้าการลงทุน สู่วัฒนธรรมมีความสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” เพื่อให้การดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม บรรลุผลสำเร็จให้เห็นผลเป็นรูปธรรม จังหวัดมหาสารคาม จึงจัดทำโครงการส่งเสริมการน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต</p> <p>จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๓๐๗,๓๐๒ ไร่ และจากสถิติเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๒,๘๐๘,๔๘๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๒๒ ของพื้นที่จังหวัด โดยมีพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ในรอบปีเพาะปลูก ๒๕๖๓/๖๔ พบว่า มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๑๑๕,๑๗๕ ไร่ มีผลผลิต ๗๓๗,๘๓๙ ตัน มูลค่า ๗,๗๔๗.๓๐ ล้านบาท มันสำปะหลัง ๑๕๖,๒๔๘ ไร่ มีผลผลิต ๔๘๘,๙๐๗ ตัน มูลค่า ๙๑๙.๑๕ ล้านบาท และอ้อยโรงงาน ๗๖,๕๔๗.๒๑ ไร่ มีผลผลิต ๕๔๘,๗๔๘.๓๐ ตัน มูลค่า ๔๙๓.๘๗ ล้านบาท นอกจากการปลูกพืชเศรษฐกิจหลักดังกล่าวแล้ว เกษตรกร ยังยึดการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพเสริมมายาวนาน จากฐานข้อมูลของกรมปศุสัตว์ ในปี พ.ศ.๒๕๖๔ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๕๖,๕๕๑ ครัวเรือน โคเนื้อ ๒๘๑,๘๐๖ ตัว โดยอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พันธุ์โคเนื้อที่เลี้ยงเป็นโคพันธุ์พื้นเมืองและลูกผสมพันธุ์อเมริกันบราห์มันเป็นการเลี้ยงลักษณะแบบดั้งเดิม เกษตรกรต้องพบเจอกับความเสี่ยงการจัดการด้านอาหารสัตว์ จากประมาณการมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดมหาสารคามปี ๒๕๖๒ มูลค่า ๕๙,๒๐๘ ล้านบาท โดยสาขาที่มีมูลค่าสูงสุด และมีความสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัด จำแนกเป็น ภาคเกษตร มีมูลค่า ๑๑,๘๘๙ ล้านบาท และนอกภาคเกษตร มีมูลค่า ๔๗,๓๑๘ ล้านบาท ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพสำคัญได้แก่ การทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ การเกษตรจึงเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม โดยมีแหล่งน้ำต้นทุนสายหลัก คือ แม่น้ำชี แต่การบริหารจัดการใช้แม่น้ำ ยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอ ประกอบกับสภาพดินมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ขาดความอุดมสมบูรณ์ และระบบชลประทานไม่ทั่วถึง ปัญหาคือจังหวัดยังขาดระบบชลประทานเพื่อส่งเสริมการเพาะปลูกเป็นอย่างมาก จะเห็นได้ว่าการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากการผลิตยังต้องอาศัยปัจจัยทางธรรมชาติเป็นสำคัญ จากปัญหาภัยแล้งที่รุนแรงขึ้นทุกปี ทั้งปริมาณน้ำเพื่อการเกษตร สภาพดินที่เสื่อมโทรม การระบาดของศัตรูพืช ทำ</p>

ให้ส่งผลต่อผลิตภาพของผลผลิตและมูลค่าการผลิตภาคการเกษตร ประกอบกับราคาผลผลิตทางการเกษตรต่ำ ปัจจุบันความต้องการผลผลิตมันสำปะหลังทั้งในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งที่ใช้เป็นอาหาร อุตสาหกรรมกระดาษและสิ่งทอพลาสติกชีวภาพ เป็นต้น ประกอบกับความต้องการในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ที่นำมันเส้นและมันอัดเม็ดไปใช้ทดแทนธัญพืชอื่น ๆ ที่มีราคาสูง สำหรับจังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ใจกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาการผลิตมันสำปะหลังเป็นพืชพลังงานทดแทนกำหนดให้จังหวัดมหาสารคามเป็นพื้นที่เร่งรัดพิเศษในการพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง และกำหนดให้ผลผลิตเฉลี่ยมันสำปะหลังของเกษตรกรต้นแบบ เท่ากับ ๕.๐ ตัน/ไร่ ในขณะที่จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๓ เท่ากับ ๑๕๖,๒๔๘ ไร่ ได้ผลผลิต ๔๘๘,๙๐๗ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๓,๑๙๘ กิโลกรัม/ไร่ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังกระจายอยู่เกือบทุกอำเภอ แต่ที่เป็นแหล่งปลูกขนาดใหญ่ของจังหวัด ได้แก่อำเภอโกสุมพิสัย กุดรัง บรบือ และนาเชือก โดยมีพื้นที่ปลูกเท่ากับ ๔๗,๐๖๔, ๓๙,๕๒๓, ๓๗,๘๘๕ และ ๑๒,๖๖๐ ไร่ ตามลำดับ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนื้อดินทรายปนร่วน ชุดดินที่พบชุดดินบ้านไผ่ มหาสารคาม น้ำพอง วาริน และอื่นๆ จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่เหมาะสมต่อการปลูกมันสำปะหลัง (C๑) รวมทั้งสิ้น ๗๖๖,๑๙๒ ไร่

ลักษณะการปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรจะปลูกในเขตอาศัยน้ำฝน มีลักษณะดินเป็นดินทราย ดินทรายปนร่วน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดการปรับปรุงบำรุงดินที่เหมาะสม เนื่องจากปัจจัยการผลิตหายากและมีราคาสูง ส่งผลทำให้ผลผลิตต่ำ อีกทั้งเกษตรกรยังขาดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับมันสำปะหลัง เกษตรกรบางรายใช้ปุ๋ยเคมีมากหรือน้อยไป ยังขาดความเข้าใจเรื่องธาตุอาหารพืช ส่งผลให้เกษตรกรได้ผลตอบแทนต่ำ การปลูกพืชโดยใช้ปุ๋ยเคมีจะมีข้อจำกัดสำหรับเกษตรกรรายย่อยเพราะปุ๋ยเคมีราคาแพงและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีรวมทั้งการใส่ปุ๋ยเคมีต่อเนื่องระยะยาวส่งผลให้โครงสร้างดินด้านกายภาพเสียไป เช่น ดินแน่นและแข็ง ดินเป็นกรดมากขึ้น อย่างไรก็ตามปุ๋ยหมักโดยทั่วไปมักจะมีธาตุอาหารน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของพืช แนวคิดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีในการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืนในการผลิตพืชจึงเกิดขึ้น การใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับปุ๋ยเคมีจะส่งผลทำให้ผลผลิตพืชสูงขึ้น ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือ การจัดการธาตุอาหารพืชให้เหมาะสมกับความต้องการมันสำปะหลังและการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่ดีและเหมาะสมช่วยส่งเสริมผลผลิตและผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่การลงทุน จากการประชุมเสวนาเพื่อหาประเด็นปัญหาในการผลิตมันสำปะหลังของจังหวัดมหาสารคามในปี ๒๕๖๓ พบว่า การจัดการปลูกของเกษตรกรยังไม่เหมาะสมโดยเฉพาะการจัดการปุ๋ย ในด้านการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน สามารถลดต้นทุนการผลิตและสามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้แก่เกษตรกรได้ กรมวิชาการเกษตร ได้มีเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังโดยการใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ -ทรี เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์เป็นปุ๋ยที่ประกอบด้วย แบคทีเรียที่สามารถส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืชโดยสามารถตรึงไนโตรเจนและละลายธาตุอาหารพืชที่ถูกตรึงไว้ในดิน ทำให้เพิ่มการดูดน้ำ และ ธาตุอาหารพืช ได้ดีขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ในการช่วยเพิ่มปริมาณรากอย่างน้อย ๒๐ เปอร์เซ็นต์ และการจัดการระบบน้ำหยดสามารถเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังได้ อย่างน้อย ๕๐ เปอร์เซ็นต์ รวมทั้งพบว่าการแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังเกิดได้จากการนำท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่เป็นโรคมารูปลูกทำให้ต้นมันสำปะหลังที่ออกมาใหม่เป็นโรค ประกอบกับในแปลงปลูกในสำปะหลังมีแมลงหิวข้าวยาสูบซึ่งเป็นพาหะที่ดูดกินน้ำเลี้ยงต้นมันสำปะหลัง

	<p>ที่เป็นโรคไปสู่ต้นมันสำปะหลังปกติจึงทำให้ต้นปกติเป็นโรค โดยในแปลงมันสำปะหลังมักจะพบการเกิดโรคทั้งที่มาจากท่อนพันธุ์และที่เกิดโรคจากแมลงหิวข้าวยาสูบ หากระบาดรุนแรงอาจทำให้ผลผลิตลดลงร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ พืชแสดงอาการใบด่างเหลือง ใบลดรูป และเสีรูปทรงลำต้นแคระแกร็น ไม่มีการเจริญเติบโตหรือมีการเจริญเติบโตน้อย</p> <p>ดังนั้นศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม จึงดำเนินกิจกรรมในการถ่ายทอดเทคโนโลยีในรูปแบบการฝึกอบรมเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังและการจัดการแปลงปลอดโรคใบด่างให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ พร้อมจัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังปลอดโรคใบด่าง เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์หรือร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน รวมถึงการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่ดังกล่าว จึงน่าจะเป็นแนวทางในการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง สร้างงานสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังต่อไป</p>
<p>๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑) เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตมันสำปะหลังให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน GAP ๒) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความเข้าใจในการผลิตสินค้าเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP</p>
<p>๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>เพิ่มประสิทธิภาพเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง สามารถลดต้นทุน/เพิ่มรายได้หรือเพิ่มคุณภาพและผลผลิตให้ได้ตามมาตรฐาน GAP ได้อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ และสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลังมหาสารคาม รวมถึงขยายผลไปยังกลุ่มผู้ผลิตและแปรรูปมันเส้นอาหารสัตว์ในพื้นที่ จ.มหาสารคาม</p>
<p>๗. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลังมหาสารคาม มีสมาชิกเครือข่าย จำนวน ๖ กลุ่ม ได้แก่ ๑) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลังบ้านวังทอง ต.ห้วยเตย อ.กุฉินารักษ์ ๒) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลังมหาสารคาม อ.เมือง ๓) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลัง ต.นาโพธิ์ อ.กุฉินารักษ์ ๔) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลังบ้านหนองตูป ต.หนองโก อ.บรบือ ๕) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลัง ต.กุฉินารักษ์ อ.กุฉินารักษ์ ๖) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลัง ต.โคกล่าม อ.บรบือ สมาชิกจำนวน ๘๓๘ ราย พื้นที่ปลูกรวม ๑๐,๐๐๐ ไร่</p>
<p>๘. กิจกรรมหลัก</p>	<p>ถ่ายทอดเทคโนโลยีและจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตมันสำปะหลังที่เหมาะสมในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน GAP</p>
<p>๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ : หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ๒๔๐,๔๐๐ บาท (จัดฝึกอบรมเกษตรกร ๖ กลุ่มๆละ ๕๐ ราย รวม ๓๐๐ ราย) น.ส.จุฑามาศ เครื่องพาที ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม /สนง.กษ.</p>
<p>๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การจัดทำแปลงต้นแบบเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ๑,๙๘๙,๖๐๐ บาท (แปลงต้นแบบจำนวน ๒๔ รายๆละ ๕ ไร่ รวม ๑๒๐ ไร่) น.ส.จุฑามาศ เครื่องพาที ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม /สนง.กษ.</p>
<p>๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ประชุม/ติดต่อประสานงานราชการ และติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล ๘๖,๐๐๐ บาท (ตรวจติดตามแปลงต้นแบบ จำนวน ๖๐ ครั้ง) น.ส.จุฑามาศ เครื่องพาที ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม /สนง.กษ.</p>
<p>๙. หน่วยงานดำเนินการ</p>	<p>ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม กรมวิชาการเกษตร</p>
<p>๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ</p>	<p>๑ ปี ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘</p>
<p>๑๑. งบประมาณ</p>	<p>๒,๓๑๖,๐๐๐ บาท (งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)</p>

๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังได้ร้อยละ ๑๐ ๒) เกษตรกรสามารถผลิตมันสำปะหลังที่มีคุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP อย่างน้อย ร้อยละ ๕๐ ๓) เพิ่มพื้นที่ผลิตมันสำปะหลังที่มีคุณภาพร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕ ๒) เกษตรกรต้นแบบมีองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสามารถนำไปปรับใช้ และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้ที่สนใจได้ร้อยละ ๑๐

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรภายใต้ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีและมีคุณภาพ
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคเกษตรของไทยให้ก้าวไปสู่ มหาอำนาจทางการเกษตร ซึ่งสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น (๐๓) การเกษตร ในแผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ที่ให้ความสำคัญกับส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการ พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และยังมีเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉม ประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยได้กำหนด หมายเหตุ การพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ ซึ่งหมายความว่า ๑ มุ่งเน้นให้ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้า เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความ ยั่งยืนของภาคเกษตร</p> <p>จังหวัดมหาสารคาม จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิ ปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” โดยเฉพาะใน ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับ เกษตรกร ซึ่งกำหนดแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างรายได้และอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมไปถึงการสร้าง ความเข้มแข็งและยั่งยืนให้แก่ภาคการเกษตร</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมสามารถนำไปปฏิบัติและ พึ่งตนเองได้ในระยะยาว</p> <p>๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม</p>
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้จริง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p> <p>๑. เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและปรับใช้ในแปลงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p> <p>๒. สามารถเพิ่มหรือขยายพื้นที่การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมที่มีคุณภาพได้ไม่น้อยกว่า ๘๐ ไร่</p>
๔. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและเกษตรกรที่มีความสนใจอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ ของจังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๒๐๐ ราย
๕. กิจกรรมหลัก	เพิ่มศักยภาพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีและมีคุณภาพ
๕.๑ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>การฝึกอบรมให้ความรู้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน</p> <p>๒๐๖,๖๐๐ บาท</p> <p>นายสมพร นามพิลา, นางกนกวรรณ วรวงศ์สมคำ</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม, หน่วยส่งเสริมหม่อนไหมมหาสารคาม</p>
๕.๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>การจัดทำแปลงและแหล่งเรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน</p> <p>๑,๓๙๘,๐๐๐ บาท</p> <p>นายสมพร นามพิลา, นางกนกวรรณ วรวงศ์สมคำ</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม, หน่วยส่งเสริมหม่อนไหมมหาสารคาม</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>๕.๓ กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>อำนาจการ/ประสานงานราชการ ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล ๔๐,๑๐๐ บาท นายสมพร นามพิลา, นางกนกวรรณ วรวงศ์สมคำ สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม, หน่วยส่งเสริมหม่อนไหมมหาสารคาม</p>
<p>๖. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยส่งเสริมหม่อนไหมมหาสารคาม</p>
<p>๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘</p>
<p>๘. งบประมาณที่เสนอขอ</p>	<p>๑,๖๔๔,๗๐๐ บาท (งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)</p>
<p>๙. ผลผลิต (output)</p>	<p>๑. เกษตรกรจำนวน ๒๐๐ ราย ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ๒. ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ไร่</p>
<p>๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<p>๑. เกษตรกรสามารถผลิตใบหม่อนและเลี้ยงไหมให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อเป็นการสร้างรายได้และสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และชุมชนท้องถิ่น ๒. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เพื่อต่อยอดการผลิตเส้นไหมได้รายละเอียด ๑ กิโลกรัม ๓. เป็นการพัฒนาศักยภาพการผลิตเส้นไหมของจังหวัดมหาสารคามให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของตลาด</p>

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นอาหารโปรตีนและเพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	จังหวัดมหาสารคาม ได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน การใช้ภูมิปัญญาในการสร้างคุณค่า การพัฒนาด้านการค้าการลงทุน เพื่อสร้างสังคมให้มีความสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี โดยมีพันธกิจ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ส่งเสริมภาคการเกษตรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้ ๒) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญา มาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ๓) ส่งเสริมด้านการค้าการลงทุน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ และ ๔) เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านความมั่นคง การศึกษา การสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม จากแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวกำหนดยุทธศาสตร์ โดยให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร การพัฒนาความสามารถในการผลิต การบริหารจัดการองค์กรเกษตรกร และเครือข่ายให้เข้มแข็ง การลดรายจ่ายสร้างรายได้เพิ่มแก่ครัวเรือนเกษตรกร ให้เกษตรกรกินดี อยู่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และในด้านส่งเสริมการค้าขาย ต้องสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภคที่จะได้รับสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย มีคุณภาพ ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีความจำเป็นต้องพัฒนาสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่เกษตรกรเพื่อให้เกิดประโยชน์และสามารถนำไปปฏิบัติได้
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ๒. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นอาหารโปรตีน ลดรายจ่ายและสร้างรายได้ให้ครัวเรือน ๓. เพื่อปรับระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเข้าสู่ระบบการจัดการฟาร์มและการป้องกันโรคที่เหมาะสม
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรมีความรู้และความเข้าใจระบบการเลี้ยงสัตว์ปีกที่เหมาะสมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ๒. เกษตรกรมีอาหารโปรตีนบริโภคในครัวเรือนลดรายจ่ายของครัวเรือนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ๓. เกษตรกรมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ครัวเรือนจากการขยายพันธุ์ไก่จำหน่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๕. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ ๑๓ อำเภอในจังหวัดมหาสารคาม
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘
๙. งบประมาณที่เสนอขอ	๘๖๙,๗๐๐ บาท (งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)
๑๐. ผลผลิต (output)	๑. เกษตรกรได้รับการฝึกอบรม หลักสูตรการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อเข้าสู่ระบบการจัดการฟาร์มและการป้องกันโรคที่เหมาะสม ๒. เกษตรกรได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต ๓. เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในหลักการเลี้ยงสัตว์ปีกตามระบบการจัดการฟาร์มและการป้องกันโรคที่เหมาะสม ๒. เกษตรกรในครัวเรือนมีแหล่งอาหารโปรตีนสำหรับการบริโภค ๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายไก่พื้นเมือง

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมง
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๗ (คทช.) โดยมีเหตุผลเพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่ง คทช.มีนโยบายจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ โดยไม่ใช้กรรมสิทธิ์แต่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นกลุ่มหรือชุมชน ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้งการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งกรมประมงได้มอบหมายให้ดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการประมงให้แก่เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ในฐานะหน่วยงานในคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) โดยในปี ๒๕๖๗ จังหวัดมหาสารคามมีเป้าหมายส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๑๒๘ ราย เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ และประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้แก่เกษตรกร ภายใต้ นโยบายการจัดที่ดินทำกินให้แก่ผู้ยากไร้ ที่ไม่มีที่ทำกิน โดยไม่ใช้กรรมสิทธิ์ที่ดินในเขตพื้นที่รัฐ จัดสรรที่ดินให้กับเกษตรกร ๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าใจและทดลองการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ๓. เพื่อเพิ่มทักษะให้แก่เกษตรกรในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๔. เพื่อเพิ่มผลผลิตให้เกษตรกร และให้เกษตรกรมีอาหารโปรตีนเพื่อบริโภคในการบรรเทา สภาวะขาดแคลนและความยากไร้ อีกทั้งให้เกษตรกรมีรายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำภายใต้นโยบายจัดที่ดินทำ กินของรัฐ จำนวน ๑๒๘ ราย ๒. เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพมีความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๕
๕. พื้นที่เป้าหมาย	แปลงทำเลโคกหนองแดงสาธารณสุขประโคน ตำบลหนองกุง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
๕. กิจกรรมหลัก	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมงเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘
๘. งบประมาณที่เสนอขอ	๓๓๖,๑๑๐ บาท (งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)
๙. ผลผลิต (output)	๑. เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๑๒๘ ราย ๒. เกษตรกรได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตหลังการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๑๒๘ ราย
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีอาหารโปรตีนเพื่อบริโภคในครัวเรือนไม่น้อยกว่า ๕๐ กก. ๒. เกษตรกรลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนไม่น้อยกว่า ๓,๑๕๐ บาท ๓. เกษตรกรมีทักษะด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น สร้างเครือข่ายผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในชุมชน

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรภาคการเกษตรและสิ่งแวดล้อมภายใต้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน
และเศรษฐกิจสีเขียว

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการชุมชนต้นแบบการผลิตพืชอาหารและสมุนไพรอินทรีย์แบบบูรณาการจังหวัดมหาสารคาม
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคเกษตรของไทยให้ก้าวไปสู่มหาอำนาจทางการเกษตรที่ให้ความสำคัญกับเกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรอัจฉริยะ และเกษตรแปรรูป ซึ่งในด้านของเกษตรปลอดภัยและเกษตรชีวภาพยังเน้นส่งเสริมการผลิตพืชผักอินทรีย์และพืชสมุนไพรพืชเป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น (๐๓) การเกษตร ในแผนย่อยเกษตรปลอดภัยและแผนย่อยเกษตรชีวภาพที่ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร และยังมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยได้กำหนด หมายเหตุการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ ซึ่งหมายเหตุที่ ๑ มุ่งเน้นให้ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และภายใต้แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติงานด้านสมุนไพร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งให้ความสำคัญสมุนไพร Products Champion แบ่งออกเป็น ๒ มิติ คือ มิติด้านศักยภาพ มิติด้านความต้องการ โดยมีการจัดตั้งเมืองสมุนไพรเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาสมุนไพรและผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรในระดับจังหวัด ๑๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ปรจวบอินทร์ สกลนคร สุราษฎร์ธานี อุดรธานี พิษณุโลก อุทัยธานี สระบุรี นครปฐม จันทบุรี มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ สงขลา และจังหวัดสระแก้ว โดยวางแนวทางการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร ตั้งแต่การเพาะชำ และผลิตต้นกล้าพันธุ์ การปลูกพืชสมุนไพรแบบ GAP หรือ เกษตรอินทรีย์ การแปรรูปวัตถุดิบเบื้องต้น รวมถึงการมีตลาดกลางในการรับซื้อพืชสมุนไพรให้สอดคล้องกับการขยายช่องทางการใช้ให้เกิดประโยชน์ เพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พร้อมส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรเข้าสู่ระบบการให้บริการสุขภาพทั้งในโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน มีการพัฒนาศูนย์กลางในการผลิตและกระจายยาสมุนไพรประจำจังหวัด</p> <p>จังหวัดมหาสารคาม จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” โดยเฉพาะในประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร ซึ่งกำหนดแนวทางในการพัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการผลิตตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภคในกระแสนิยมอาหารเพื่อสุขภาพ รวมไปถึงเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร</p> <p>ในปัจจุบันเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ในการผลิตทั้งด้านการจัดเตรียมพื้นที่ การจัดเตรียมและขยายพันธุ์ดี และการจัดการปุ๋ยที่เหมาะสม รวมทั้งยังขาดแนวทางหรือคำแนะนำเผยแพร่เทคโนโลยีการผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสมให้เกษตรกรผู้สนใจนำไปใช้ในการผลิตพืช</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>อาหารและสมุนไพรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้สามารถทำให้มีวัตถุดิบของพืชอาหารและพืชสมุนไพรที่มีเพียงพอต่อความต้องการในการบริโภค และความต้องการเชิงพาณิชย์ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามกระแสการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย รวมไปถึงกระแสการตอบรับของภาคเอกชนหรือธุรกิจที่มีต่อมาตรการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร BCG และคาร์บอนเครดิตหรือคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์</p> <p>ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชอาหารและสมุนไพรอินทรีย์ของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยและมีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว ซึ่งศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๔ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบส่วนหนึ่งในด้านของ Raw Material การปลูก การแปรรูปเบื้องต้น จึงได้จัดทำโครงการชุมชนต้นแบบการผลิตพืชอาหารและสมุนไพรอินทรีย์แบบบูรณาการจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการพัฒนาศักยภาพสร้างองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชอาหารและพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการต่อไป</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชอาหารและพืชสมุนไพรของเกษตรกรให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของตลาด สามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรและลดรายจ่ายภาคการเกษตรของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้</p> <p>๒. เพื่อสร้างและพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ (Young Smart farmer) และชุมชนเกษตรกรต้นแบบ (Smart farmer group) ในการสร้างเครือข่ายการผลิตพืชอาหารและพืชสมุนไพรตามแนวเกษตรอินทรีย์</p>
<p>๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>ร้อยละของเกษตรกรของที่นำความรู้ไปปรับใช้และร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ORGANIC THAILAND</p> <p>๑. เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและปรับใช้ในแปลงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐</p> <p>๒. แปลงเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายร้อยละ ๖๐ ผ่านการรับรองมาตรฐาน ORGANIC THAILAND</p>
<p>๔. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>กลุ่มเกษตรกรต้นแบบ/วิสาหกิจชุมชน หรือ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ จังหวัดมหาสารคาม</p>
<p>๕. กิจกรรมหลัก</p>	<p>พัฒนาและส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์</p>
<p>๕.๑ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การอบรมให้ความรู้และแนวทางในการทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>๑๒๗,๒๐๐ บาท</p> <p>ว่าที่ ร.ต.อนุชา เหลาเคน (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม)</p> <p>ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม /สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม /สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม</p>
<p>๕.๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การจัดทำแปลงต้นแบบศูนย์เรียนรู้การผลิตและขยายพืชสมุนไพรอินทรีย์</p> <p>๔๖๗,๙๐๐ บาท</p> <p>ว่าที่ ร.ต.อนุชา เหลาเคน (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม)</p> <p>ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม /สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม /สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม</p>
<p>๕.๓ กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การตรวจรับรองมาตรฐาน ORGANIC THAILAND พืช</p> <p>๖๑,๑๐๐ บาท</p> <p>ว่าที่ ร.ต.อนุชา เหลาเคน (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม)</p> <p>ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม /สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม /สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>๕.๔ กิจกรรมย่อยที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง</p>	<p>ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกรต้นแบบ ๘๓,๘๐๐ บาท ว่าที่ ร.ต.อนุชา เหลาเคน (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม /สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม /สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม</p>
<p>๕.๕ กิจกรรมย่อยที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง</p>	<p>ประชุม/ติดต่อประสานงานราชการ และติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล ๑๖๔,๔๐๐ บาท ว่าที่ ร.ต.อนุชา เหลาเคน (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม /สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม /สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม</p>
<p>๖. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๔ กรม วิชาการเกษตร</p>
<p>๗. ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน</p>	<p>ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘</p>
<p>๘. งบประมาณที่เสนอขอ</p>	<p>๙๐๔,๔๐๐ บาท (งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)</p>
<p>๙. ผลผลิต (output)</p>	<p>๑. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๒๐๐ ราย ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้และ การฝึกปฏิบัติการเพาะปลูกพืชตามแนวทางในการทำเกษตรอินทรีย์ ๒. ได้ชุดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตพืชอินทรีย์ชนิดที่ศึกษาและมีความชัดเจนในการ จัดการ ดิน และปุ๋ย ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ ร่วมกับการใช้กรรมวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช แบบผสมผสานที่ได้ผลดีใกล้เคียงกับการใช้สารเคมีในบางฤดูการผลิตรายงานและ เผยแพร่ผลดีผลเสียในแต่ละรูปแบบวิธีการและในพืชบางชนิดที่ศึกษา ๓. ได้แปลงต้นแบบในการผลิตพืชสมุนไพรตามระบบเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๑๓ แปลง โดยให้ เกษตรกรและชุมชนมีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสม ๔. พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนเพิ่มขึ้น ๕. มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร</p>
<p>๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<p>๑. เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพเทคโนโลยีการผลิตพืชสู่สินค้าที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สามารถลดต้นทุน/เพิ่มรายได้หรือเพิ่มคุณภาพและผลผลิตได้รูปแบบระบบการผลิตพืชอินทรีย์ ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ๒. เกษตรกร Young Smart Farmer , Smart Farmer และกลุ่มเกษตรกรทั่วไป เกิดการ รวมกลุ่มสร้างเครือข่ายผู้ผลิตพืชอินทรีย์ และเชื่อมเครือข่ายกับตลาดพืชคุณภาพ ๓. สามารถสร้างต้นแบบการผลิตพืชอินทรีย์ แปลงสาธิตและขยายผล เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาดู งานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ ๔. การดำเนินงานและขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองสมุนไพรของจังหวัดมหาสารคาม เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการมุ่งเน้นพัฒนาและยกระดับเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบที่ปลอดภัย มี คุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่ให้การยอมรับทั้งในและต่างประเทศ ตามที่แผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติงานด้านสมุนไพร ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้กำหนดไว้</p>

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรภาคการเกษตรและสิ่งแวดล้อมภายใต้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน
และเศรษฐกิจสีเขียว

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการต้นแบบการพัฒนาการเกษตรตามศักยภาพของพื้นที่ตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคเกษตรของไทยให้ก้าวไปสู่ महाอำนาจทางการเกษตร ซึ่งสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น (๐๓) การเกษตร ในแผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยังมีเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยได้กำหนด หมายเหตุการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ ซึ่งหมายความว่า ๑ มุ่งเน้นให้ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร จังหวัดมหาสารคาม จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุนสู่สังคมมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” โดยเฉพาะในประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร ซึ่งกำหนดแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพ</p> <p>จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๓๐๗,๓๐๔ ไร่ โดยในปีการผลิต ๒๕๖๕/๖๖ พบว่า มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีจำนวน ๒,๑๘๘,๓๓๘ ไร่ เป็นพื้นที่เหมาะสมน้อยและพื้นที่ไม่เหมาะสม (S๓ และ N) จำนวน ๑,๐๖๔,๒๘๗ ไร่ โดยมีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ ๓,๓๐๔ บาทต่อไร่ หรือ ๙,๐๘๐ บาทต่อตัน มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังจำนวน ๑๖๓,๔๙๒ ไร่ เป็นพื้นที่เหมาะสมน้อยและพื้นที่ไม่เหมาะสม (S๓ และ N) จำนวน ๖๔,๐๘๙ ไร่ โดยมีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ ๖,๐๕๒ บาทต่อไร่หรือ ๑.๘๓ บาทต่อกิโลกรัม และมีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานจำนวน ๑๑๓,๗๕๖ ไร่ เป็นพื้นที่เหมาะสมน้อยและพื้นที่ไม่เหมาะสม (S๓ และ N) จำนวน ๔๙,๖๔๑ ไร่ โดยมีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ ๘,๙๐๙ บาทต่อไร่หรือ ๙๕๐ บาทต่อตัน ซึ่งผลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาทางการเกษตรของจังหวัดมหาสารคามที่ผ่านมา พบว่า ปัญหาอันดับแรกคือปัญหาด้านน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาด้านต้นทุนสูงและผลผลิตตกต่ำทั้งในด้านคุณภาพและราคาที่เป็นผลมาจากปัญหาด้านคุณภาพ อันเนื่องมาจากการที่เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่นิยมการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เน้นการผลิตเพื่อตอบสนองทางด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ โดยยังพึ่งสารเคมีเป็นหลัก ประกอบกับการที่ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ดินทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและไม่อุ้มน้ำ ซึ่งเมื่อมีการทำการเกษตรเชิงเดี่ยวที่เน้นการผลิตทางด้านปริมาณและการใช้สารเคมี จึงทำให้ดินเสื่อม ผลผลิตสินค้าเกษตรไม่มีคุณภาพและให้ผลผลิตต่ำ สืบเนื่องมาจากถึงในเรื่องของราคาวัตถุดิบการเกษตรที่มีราคาสูงขึ้น และเมื่อผลผลิตต่ำเกษตรกรก็ต้องใช้ต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้นเพื่อให้ได้ปริมาณตามที่ต้องการ จนนำมาสู่การที่รายได้ลดลงและรายจ่ายของเกษตรกรเพิ่มขึ้น จนเกิดเป็นภาวะหนี้สินของเกษตรกรในที่สุด</p> <p>ทั้งนี้ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ได้เล็งเห็นถึงปัญหาและความสำคัญของปัญหาจึงได้ผลักดันและขับเคลื่อนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>การเกษตรของเกษตรกรไปสู่การทำการเกษตรที่มีความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ โดยเฉพาะการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอพยุหะภูมิพิสัย อำเภอยางสีสุราช อำเภอนาเชือก อำเภอพรบือ อำเภอนาคู อำเภอคูระ และอำเภอวาปีปทุม ซึ่งเป็นพื้นที่ฝนน้อยและประสบปัญหาภัยแล้งเป็นประจำ ซึ่งกรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม ได้มีโครงการที่เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาการเกษตรตามรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว) โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก และโครงการอื่น ๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ทั้งนี้ การขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวเหล่านี้เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่ยังขาดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ที่ยังจำเป็น โดยเกษตรกรยังไม่ได้มีการพัฒนาองค์ความรู้โดยการฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการพัฒนาการผลิตด้านพืช สัตว์ และประมง ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาต่อยอดเกษตรกรที่มีความพร้อมในด้านต้นทุนโครงการพื้นฐานการผลิตที่รองรับการปรับเปลี่ยนไปสู่การทำการเกษตรแบบยั่งยืน จึงมีความสำคัญและจำเป็นเพื่อเป็นการสร้างต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่ไปสู่การเกษตรแบบผสมผสานหรือเกษตรทฤษฎีใหม่ สร้างแหล่งเรียนรู้ในการต่อยอดกิจกรรมเพื่อการสร้างความมั่นคงทางด้านอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้และนำไปเป็นแบบอย่างในการพัฒนา โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม และสถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการต้นแบบการพัฒนาการเกษตรตามศักยภาพของพื้นที่ตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน ขึ้น เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสร้างความมั่นคงและยั่งยืนให้แก่ภาคเกษตรกรรมต่อไป</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรรายย่อยสามารถนำไปปฏิบัติและพึ่งตนเองได้ในระยะยาว ๒. เพื่อสร้างและพัฒนาเกษตรกรให้เป็นต้นแบบและเป็นจุดเรียนรู้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน</p>
<p>๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>จำนวนกลุ่มเป้าหมายได้รับการอบรมความรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ๑. เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและปรับใช้ในแปลงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ๒. พื้นที่เกษตรกรรมเป้าหมายไม่น้อยกว่า ๒๕๕ ไร่ ได้รับการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปสู่การเกษตรที่เหมาะสมตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน</p>
<p>๔. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>เกษตรกรทั่วไปที่มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำหรือได้รับการสนับสนุนด้านแหล่งน้ำที่มีความสนใจได้รับความรู้การปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตพืชเชิงเดี่ยวไปสู่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนในพื้นที่อำเภอพยุหะภูมิพิสัย อำเภอยางสีสุราช อำเภอนาเชือก อำเภอพรบือ อำเภอนาคู อำเภอคูระ และอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๑๔๐ ราย</p>
<p>๕. กิจกรรมหลัก</p>	<p>การพัฒนาการเกษตรตามศักยภาพของพื้นที่ตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน</p>
<p>๕.๑ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การฝึกอบรมให้ความรู้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน ๑๘๐,๗๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม / สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม และสถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม</p>
<p>๕.๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การจัดทำแปลงและแหล่งเรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ๘๕๔,๐๐๐ บาท ๑. สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม ๒. สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>๒.๑ กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้และวัสดุสาคิตการปรับปรุงบำรุงดิน งบประมาณ : ๒๘๒,๘๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม</p> <p>๒.๒ กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้และวัสดุสาคิตการฝึกปฏิบัติการเลี้ยงสัตว์น้ำ งบประมาณ : ๑๘๙,๐๐๐ ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม</p> <p>๒.๓ กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้และวัสดุสาคิตการผลิตพืชผักและไม้ผล งบประมาณ : ๓๘๒,๒๐๐ ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม</p>
<p>๕.๓ กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>อำนวยการ/ประสานงานราชการ และติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล ๖๓,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม / สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม และสถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม</p>
<p>๖. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม , สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม ,สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม และสถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม</p>
<p>๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘</p>
<p>๘. งบประมาณที่เสนอขอ</p>	<p>๑,๐๙๘,๒๐๐ บาท (งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)</p>
<p>๙. ผลผลิต (output)</p>	<p>๑. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๑๔๐ ราย ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้การปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปสู่การเกษตรที่เหมาะสมตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน ๒. ได้แปลงต้นแบบแหล่งเรียนรู้การปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปสู่การเกษตรที่เหมาะสมตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๑๔๐ แปลง</p>
<p>๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<p>๑. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำการเกษตรเชิงเดี่ยวไปสู่การเกษตรที่เหมาะสมตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน สามารถลดต้นทุนทางการเกษตร/เพิ่มรายได้จากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำการเกษตร สามารถลดความเสี่ยงด้านราคาผลผลิตตกต่ำ โดยสามารถเป็นต้นแบบการเรียนรู้เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ได้ ๒. พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนของจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนเพิ่มขึ้น</p>

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนานที่ ๓ การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรภาคการเกษตรและสิ่งแวดล้อมภายใต้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน
และเศรษฐกิจสีเขียว

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ เป็นแผนการพัฒนาประเทศ ที่กำหนดกรอบและ แนวทางการพัฒนา เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนา แล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และ ตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ เป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็น การเกษตร มีเป้าหมายในการเพิ่มผลิตภัณฑ่มวลรวมสาขาเกษตรและการเพิ่มผลิตภาพการ ผลิตบนพื้นฐานการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและเท่าเทียม โดยส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น การสร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น สร้างตรา สินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัย ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑจากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากร ชีวภาพ ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรร รูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑใหม่ที่มีมูลค่า สูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ในการ พัฒนาการเกษตรทุกขั้นตอนให้สามารถเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ได้อย่างยั่งยืน จากยุทธศาสตร์ชาติ ดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เห็นชอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ - เศรษฐกิจ หมุนเวียน - เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green-Economy : BCG Model) เป็นโมเดลเศรษฐกิจ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ เป็นต้นไป
๓. วัตถุประสงค์ของ โครงการ	๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ๒. เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพและมูลค่าเพิ่มของผลผลิตและผลิตภัณฑ
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีความรู้ความเข้าใจในการผลิตข้าวอินทรีย์ ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานอินทรีย์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ๓. มีตราสินค้าและบรรจุภัณฑ จำนวน ๑๐ ชุด
๔. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๕. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์
๖. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม, สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม
๗. ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘
๘. งบประมาณที่เสนอขอ	๓,๗๖๓,๒๐๐ บาท (งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)
๙. ผลผลิต (output)	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๐๐ ราย ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวอินทรีย์ ๒. แปลงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานอินทรีย์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ๓. กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน ได้รับการพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ จำนวน ๑๐ กลุ่ม
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติและได้การรับรองมาตรฐานอินทรีย์ ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม
๒. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาสมรรถนะ ทักษะ และการบูรณาการการทำงานของบุคลากรทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพสูง
๓. หลักการและเหตุผล	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน่วยงานระดับกรมทั้งหมด ๑๕ หน่วยงานและรัฐวิสาหกิจ ๔ หน่วยงาน โดยหน่วยงานระดับกรมสามารถแบ่งออกได้ ๓ ภารกิจตามกฎกระทรวง ดังนี้ ๑) ด้านพัฒนาการผลิต ๕ หน่วยงาน ได้แก่ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร และกรมหม่อนไหม ๒) ด้านบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิต ได้แก่ กรมชลประทาน กรมฝนหลวงและการบินเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๓) ด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์ ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ไม่อยู่ใน ๓ ภารกิจหลักตามกฎกระทรวงซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจัดการข้อมูลและประสานงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ</p> <p>จังหวัดมหาสารคาม มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่และหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้ามาดำเนินงานในพื้นที่ จำนวนทั้งสิ้น ๑๘ หน่วยงาน ซึ่งมีครบทั้ง ๓ กลุ่มภารกิจตามกฎกระทรวง ได้แก่ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และอีก ๒ หน่วยงานที่นอกเหนือจากที่แบ่งกลุ่มภารกิจกฎกระทรวง ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร นอกจากนี้ยังมีรัฐวิสาหกิจ ๒ หน่วยงาน ได้แก่ การยางแห่งประเทศไทย และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร โดยแต่ละหน่วยงานล้วนมีอำนาจหน้าที่และพันธกิจที่แตกต่างกันออกไปตามความเชี่ยวชาญตามกลุ่มภารกิจและหน่วยงาน แต่ทั้งนี้หน่วยงานทุกหน่วยงานและทุกกลุ่มภารกิจล้วนแล้วแต่ต้องมีการบูรณาการและทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งจากที่ผ่านมาพบว่าการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานยังไม่มีประสิทธิภาพสอดคล้องและเชื่อมโยงกันเท่าที่ควร ทั้งทางด้านอำนาจหน้าที่พันธกิจและเป้าหมายซึ่งพื้นที่โดยยังทำงานแบบแยกส่วนตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานและกำหนดพื้นที่การพัฒนาแบบแยกส่วน ดังนั้น เพื่อให้การทำงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดมหาสารคาม เกิดการทำงานแบบบูรณาการของเจ้าหน้าที่/บุคลากรของหน่วยงาน เกิดการบูรณาการร่วมกันในการพัฒนา การบูรณาการของแผนงาน/โครงการการบูรณาการในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทั้งเชิงยุทธศาสตร์ เชิงตัวชี้วัด เชิงพื้นที่ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนและตอบสนองต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคามขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะบุคลากร การเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน และเกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อการพัฒนาความรู้ ทักษะของเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้านการจัดทำแผนพัฒนาฯ/แผนงาน/โครงการ ๒. เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์และบูรณาการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	บุคลากร/เจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๑๘ หน่วยงาน
๖. พื้นที่ดำเนินการ	จังหวัดมหาสารคาม และ จังหวัดนครราชสีมา
๗. กิจกรรมหลัก	๑. การศึกษาดูงานนอกพื้นที่ ๒. การสัมมนาปฏิบัติการการพัฒนาความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๑๐๐,๐๐๐ บาท งบปกติของหน่วยงาน
๑๑. ผลผลิต (Output)	บุคลากร/เจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๑๘ หน่วยงาน ได้รับการพัฒนาความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม
๑๒. ผล ที่ คาด ว่า จะ ได้ รับ (Outcome)	๑. บุคลากร/เจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง ๑๘ หน่วยงาน เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและสามารถการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ๒. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดมหาสารคาม สามารถจัดทำแผนการพัฒนาฯ / แผนงาน / โครงการ ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกันทั้งในเชิงภารกิจหน้าที่และเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองและขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก

ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด จังหวัดมหาสารคาม
(Single Command Province : SCP) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๖

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖

เพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด
จังหวัดมหาสารคาม (Single Command Province : SCP)
ครั้งที่ ๔/๒๕๖๖

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. นางสาวนimit ทับทิมจรรยา เกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด จังหวัดมหาสารคาม (Single Command Province : SCP) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม ๔๐๔ ชั้น ๔ ศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม ตำบลวงษ์นาง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยมี คณะกรรมการฯ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม โดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อร่วมกันพิจารณา ๑.การยกย่องพื้นที่ดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๗ (กิจกรรมส่งเสริมการทำนาแบบแปลงใหญ่) ๒.การยกย่องแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และ ๓.การยกย่องโครงการสำคัญภายใต้แผนพัฒนาฯ และเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการเชิงพื้นที่ตามโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

ประชุมจัดทำโครงการแบบบูรณาการเพื่อรองรับงบประมาณ
ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และโครงการสำคัญตามแผนพัฒนา
การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคาม
วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

 ข่าวประชาสัมพันธ์
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม
ห้อง ๒๐๕ ชั้น ๒ ศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม ต.เวียงนาง อ.เมือง จ.มหาสารคาม

วันที่
๓๑
สิงหาคม
๒๕๖๖

การประชุมจัดทำโครงการแบบบูรณาการเพื่อรองรับงบประมาณ
ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จังหวัดมหาสารคาม

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. **นางสาวเสาวนิต ทับทิมจรรยา เกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม** เป็นประธานในการประชุมจัดทำโครงการแบบบูรณาการเพื่อรองรับงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จังหวัดมหาสารคาม ณ ห้องประชุมพระพิรุณ ๒๐๕ ชั้น ๒ ศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม ตำบลเวียงนาง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยมี **นางสุภาวดี อิศระภาพ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร นายณฤตล ศรีมงคล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ นายประพันธ์ ประจันตะเสน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม** และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุม เพื่อร่วมกันพิจารณาการจัดทำโครงการแบบบูรณาการเพื่อรองรับงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด (อ.พ.ก.)
จังหวัดมหาสารคาม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖
เพื่อให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข่าวประชาสัมพันธ์
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม
ห้อง ๒๐๔ ชั้น ๒ ศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม ต.เวียงนาง อ.เมือง จ.มหาสารคาม

วันที่
๑๑
กันยายน
๒๕๖๖

การประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด (อ.พ.ก.)
จังหวัดมหาสารคาม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖

วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๓๐ น.
นางสาวเสาวนิต ทับทิมจรรยา เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
มหาสารคาม พร้อมด้วย นางสุภาวดี อิศระภาพ
หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร นายอภิมุข
คูตระกูล หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการ
พิเศษ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุม
คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับ
จังหวัด (อ.พ.ก.) จังหวัดมหาสารคาม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖
ณ ห้องประชุม ๔๐๙ ชั้น ๔ ศาลากลางจังหวัด
มหาสารคาม ตำบลเวียงนาง อำเภอเมืองมหาสารคาม
จังหวัดมหาสารคาม โดยมี นายธัญญวัฒน์ ชายุพินิจ
รองผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม เป็นประธาน
การประชุม มีคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและ
สหกรณ์ระดับจังหวัด (อ.พ.ก.) จังหวัดมหาสารคาม
เข้าร่วมประชุม เพื่อรับทราบแผนป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๖
แนวทางการแก้ไขโครงการประกันรายได้ระยะที่ ๔
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ และผลการ
ดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบาย/โครงการสำคัญในพื้นที่
จังหวัดมหาสารคาม จากหน่วยงานในสังกัดกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ร่วมกัน
พิจารณาและให้ความเห็นชอบ แผนพัฒนาการเกษตร
และสหกรณ์ของจังหวัดมหาสารคามพ.ศ. ๒๕๖๖-
๒๕๗๐ ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. (๒๕๖๖-
๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘
ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม
เพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนาจังหวัดด้านการเกษตร
ต่อไป

